

Biblioteca Națională a României

**Informare și documentare:
activitate științifică și profesională**

vol. X

2018

Biblioteca Națională a României

Informare și documentare:
activitate științifică și profesională

Vol. X

Editura Bibliotecii Naționale a României

București

2018

ISSN: 2065-1058

Colegiul editorial:

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman
Prof. univ. dr. Mircea Regneală
Prof. univ. dr. Ionel Enache
Conf. univ. dr. Cristina Popescu
Asist. univ. dr. Gabriela Băran
Prof. univ. dr. Dimitar Vessélinov-Dimitrov
Dr. Adriana Elena Borună
Dr. Tabita Chiriță
Drd. Luminița Gruia

Redacția:

Angela Bilcea
Dr. Adriana Elena Borună

Tehnoredactare & DTP: Florin Nistor

În 2007 a apărut cu titlul INFORMARE ȘI DOCUMENTARE.
LUCRĂRI ALE SESIUNILOR PROFESIONALE. 2007

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

Copyright © 2017 Editura Bibliotecii Naționale a României

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Bibliotecii Naționale a României. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic ori stocată într-o bază de date, fără acordul prealabil, în scris, al editurii.

Editura Bibliotecii Naționale a României

București, Bd.Unirii nr. 22, sector 3, Cod poștal 030833
Tel.: (021)314.24.34/1002
Fax: (021)312.33.81
E-mail: biblioteca@bibnat.ro
Web: <http://www.bibnat.ro>

Cuprins

Preocupări europene de valorificare a manuscriselor medievale germane din Transilvania. Cazul colecției Bibliotecii Batthyaneum	5
<i>Dr. Doina HENDRE BIRO</i>	
Cercetarea biblioteconomică românească în ultimii 20 de ani: analiză critică Rezumatul tezei de doctorat	17
<i>Dr. Tabita CHIRIȚĂ</i>	
Foile volante – de la tradițional la digital. Aspecte privind prelucrarea bibliografică și conservarea în cadrul Bibliotecii Academiei Române	30
<i>Drd. Marian-Bogdan JUGĂNARU</i>	
Rolul bibliotecilor naționale în formarea unei noi generații de cititori	60
<i>Claudia MĂRGĂRIT</i>	
Fondul de documente OSIM în Biblioteca Națională a României	70
<i>Petruța Mihaela VOICU</i>	
Elemente de istorie a scientometriei și bibliometriei. Scientometria și bibliometria: cum au apărut și cu ce se ocupă?	75
<i>Drd. Mihai Constantinescu</i>	
Catalogul Bibliotecii Seminarului „Central” din București (1922-1927) (Partea a II-a)	81
<i>Drd. Silviu – Constantin NEDELICU</i>	

Table of contents

European Preoccupations for the valorization of German Medieval Manuscripts in Transylvania. The Batthyaneum Library collection case	5
<i>Dr. Doina HENDRE BIRO</i>	
Romanian library research over the last 20 years: critical analysis. PhD Thesis Summary.....	17
<i>Dr. Tabita CHIRIȚĂ</i>	
Flyers – from traditional to digital. Aspects regarding the bibliographic processing and preservation within the Romanian Academy library	30
<i>Drd. Marian-Bogdan JUGĂNARU</i>	
The Role of National Libraries in Forming a New Generation of Readers	60
<i>Claudia MĂRGĂRIT</i>	
The State Office for Inventions and Trademarks Documents Collection in the National Library of Romania	70
<i>Petruța Mihaela VOICU</i>	
Elements of history of scientometrics and bibliometrics. Scientometrics and bibliometrics: how did they appear and what do they do?	75
<i>Drd. Mihai Constantinescu</i>	
The “Central” Seminary of Bucharest library catalogue (1922-1927) (Part II)	81
<i>Drd. Silviu – Constantin NEDELUCU</i>	

Preocupări europene de valorificare a manuscriselor medievale germane din Transilvania. Cazul colecției Bibliotecii Batthyaneum

Dr. Doina HENDRE BIRO

Biblioteca Batthyaneum, Biblioteca Națională a României

E-mail: doina.hendrebro@bibnat.ro

Istorie, cultură și tradiție germană în Transilvania

La începutul secolului al XIII-lea, printr-o diplomă regală, regele Ungariei Andrei al II-lea (1290-1301) le-a recunoscut saxonilor dreptul de a se așeza în Transilvania, în schimbul unor obligații regale și militare, printre care aceea de a apăra frontierele contra dreptului de a întemeia orașe. Astfel, ei au înființat cele șapte orașe¹, care dau Transilvaniei denumirea de Siebenbürgen.

În teritoriile locuite de aceștia, unitatea a fost asigurată, în primul rând, de limba germană, vorbită în dialecte și utilizată în schimburile comerciale, dar și în practicarea meseriilor care se învățau în cadrul breslelor sau corporațiilor. De aceea, aceste orașe au înlesnit comunicarea atât în interiorul, cât și în afara frontierelor Transilvaniei, inclusiv în perioada dominației otomane. Și cu toate că au avut aspectul și structura comunităților închise, ele au fost primele care au acceptat noul în toate formele sale. Dacă până la sfârșitul secolului al XV-lea comunicarea dintre Europa Occidentală și cea Răsăriteană era facilitată de religia catolică și limba latină, predată în Universități și folosită în Biserică și în lumea savanților, odată cu impunerea Reformei lui Martin Luther, aceste mijloace se vor diversifica prin traducerea Bibliei în limba germană și prin difuzarea ei prin intermediul tiparului.

Treptat, schimbările sunt prezente în/ și prin intermediul marilor universități la care studiau și tineri din Transilvania. Mulți dintre aceștia au devenit reformatori, precum Ferenc Dávid (1520-1579), care a studiat la Wittenberg, fiind atras la început de lutheranism, apoi adept al calvinismului, în final devenind unitarian. Sau Johannes Honterus (1498-1549), din Brașov, reformatorul Bisericii sașilor și autor al lucrării publicate în 1543, *Reformatio ecclesiae Coronensis ac totius Barcensis provinciae*. Doi ani mai târziu, în 1545, *Universitas saxorum* a hotărât la Sibiu adoptarea lutheranismului ca religie a sașilor din Transilvania, primul episcop fiind numit în 1553. În a doua jumătate a secolului al XVI-lea, convingerile luterane și calvine, ca și cele unitariene și ideile anabaptiste, s-au clarificat, germanii au trecut la lutheranism, maghiarii au adoptat calvinismul, iar secuii au rămas majoritatea catolici. Românii au rămas cu preponderență ortodocși, deși o parte a acestora a preluat religia principelui Transilvaniei, calvinismul. Astfel, una

dintre particularitățile Transilvaniei, chiar și în contextul dominației otomane, a fost conviețuirea celor patru religii recepte, la care se adaugă religia ortodoxă, și acceptarea pozițiilor în funcție de stare, în cadrul celor trei „națiuni”. În fond, asistăm la apariția unui început de pluralism, la schimbarea mentalităților colective europene, care se răspândește treptat și în Principatele Române.

În secolul al XVIII-lea, politica împărătesei Maria Tereza (1740-1780) de colonizare a șvabilor și a bulgarilor în Banat a avut un impact lingvistic și profesional asupra populației autohtone. La răspândirea limbii germane în Transilvanie a contribuit aplicarea reformelor propuse de împăratul Iosif al II-lea (1785-1790), între care introducerea limbii germane în administrație și în învățământ. În prezent, germana se vorbește curent nu doar în orașele transilvănene întemeiate în Evul Mediu, dar și în marile centre universitare.

Arhivele capitulare, conventuale și ale Universității Saxone, dar mai ales bibliotecile fondate la sfârșitul secolului al XVIII-lea la Alba Iulia, Sibiu și Târgu-Mureș, sau cele înființate în secolul următor și în alte orașe din Transilvania, oferă numeroase surse de cercetare și mărturii de păstrare a unei culturi scrise vechi și moderne, conservate intacte sute de ani, ce exemplifică istoria, cultura și tradiția unei comunități. Iar pentru a fi transmise mai departe, ele trebuie studiate și valorificate prin diferite mijloacele.

...Și câteva date sintetice despre o bibliotecă ce deține manuscrise germane

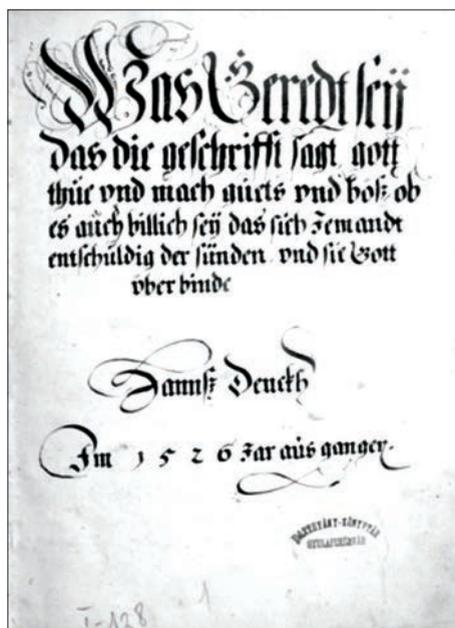
Una dintre bibliotecile fondate la sfârșitul secolului al XVIII-lea este Biblioteca Batthyaneum, din anul 1961 filială a Bibliotecii Naționale a României. Se află în Alba Iulia, orașul cu mai multe denumiri², care a avut rol militar până la mijlocul secolului al XIX-lea, fostă capitală a Transilvaniei și unică reședință a episcopilor catolici ai principatului, cu excepția perioadei domniei principilor calvini. La începutul secolului al XVIII-lea, prin aplicarea unei noi politici a Casei de Habsburg, orașul a redevenit reședință de catedrală, un loc deschis spre Contrareforma catolică, prin episcopi numiți direct de Viena.

Biblioteca de la Alba Iulia a fost fondată de contele Ignatius de Batthyan (1741-1798), numit în anul 1780, de către Maria Tereza, episcop al Transilvaniei. Provenea dintr-o familie de aristocrați maghiari și austrieci, cărora le-a urmat exemplul de a se instrui și de a constitui biblioteci, preluând și exemplul mentorilor săi. El însuși savant, istoric și astronom, în spiritul secolului al XVIII-lea a încercat prin proiectele sale să îmbine știința cu credința.

Batthyany și-a epuizat resurse materiale pentru a cumpăra cărți și pentru a amenaja o bibliotecă și un observator astronomic, pe care le-a amplasat într-o fostă biserică trinitariană dezafectată, la sfârșitul secolului al XVIII-lea³. Cel mai important fond de carte cumpărat a fost cel al arhiepiscopului vienez Christophoro Migazzi (1714-1803), care conținea peste 8.000 de volume, printre care se aflau manuscrise medievale, pe pergament, multe anluminate, de o rară valoare istorică, religioasă și estetică. Acest fond excepțional asigură renumele internațional al Bibliotecii.

La moartea episcopului, Biblioteca număra circa 18.200 de volume, iar astăzi ea cuprinde un fond de peste 72.000 de unități bibliografice, dintre care aproape 24.000 reprezintă cartea veche. Colecția de manuscrise, care conține 1.778 unități bibliografice, ilustrează civilizația occidentală în care Transilvania se integrase. Din cele aproape 300 de manuscrise medievale occidentale, peste o sută sunt copiate pe pergament, iar aproape 70 sunt anluminat⁴. Printre acestea se află un fragment dintr-un Evangheliar latin, copiat pe pergament, cu cerneală de aur, la comanda lui Carol cel Mare, în jurul anului 800, și cunoscut sub titlul generic de *Codex Aureus* sau *Das Lorscher Evangeliar. I. Theil / Evangheliarul de la Lorsch. Partea I./* Fragmentul cuprinde 202 chenare decorative policrome, 12 pagini ale concordantelor biblice, portretele în plină pagină a evangheliștilor Matei și Marcu și trei pagini decorate cu compoziții reprezentând Geneza lui Iisus, *Majestas Domini* și *Cornu Copiaei*⁵.

Majoritatea manuscriselor sunt în latină, dar sunt și multe scrise în diferite limbi. Astfel, din cele aproximativ 150 de manuscrise din seria *Germanica*, aproape 50 sunt scrise în germana veche, iar altele conțin coligate în germană alături de texte în alte limbi. Există manuscrise în latină ale unor autori germani, iar altele au fost copiate în centre germane sau au circulat prin actualul spațiu german. Dintre manuscrise, cel mai impresionant este *Hadamar de labor, Jagd*, s.XIV, care a avut inserate, între coperte, două foi din *Cântecul Nibelungilor*, astăzi păstrându-se doar textul imprimat pe lemnul copertelor⁶.

Johannes Denck: *Was geredt sey dass die Schrift sagt Gott...*, 1526, Ms. I 128

O parte din cărțile manuscrise ale Bibliotecii Batthyaneum au fost studiate, de-a lungul timpului, de cei care le-au deținut, îngrijit și cercetat, și totodată a reprezentat obiectul unui

proiect de valorificare prin digitizare, derulat de Biblioteca Națională a României, în colaborare cu biblioteci naționale europene. Rezultatele proiectului au fost prezentate în comunicări în cadrul unor manifestări științifice sau publicate de către specialiști în domeniu⁷.

Manuscrisele medievale germane, obiect și subiect la nivel european

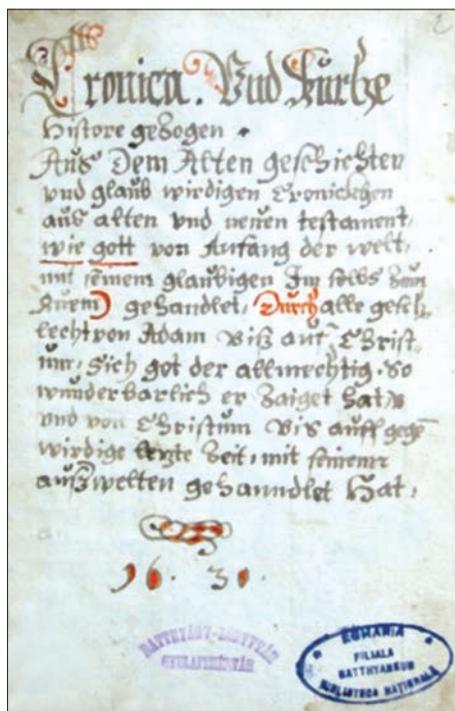
Deși a existat o permanentă preocupare pentru studiul manuscriselor germane, conservate în afara Germaniei, aceasta s-a intensificat treptat odată cu integrarea a noi țări în Uniunea Europeană, dar și cu dezvoltarea noilor tehnologii informaționale de comunicare. În acest context, Academii de Științe din Germania și din Austria și-au manifestat interesul pentru valorificarea sistematică a limbii germane vechi. Astfel, protocolul de colaborare semnat între cele două instituții, în 2007, stabilea ca obiectiv întocmirea unei documentații bibliografice extinse și redactarea unui lexicon⁸. Iar pentru realizarea acestuia, au fost reuniți medieviști, germanologi și istorici ai cărții din câteva țări din Europa Centrală și din România.

Proiectul vizând partea română avea ca obiectiv furnizarea de informații, prin colaborarea internațională, despre manuscrisele germane medievale conservate în bibliotecile și arhivele din România, dar mai ales din Transilvania. De asemenea, proiectul urmărea să ofere date noi, pe baza unor cataloage și studii de caz, care să completeze istoria literaturii germane produsă în acest spațiu geografic, din Evul Mediu până în prezent, în contextul în care existau deja serioase studii realizate în ultimele două secole, dar și unele mai recente⁹. Studiul asupra istoriei inter- și multiculturală a literaturii germane din Transilvania a fost efectuat de specialiști din mediul universitarilor români și germani, precum András F. Balogh¹⁰, Adinel Dincă¹¹, Balázs J. Nemes¹² și Cora Dietl¹³, colaborarea fiind finalizată prin rapoarte și lucrări colective¹⁴.

În cadrul unui workshop desfășurat la Berlin a fost prezentat fondul Digitizat în 2008 cu descrieri ale documentelor Bibliotecii *Domgymnasium zu Halberstadt*, pierdute în cel de-al Doilea Război Mondial. Cu acel prilej, a avut loc un schimb de experiență și cu specialiști ruși pe tema fondurilor de manuscrise germane, conservate la Biblioteca Universității de Stat din Moscova, la Biblioteca Națională a Rusiei, respectiv la Biblioteca din Sankt Petersburg¹⁵.

Deoarece Biblioteca Batthyaneum deține cel mai important fond de manuscrise occidentale din secolul al XVIII-lea, obținut prin achiziții directe și prin colectări, inclusiv de la comunitățile săsești din Transilvania, de către episcopul Batthyány, era evident ca în ea să se găsească și măturii literare în germana medievală. Cercetarea acestora, începută în 2007, a fost derulată aproape un an de Balázs J. Nemes, pe baza proiectului *Manuscrise germane medievale în România. Dezvoltare, catalogare și utilizare pentru o nouă orientare a istoriei literaturii*¹⁶. Activitatea acestuia, ca și a celorlalți cercetători, a continuat și anii următori, chiar și după publicarea studiilor propuse¹⁷.

În același context, semnalăm, fie și doar în trecere, asidua preocupare de restituire a fondurilor de manuscrise medievale occidentale, inclusiv a celor germane.

Chronica und kurtze geschichte...wie Gott mit seinem ausserwehlten gerhandelt hat (1630-1708), Ms. III 93

Manuscrisele medievale germane ale Bibliotecii Batthyaneum în contextul unui proiect european nereșinut

Rezultatelor primilor trei ani de cercetare a fondului *Germanica*, proiect propus de academiile citate mai sus, li s-au adăugat câteva programe interdisciplinare comune, în același timp în care o comisie analiza conținutul altor proiecte de cooperare cu academii de știință și cu alte instituții străine, pe aceeași temă.

Un alt eveniment derulat în 2010 de Academia de Științe a Germaniei, având ca partener principal Academia Cehă de Științe, a avut drept subiect de dezbatere valorificarea manuscriselor medievale din Europa Centrală și de Est. În următorul an, a avut loc la Berlin un workshop în cadrul căruia a fost prezentat fondul de documente al Bibliotecii *Domgymnasium zu Halberstadt*, pierdut în cel de-al Doilea Război Mondial, ce fusese digitizat în 2008. Cu acel prilej a avut loc și un schimb cu specialiști ruși, pe tema fondurilor de manuscrise germane, conservate la Biblioteca Universității de Stat din Moscova, Biblioteca Națională a Rusiei și Biblioteca din Sankt Petersburg.

La începutul anului 2011, Departamentul de Proiecte pe aspecte medievale al Academiei Germane împreună cu Biblioteca Națională (*Staatsbibliothek zu Berlin - Preussischer Kulturbesitz*) au propus un proiect, finanțat din fonduri europene, ce urma să fie inclus în programului-cadru „Biblioteci digitale”. Intitulat VERMANEL, proiectul se referea concret

la manuscrisele medievale în germana vernaculară, aflate în bibliotecile europene. Parteneri urmau să fie 18 biblioteci și arhive din 10 țări europene.

În preambulul seriei de evenimente ce urmau a fi derulate a fost propus atelierul „Patrimoniul cultural scris al Europei Centrale și de Est”. Pentru început, activitatea desfășurată la Praga, sub auspiciile Academiei Cehe, a demarat prin invitarea unor experți în codicologie și manuscrise medievale din Austria, Republica Cehă, Estonia, Germania, Polonia, România, Slovacia și Ungaria și, pentru prima oară, din Rusia. În cadrul atelierului au fost dezbătute aspectele legate de tradiția folosirii orale a limbii germane, dar și de începuturile utilizării acesteia în scris, așa cum este reflectată în manuscrisele medievale. Un aspect particular analizat a fost nivelul de utilizare a germanei vernaculare și impactul acesteia asupra dezvoltării limbii literare, ca și aria de răspândire a manuscriselor în țările de origine și, mai ales, în partea de est a Europei. Raportul final al atelierului a evidențiat existența, în proporții variabile, în funcție de mărimea țării, a unei însemnate producții de manuscrise medievale în limba germană, prea puțin cunoscută, chiar dacă la nivel local ar fi fost deja valorificată. Tot atunci s-a putut observa că în țări precum Slovacia, Ungaria și Estonia catalogarea acestor manuscrise era deja încheiată. În Republica Cehă exista deja de câțiva ani preocuparea pentru descrierea sistematică a vechilor fonduri de manuscrise germane, din care, în 2010, numai aproximativ o treime fuseseră prelucrate. Iar în Polonia, deși exista numeroase biblioteci și arhive, astfel de fonduri nu făcuseră obiectul prelucrării și catalogării și nici cercetării acestora, majoritatea fiind descoperite relativ recent. Concluziile atelierului au fost publicate în Anuarul Academiei.

Această propunere de punere în circulație, prin proiectul european VERMANEL, a manuscriselor în germana vernaculară ale Bibliotecii Batthyaneum se înscria perfect în strategia de promovare a valorilor bibliofile, promovată de conducerea Bibliotecii Naționale a României. În acest sens, timp de peste patru luni, Biblioteca Națională a României a comunicat cu Biblioteca Batthyaneum pe aspectele științifice și biblioteconomice, analitice și sintetice cerute de proiect¹⁸.

Etapela noului proiect, modalitățile de realizare și de valorificare concretă a acestuia încă nu se cunoșteau, cel puțin la nivel local. Abia după reuniunea din 27 februarie 2011, de la Berlin, la care am participat, alături de celelalte persoane desemnate, s-au precizat explicit criteriile. Cu această ocazie am aflat că proiectul ar fi și unul de digitizare și că manuscrisele de secol XVIII nu vor face obiectul acestuia, dar că se vor accepta manuscrisele bilingve sau multilingve, precum și cele în limbi vernaculare altele decât germana, datate până cel mult la anul 1600. Pentru transmiterea informațiilor solicitate, au fost identificate respectivele manuscrise, prin consultarea cataloagele redactate de Robertus Szentivány și Elemér Varju, și, de asemenea, a listei celor scanate în cadrul proiectului MANUSCRIPTORIUM. S-a trecut apoi la verificarea manuscriselor databile până la sfârșitul secolului al XVII-lea, legate în volum cu alte coligate, care, în unele cazuri, conțin, în proporții variabile, texte în germană veche. În sfârșit, au fost selectate manuscrisele copiate până la 1600, în diferite limbi vernaculare, precum

italiana, spaniola, franceza și maghiara, după care documentația pregătită a fost transmisă echipei de proiect, organizată la nivelul Bibliotecii Naționale a României.

Nu știm, însă, în ce măsură la scrierea acestui proiect s-a luat în considerare sau nu rezultatele obținute deja de colectivul științific, care lucrase pe manuscrisele germane din Transilvania, și nici dacă academia germană, cunoscându-le, le-a comunicat sau nu noilor parteneri. Știm numai că proiectul nu a fost selectat, rămânând astfel nevalorificate științific atât datele cuprinse în el, cât și materialele, redactate după o amplă documentare, solicitate de echipa de proiect a Bibliotecii Naționale a României: un argument istoric care cuprinde o analiză a aspectelor particulare legate de integrarea sașilor din Transilvania, după colonizarea lor în secolul al XIII-lea; un scurt istoric al Bibliotecii Batthyaneum și a colecțiilor sale de manuscrise, se pare, apreciate de Astrid Breith¹⁹; lista manuscriselor în germană vernaculară, copiate până la sfârșitul secolului al XVII-lea și una mai redusă cuprinzând câteva manuscrise în alte limbi vernaculare; o scurtă prezentare a unor manuscrise germane, apoi în alte limbi, deosebit de reprezentative pentru aspectele specifice solicitate – unicitate, valoare istorică, literară și artistică excepționale.

După zece ani, considerăm că aceste documente, rezultatul unei munci de peste patru luni, pot constitui informații utile pentru viitorii cercetători în domeniul istoriografiei literare, respectiv celor care vor studia aspectele biblioteconomice ale fondului *Germanica* din Biblioteca Batthyaneum. De aceea, le prezentăm cu titlu de restituire și, de ce nu, de sursă bibliografică de reținut și de notat.

ANEXA

Scurtă prezentare a manuscriselor de valoare excepțională în germană și în alte limbi vernaculare²⁰

1. *Hadamar de Laber, Jagd*, s.XIV, fol. 35, între coperte, *Ober-Altach pagus in Bavaria*, RIII70. Valoroasa lucrare a poetului german Hadamar Laber se prezintă doar ca fragment, căci începe de la fila 73. A fost publicată la Viena, în 1880, și inclusă de Karl Steiskal printre primele 14 manuscrise ale secolului al XIV-lea cunoscute în epocă. Valoarea manuscrisului este dată și de faptul că în interiorul copertelor din lemn a avut lipite două foi din „*Cântecul Nibelungilor*”, text imprimat acum doar pe lemnul legăturii. Textul poemului a fost reluat și de Varju Elemer în cartea sa apărută la sfârșitul secolului al XIX-lea.

2. *Cantionale anabaptistorum*, s.XVII, fol. 274; RIII62. Este un manuscris muzical rar, a cărui valoare este dată de numeroasele date de identificare pe care le cuprinde: 42 de cantionale/ cântări, compuse, printre alții, de Petrus Riedeman din Gmünden - Hesse, Jonann Zuckenhammer, Petrus Saimer, Johannes Heinnse Schmied, Thomas Haan; și numele copiistului, Casparis Breitmich. Pe lângă valoarea artistică, manuscrisul are și o valoare istorică, pentru că se referă la activitatea anabapțiștilor din Transilvania²¹.

3. *Gesta Caroli Magni*, 1405, fol. 222, Ratisbona/ Regensburg, R I 145. Manuscrisul cuprinde o lucrare cu caracter istoric, scrisă în spiritul Renașterii germane și a Umanismului, prezentând faptele primului împărat al Sfântului Imperiu Romano-Germanic. Conține și o meditație la Evanghelia după Matei. Autorul este Easmus Stapfl, iar titlul „*Die gesta C.M. der Regensburger Schottenlegende*“. A fost publicată în 1897 la Bonn.
4. *Psalterium Davidicum cum calendario*, R III 127, scris în latină și franceza veche, conține psalmii lui David și un calendar religios. Manuscrisul anluminat, de un rar rafinament artistic și cromatic, copiat pe pergament, ornat cu miniaturi probabil de un pictor flamand, ar fi după Robertus Szentivany, *prima sui generis in iconographia Europaea*. Foile sunt împărțite în trei registre: în partea superioară sunt grupate câte două tablouri, unul reprezentând compoziții inspirate din Viața lui Iisus și a Fecioarei Maria, altul pe Regele David, preluat din Biblie. Central, inițiala mare D, realizată în foiță de aur, și câte un psalm scris cu cerneală aurie. Foaia se termină cu un decor floral policrom, dispus în ghirlandă și cu bollo (paiete) de aur și cu animale în reprezentări inedite. Textul este ornamentat cu numeroase inițiale de dimensiuni diferite, iar rândurile se termină cu motivul geometric al baghetei. Totul este realizat în foiță de aur și în culorile albastru și roșu.
5. *Gyulaféhérvári Codex/ Contionale OM*, (Glosele de la Alba Iulia), R. III89 este o biblie în latină, cu trei glose, pe trei pagini diferite scrise de aceeași mână, în maghiara veche. Manuscrisul este considerat al treilea monument de limbă vernaculară maghiară, pentru însemările date între 1310 și 1330. Astfel, pe pagina 50/ retro, cu cinci rânduri de însemnări, este amintit numele lui Iisus Cristos; pe pagina 125/ retro, cele patru rânduri relatează despre credința în Iisus, iar însemnarea de pe pagina 154/ retro, în șase rânduri, descrie *Patimile lui Iisus*.

Manuscrite în germana vernaculară la Batthyaneum, inclusiv de secol VII

1. *Hadamar de labor, Jagd*, s.XIV, fol. 35; Ober-Altach pagus in Bavaria, R.III70. Între coperte, Cântecul Nibelungilor, acum doar imprimat pe lemn/ scanat.
2. *Poemata germanica*, s.XIV, fol. 129; Allensteig pagus in Austria, R. II 104, scanat.
3. *Liberis devotionis germanici*, 1445, fol. 191; R I 147.
4. *Moralia germanica, Albertanus caudidicus Brixienis: Melibeus oder Trost des betrubten Menschen*, 1469, fol. 128; Brixia, Brixienis, Brescia, R. I 54/ scanat.
5. *Regulae perfectionis/ Von der Nutz...*, 1471, fol. 130; R.III 112/ scanat.
6. *Johannes Enikel, Weltchronik*, 1476-1520, fol. 341; Bene-Ethe pagus Presbourg/ Pozsony, Bratislava R. I 115.
7. *Predigten auf sonn- und festtagen*, s.XV, fol. 311; R II 3.
8. *Vocabularia: Vocabularium Latino-germanicum (Affectus Begerunge lust des leybes)*, s. XV, fol. 143; R.II 99.
9. *Horae diurnae germanicae ad usum monialium*, s. XV, fol. 242; R. III28/ scanat.

10. *Horae diurnae germanicae, Hye hebt sich an dye tagczyeyt von unsers herren marter*, s.XV, fol. 236; R.III167.
11. Sigismundus Senftleben: *Vocabularius latino-germanicus in commodum praedicatorum*, s. XV-XVI, fol. 294, Levoča/ Lőcse R. III 47.
12. *Das leben und leiden Jesu Christi*, 1505, fol. 482; Beke=B 316.
13. *Johannes Denck, Was geredet sey das geschriff...*, 1526, fol. 168; R. I 128.
14. *Schoner Bericht und unterweisung die ungläubigen von Ihrem...*, 1558, fol. 439; R.III107.
15. *Berlicht und Bekanntnus ethlicher glauben-artikel der brueder...*, 1559, fol.156; Lipczia, R.III 188.
16. *Nicolaus Braidl, Von der Kinderzucht, Schuelordnung*, 1593- 1596, fol. 86; R.III96.
17. *Reformation, instruction, ratschlag und christliches bedenken wegen...*, 1607, fol 97, B. 460, Sz. 584.
18. *Isaac Doller, Ankufft der Kirche Christi zu Jerusalem*, 1638, fol. 223; R.II 119.
19. *Das gulden ABC mit verschiedenen religiosen betrachtungen*, 1654, fol. 160; R.III 187.
20. *Simeon Lorentz, Sammlung Schonen trostreichen und holdseligen epilteln*, 1677, fol. 443; R.III168.
21. *Ernestus E L.B.de Borgsdorf: Relation von Moscovien erfahren und beschrieben durch*, fol. 172, 1696, R.III 63.
22. *Georgius Munzer, Octavarum mariale, das ist acht predigten*, 1699, fol. 144; R.I 137.
23. *Erklärung des evangelium des Hl. Lukas*, s.XVII, fol. 435; R. II 100/ scanat.

Erklärung des Euangelisten des Hl. Lukas, sec. XVII, Ms. II 100

1. *Ambrosius Resch, Ein kleinen grundtlichs denkbichlein seit*, s.XVII, fol. 442, R.II 122/ scanat.
2. *Cantionale anabaptistorum*, s.XVII, fol. 274; R.III 62.
3. *Briefe und Bekenntnisse des Christlichen Glaubens*, s.XVII, fol. 428; R.II 90.
4. *Johannes Denck, Christliche lehre von obrigkeit und schwert...*,s.XVII, fol.326; R.III 100.
5. *Kurze geschichte der Kirche Christi. Auslegung der Glaubensartickel. Briefe von Jorg Fasser*.
6. *Leonhard Daxen, Hans Amon*, s.XVII, fol. 306, R. III 104.
7. *Biblische beispiele aus dem a und N Testament*, s.XVII, fol. 78; R.III 117.
8. *Ambrosius Resch, Ein kleines denckhbuchel*, s.XVII, fol. 149; R.III 118.
9. *Grundliche erklärung und ausleg des psalters*, s.XVII, fol. 324, R. III 124.
10. *Concilium Salisburgense anni 1549*, s.XVII, fol. 110, Salisburg, B. 118, Sz. 601.
11. *Gerhardus Walter: etliche rechtstraktat uber das erzherzogtum oesterreich*, s.XVII, fol. 294; B. 461.
12. *Die regeln des deutschen ordens*, s.XVII, fol. 63; B. 464.
13. *Godofredus Buckisch, Religions acta*, s.XVII, fol. 306+470+452+682+315+295+219; B. 13.
14. *Ein schoner und nutzlicher tractat vom ambt der hl. Messe in XVI predigten ganz und gar begriffen*, s.XVII, fol. 151; B. 564.
15. *Ambrosius Resch, Ein kleinen Grundliches denkbilein seit 1524-1642*, s.XVII, fol. 442; B. 647.

Manuscrite germane coligate

1. *Gesta Caroli Magni*, 1405, fol. 222, R I 145: Ratisbona/ Regensburg, *Clericus Ratisbonensis: Karl der grosse und die schottischen Heiligen/ fol. 1 inc. „Was alter vorher kömen ist/ Wie man es noch geschriben list“ Erasmus Stapfl scrib(tor), Ratisbonna?*
2. *Poemata germanica*, s.XIV, fol. 129, R.II 104: *Allensteig pagus in Austria, anluminata*, idem fila 1.
3. Buch der Könige, Fol. 1 Inc. *Hie heben sich an die buch der Chunig von der alten und niuwen. Henricus Hessler, Apokalypsis, Fol. 39, Inc. Apokalypsis Die offenwarungen iesu xpi im got gab ye offenbaren seinen chnecht*
Conradus Wirceburgensis, Die goldene Schmiede, Fol. 41 Maria Mutter chuniginne, Fol. 103, Dity buch ten ich ewch bechant
Das guldin Lob, Inc. Das guldin Lob hebt sich hie an
1. *Horae diurnae germanicae, saec. XV*, fol. 236, R III 167: Fol.1: „*Hye hebt sich an dye tagczyeyt von unsers herren marter*“...
2. *Sermones, saec. XIV-XV*, 192f, a/*Preces, Partim Germanicae*, R III 115
3. *Regulae perfectionis*, f. 130, 1471, Krakau/ Cracovia /Arcium R.III 112
Aine nutzliche und andachtige Epistel
Von dem Nutz dottlichten Vorcht
Dytz puchlein hat ein ende

Manuscrise în alte limbi vernaculare, până la 1600

1. *Summario del tutto il patrimonio, que la Sua maestà nel regno è principato et si amministra a chi sta assignato et destrubuito iuxta lo 'stato dell'anno 1588 et 1589*, fol. 69, X.144/ scanat.
2. Dominicus Cavalca: *Specchio de la Croce*, f. 142, 1463, Citta di Castello, R. III 99/ scanat.
3. *De virtutibus moralibus*, sub titlul: Fol. 1, *Questo sie lo libro de moralites*, saec. XIII, Castillia, R II. 106/ scanat.
4. Didacus Enriquez de Castillo: *Libro de la Cronica del Rey don Enrique quarto compuesto por el licenciado...*, fol. 125, XVII, R. II 91/ scanat.
5. *Gyulafehérvári Codex/ Contionale OM*, f. 198, saec. XIV, RIII 89/ scanat.
6. *Döbrentei Kodex/ Horae diurnae*, fol. 262, 1508, Sárospatak, R. III 76, în maghiara veche: fol. 1, 173, 202, 230, 248, 262/ scanat.
7. *Psalterium cum calendario Gallico, fol. 196*, saec XV, R III 127/ scanat.

Note:

1. Brașov/ Kronstadt, Rupea/ Răppes, Mediaș/ Mediasch, Miercurea/ Reußmarkt, Sibiu/ Hermannstadt, Sighișoara/ Schäßburg, Bistrița/ Bistritz, Sebeș/ Mühlbach și Cincu Mare/ Groß-Schenk.
2. Apulum, Gyulafehérvár, Bălgrad, Alba Carolina, Carlsburg, Weissenburg.
3. Elemér VARJU. *A Gyula fejérvári Batthyány Könyvtár*. Budapest, 1899, p. 33, 34.
4. Adrian PAPAHAĞI; Adinel DINCĂ; Andreea MĂRZA. *Manuscrisele medievale occidentale din România: Censuș*. Iași: Editura Polirom, în curs de apariție.
5. Robert SZENTIVÁNYI. *Catalogus concinnus librorum manuscriptorum Bibliothecae Batthyányanae*. Editio quarta retractata adaucta illuminata, Szeged, 1958, S. 211 f. (Nr. 378).
6. Joachim WITTSTOCK. *Altes deutsches Schrifttum im „Batthyaneum“ von Karlsburg/ Alba Iulia*. În: *Forschungen zur Volks- und Landeskunde [Rumänische Akademie, Institut für Gesellschaftlich-Humanistische Forschungen, Hermannstadt / Sibiu]*, 38 (1995), S. 75-83, hier S. 79-82.
7. Elena TÎRZIMAN. Patrimoniul documentar românesc prezent în baze de date europene. Contribuția Bibliotecii Naționale a României la biblioteca digitală „Manuscriptorium”. În: *Transilvania*. Serie nouă, Anul XLII, nr. 5-6, 2014, p. 11-16. [online]. Disponibil pe internet la adresa: www.bibnat.ro. ENRICH - Manuscriptorium
8. *Österreichisches Biographisches Lexikon und Biographische Dokumentation, 2010*. András F. Balogh: Migration als Quelle der deutschsprachigen Literaturen Südosteuropas. In: Beiheft des Jahrbuchs der ungarischen Germanistik 2008: Germanistische Nachbarschaften. Deutschsprachige regionale Kulturen Ostmitteleuropas. Hg. Zoltán Szendi. Budapest: Gesellschaft ungarischer Germanisten, Bonn: Deutscher Akademischer Austauschdienst 2009. p. 21-36.
9. Joachim WITTSTOCK. *Anfänge deutscher Dichtung. Religiöse Kodizes, Versdichtungen, Inschriften, in: Die deutsche Literatur Siebenbürgens. Von den Anfängen bis 1848, I. Halbband: Mittelalter, Humanismus und Barock*, hg. von Joachim Wittstock und Stefan Sienerth (*Veröffentlichungen des Südostdeutschen Kulturwerks B 81*), München 1997, S. 99-106, hier p. 101; Adinel DINCĂ. Das Eindringen der humanistischen Schrift in Siebenbürgen in der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts. Einleitende Betrachtungen. Studienfall: Die Kanzlei des glaubwürdigen Ortens von Weißenburg (Alba Iulia). În: *Matthias Corvinus and his Time*, Cluj-Napoca 23rd-26th of October 2008, Cluj-Napoca: IDC Press, 2008, p. 88-89.
10. Balogh F. András, Prof. univ. dr., Facultatea de Litere, Catedra de limba și literatura germană, specialist în germanistică, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

11. Lector Univ. Dr. Adinel Dincă, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.
12. Balázs J. Nemes, Universitatea Albert-Ludwigs din Freiburg.
13. Dr. Cora Dietl. Professorin für deutsche Literaturgeschichte mit Schwerpunkt Mittelalter/ Frühe Neuzeit. Justus-Liebig-Universität Gießen, Institut für Germanistik.
14. Cora DIETL; Adinel DINCĂ; Nemes J. BALÁZS. Formen und Funktionen der Schriftlichkeit in spätmittelalterlichen Hermannstadt. Zum Schriftgebrauch in einer vormodernen Rechtsgemeinschaft. În: *Berichte und Forschungen. Jahrbuch des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa*, Band 18, 2011, p. Heltau. În: *Lexikon der mittelalterlichen Literatur in Ungarn und Rumänien*, p. 290-296. [online]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.staff.uni-giessen.de/~g91159/cramer1.htm>
15. Raport final. [online]. Disponibil pe internet la adresa: www.bbaw.de/initiatives/balkan/
16. Nemes J. BALÁZS. „Die interkulturelle Geschichte der deutschen Regionalliteraturen aus Südosteuropa“ erweisen, das auf die Erforschung der deutschen Regionalliteratur im südöstlichen Mitteleuropa und ihrer. [online]. Disponibil pe internet la adresa: <http://docplayer.org/40351631-Balazs-j-nemes-university-oxford-england-universitaet-freiburg-deutschland.html>
17. A se vedea proiectul „Mediaevum“. [online]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.mediaevum.de/forschen/projekt_balazs_nemes2.htm, bzw. bei „Handschriftencensus“ unter <http://www.handschriftencensus.de/news/page:3>; Adinel DINCĂ. *Schriftkultur im südsiebenbürgischen Raum um 1500/ Cultura scrisului în Transilvania de sud în jurul lui 1500*. Catalog de expoziție editat de „Begegnungs- und Kulturzentrum Friedrich Teutsch der Evangelischen Kirche A. B. in Rumänien”. Sibiu: Smart Print, 2013.
18. Datele solicitate au fost comunicate prin mail, în perioada 3 noiembrie 2010 – 21 martie 2011, principala persoană de contact fiind Cristina Marinescu și, ocazional, Adriana Dumitran.
19. Astrid BREITH – Österreichische Akademie der Wissenschaften. *Deutschsprachige Handschriften des Mittelalters in Bibliotheken und Archiven Osteuropas (...)*. [online]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.oeaw.ac.at/imafo/forschung/schrift.../astrid-breith>
20. În cataloagele utilizate, manuscrisele sunt trecute fără diacritice germane.
21. Formă inedită de protestantism, colportată de colonii sași din zona Moraviei, așezați la începutul secolului al XVII-lea de principele Gabriel Bethlen la Vințul de Jos, în Transilvania, practică până la începutul secolului al XVIII-lea. Manuscrisul a fost publicat în 1861, la Cluj, iar în 1903, la Berlin și Viena.

Cercetarea biblioteconomică românească în ultimii 20 de ani: analiză critică Rezumatul tezei de doctorat

---

Dr. Tabita CHIRIȚĂ

Biroul Referințe bibliografice, Biblioteca Națională a României

E-mail: tabita.chirita@bibnat.ro

Lucrarea de față își propune o analiză critică a cercetării în domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării din România, în ultimii 20 de ani.

Cercetarea în domeniul Biblioteconomiei și Științei informării (BSI) este cheia procesului de creare a cunoașterii științifice noi și a dezvoltării domeniului științific, a evoluției organizațiilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci, a dobândirii de competențe și a creșterii performanțelor tuturor celor implicați în procesul de educare și de formare a profesioniștilor care aparțin direct sau indirect spațiului infodocumentar românesc.

În ultimele decenii ale secolului trecut și în primul deceniu al acestui secol, a devenit tot mai clară legătura directă dintre cercetarea, care formează, evaluează, inovează și dezvoltă orice sistem de biblioteci din lume și eficiența profesională, organizațională și științifică. Comunitatea științifică și profesională din țările cu tradiție în activitatea de cercetare a ajuns la concluzia că, pentru asigurarea unei evoluției coerente a domeniului, stabilirea unei strategii naționale este indispensabilă. Pentru a putea trasa direcțiile strategice de dezvoltare s-a impus ca necesitate analiza stadiului cercetării în domeniul BSI, fapt ce a condus la apariția, pe plan mondial, a mai multor lucrări de autoanaliză a cercetării în domeniul BSI. Ceea ce aduc nou aceste analize este faptul că își propun să facă o investigație profundă a cercetării în domeniul BSI, urmărind să afle nu numai *CE* se cercetează – care sunt subiectele predilecte –, ci și *CUM* se cercetează – care sunt metodele de cercetare utilizate.

În România, au fost publicate până în prezent câteva lucrări care investighează, din punct de vedere cantitativ și tematic, lucrările de cercetare din domeniu, prin analiza articolelor din publicații periodice cu vizibilitate națională. Pe lângă acestea, au mai fost realizate bibliografii tematice ale domeniului sau analize ale lucrărilor științifice și de cercetare pe teme specifice.

Lucrarea de față își propune să contribuie la aprofundarea cunoașterii situației cercetării din domeniul BSI din România, prin radiografierea lucrărilor de specialitate de toate tipurile (monografii, publicații periodice, manifestări științifice și profesionale, proiecte și programe), publicate în ultimii 20 de ani (1994 – 2013) și prin analiza de conținut a articolelor din

trei publicații periodice științifice atât din punctul de vedere al tematicii cercetării, cât și din punctul de vedere al metodelor de cercetare folosite.

Pentru o înțelegere corectă a stadiului cercetării din domeniu în lume, a preocupărilor comunităților științifice din alte țări, înainte de a realiza o analiză critică a literaturii de specialitate și a cercetării din domeniul BSI din România, am considerat utilă o sinteză a teoriei cercetării științifice și a tendințelor acesteia în domeniul BSI, la nivel internațional.

Avem convingerea că prezentarea conceptelor antrenate în cercetarea BSI, analiza activității științifice și profesionale a domeniului, în toate formele ei de manifestare, precum și testarea unei metode de cercetare a cercetării vor contribui la cunoașterea stadiului și tendințelor cercetării, la dezvoltarea metodologiei de cercetare și la stimularea activității de cercetare în domeniu.

Originalitatea lucrării constă, mai întâi, în aceea că realizează prima încercare de radiografiere a activității profesionale, științifice și de cercetare din domeniu (literatură de specialitate, manifestări științifice și profesionale, proiecte) în ultimii 20 de ani. Un alt element de originalitate este analiza de conținut la nivel de articol, în trei publicații periodice științifice ale domeniului atât din punctul de vedere al tematicii abordate, cât și al metodelor de cercetare utilizate.

Analiza cercetării în perioada propusă, completată cu o situație în context, prin investigarea unui corpus de articole dintr-o publicație periodică din perioada comunistă și postcomunistă, aduce un plus de înțelegere a evoluției domeniului în ultimii 20 de ani.

O altă noutate pe care o aduce această lucrare este compararea rezultatelor obținute în analiza tendințelor cercetării românești tratate în articolele periodice ale domeniului BSI cu rezultatele unor analize similare din alte țări, rezultate cuprinse într-un Raport IFLA publicat în anul 2003. Cu toate că cercetările cuprinse în Raportul IFLA se opresc la anul 1995, considerăm că această comparație este utilă atât din punctul de vedere al rezultatelor, cât și din punctul de vedere al metodelor de cercetare utilizate.

Pentru a atinge scopul lucrării, a fost stabilit corpusul de documente care respectă criteriile de selecție (lucrări din domeniul BSI – monografii, publicații periodice, lucrări ale conferințelor, proiecte), printr-o cercetare bibliografică efectuată în baza de date a Bibliotecii Naționale a României și prin documentare în alte surse disponibile offline și online (bibliografii tematice, website-uri ale bibliotecilor, asociațiilor profesionale etc.).

Metodologia utilizată în lucrare cuprinde: *metoda bibliometrică* – pentru analiza monografiilor și a publicațiilor periodice; *metoda analizei de conținut* – pentru analiza articolelor din cele trei publicații periodice selectate; *metoda sintezei* – pentru analiza manifestărilor științifice și profesionale, a proiectelor și programelor.

Lucrarea își propune, prin urmare, să creeze o imagine coerentă asupra cercetării în domeniul BSI în ultimii 20 de ani și să prezinte, de asemenea, evoluția științifică și profesională a Sistemului Național de Biblioteci din România.

Cunoașterea nivelului la care se găsește cercetarea domeniului și a tendințelor sale de dezvoltare și de interes va da, pe de-o parte, posibilitatea identificării măsurilor necesare îmbunătățirii procesului cercetării domeniului BSI în România, direcțiilor strategice de cercetare, iar, pe de altă parte, va aduce în atenția comunității profesionale și științifice a domeniului necesitatea imperativul asimilării metodologiei cercetării în domeniul BSI.

Lucrarea este organizată în trei capitole:

Capitolul 1. Cercetarea științifică. Considerații generale și-a propus o prezentare a principalelor noțiuni antrenate de conceptul de cercetare științifică: *cercetarea științifică, cunoașterea, cunoașterea științifică, știința*. Acest capitol are drept scop prezentarea sintetică a conceptelor de bază implicate în procesul de cercetare științifică. Am considerat că această expunere este utilă pentru a face câteva minime demarcații conceptuale (cunoaștere comună/cunoașterea științifică), ca parte importantă a demersului nostru, deoarece analiza cercetării în domeniul BSI presupune cunoașterea câtorva elemente fundamentale ale cercetării științifice.

Conceptul de cercetare științifică în toate domeniile cunoașterii, inclusiv în domeniul BSI, însumează elementele procesului de cercetare: acțiunea de cercetare, metodologia cercetării și elementele implicate în cercetare – ipoteza, datele și cunoașterea științifică.

Procesul de cercetare științifică implică:

- *Acțiuni*: documentare, observație (măsurătoare), colectare de date, analiză de date; cumularea lor reprezintă *acțiunea de cercetare*.
- *Metodele* utilizate în cercetare: metoda observației (metoda de măsurare), metoda colectării datelor, metoda analizei și interpretării datelor; cumulate, ele constituie *metodologia cercetării*.
- *Elementele* antrenate în procesul de cercetare: *datele, ipoteza, cunoașterea științifică*.

Cunoașterea științifică se obține prin observarea sistematică și riguroasă a lumii reale, în efortul de a depista uniformități și de a emite previziuni, având ca principiu determinarea adevărului în mod obiectiv, prin raționamente logice. Cunoașterea științifică este explicită, mijlocită și *a posteriori*.

Există trei axiome ale cunoașterii științifice:

- necunoscutul poate fi cunoscut;
- există ordine în lumea reală;
- intelectul uman colectiv e capabil să descopere ordinea existentă în lumea reală.

Așa cum am amintit pe parcursul acestui capitol introductiv, omenirea are la activ 2500 de ani de încercări de definire, (re)analizare și dezvoltare a teoriei cunoașterii. Dacă cineva s-ar gândi să încerce să adune într-o singură bibliotecă toate volumele dedicate acestei teorii nu ar putea fi decât asemeni fiului lui Eol – Sisif. Poate că și bibliotecarii, în acest context, nu sunt decât urmașii lui Sisif. Dar bibliotecarul, deopotrivă cititor versat și cercetător științific,

se salvează prin cunoaștere. Prin intermediul cunoașterii științifice, el accede la legitățile fundamentale ale domeniului său de cunoaștere; prin intermediul cercetării științifice, el poate investiga și descoperi adevărul despre bibliotecă, despre rolul ei în societate, determinând astfel modul de inovare și de dezvoltare a acesteia.

Capitolul 2. Cercetarea științifică în domeniul biblioteconomiei și științei informării și-a propus realizarea unei sinteze a cercetării științifice din domeniul BSI, aducând câteva clarificări necesare asupra obiectului de studiu al acestui domeniu. Conceptul fundamental – biblioteca – a fost abordat din trei perspective: instituțional, organizațional, domeniu al cunoașterii, pentru a obține o imagine coerentă asupra domeniului cunoașterii numit *Biblioteconomie și Știința Informării*, astfel încât, înarmați în egală măsură cu elemente teoretice privind metodologia cercetării în domeniul BSI și cu aspectele teoretice privind biblioteca și domeniul BSI, să putem realiza o analiză pertinentă asupra cercetării BSI în România. În plus, pentru completarea analizei, este necesară raportarea la contextul internațional, iar, în acest sens, o privire de ansamblu asupra nivelului și tendințelor cercetării domeniului BSI în alte țări este de un real folos. Este astfel prezentată cercetarea domeniului BSI în lume, așa cum reiese din Raportul IFLA publicat în 2003, sub aspectul principalelor probleme cu care se confruntă la ora actuală, al tendințelor cercetării BSI în lume, precum și al evoluției instituționale sociale și cognitive a domeniului BSI la sfârșitul secolului XX. Aceste aspecte vor contribui la familiarizarea specialiștilor din domeniul BSI din România cu problemele legate de cercetarea în domeniul BSI la nivel internațional. Ele pot fi utile în realizarea unei imagini mai clare a modului cum este privită, în momentul de față, cercetarea din domeniul BSI și a factorilor care sunt luați în calcul, atunci când se analizează climatul de dezvoltare a acesteia.

Instituția numită bibliotecă, cu o vechime de mai bine de 4000 de ani, este definită, prin cele două reguli observate, ca fiind o permanență, atunci când vorbim despre bibliotecă:

- mai multe documente sunt adunate, depozitate și conservate pe termen limitat sau nelimitat;
- aceste documente sunt accesibile unei comunități.

Aceste două reguli reprezintă elementele care asigură interacțiunea, reguli fără de care nu se manifestă tendința de creare a organizației. A nu se confunda însă tendința cu condițiile. Tendința este imaterială, condițiile sunt materiale.

Organizația numită bibliotecă asigură memoria unei comunități și urmează drumul acesteia, sprijinind-o și fiind sprijinită la rândul ei de aceasta. Bibliotecile, ca organizații, pot să apară și să dispară după bunul plac al celor care decid soarta unei comunități, în oricare dintre perioadele istorice ale evoluției omului rațional, sau pot fi distruse de diverse calamități, de dezastre naturale ori economice. În schimb, cel mai probabil, biblioteca-instituție va continua să existe, dat fiind că răspunde nevoii umane de a-și prezerva memoria.

Ca domeniu al științei, Biblioteconomia și Știința informării (*Library and Information Science*) are o vechime de aproape 150 de ani. Racordarea specialiștilor din domeniu la cunoștințele și cercetările la nivel mondial este o necesitate care are legătură directă cu calitatea colecțiilor și a serviciilor oferite de biblioteci.

Punctul nostru de vedere este că Biblioteconomia și Știința informării se desfășoară într-un spațiu bine definit și circumscris, de unde și gradul de specificitate al cunoașterii care este relevantă de cercetarea în domeniu.

Biblioteca este structura care aplică, funcționează și evoluează după regulile, normele și teoriile elaborate în cadrul domeniului BSI. Drept urmare, există o interdependență între cercetarea în domeniul BSI, care asigură cunoașterea, și dezvoltarea bibliotecilor în spațiul social, cultural, economic și politic.

La început de secol XXI, biblioteca simte tot mai acut nevoia de a-și intensifica eforturile pentru a asigura o cercetare coerentă, vizionară și eficientă. În acest sens, comunitatea științifică și profesională din diverse țări ale lumii face eforturi pentru dezvoltarea activității de cercetare atât în mediul academic, cât și în mediul profesional. Instituționalizarea socială a domeniului este considerată un factor important pentru creșterea gradului de instituționalizare cognitivă. Analiza critică a cercetării din domeniu identifică și existența unor deficiențe, de care trebuie ținut pentru a asigura un progres real. Lynn Silipigni Connawaz și Ronald R. Powell consideră că nu există o cultură a cercetării în bibliotecă, iar cercetarea în domeniul BSI atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ, nu reușește să producă acumulări de cunoaștere, ci doar soluționează unele probleme locale. Cercetarea se face mai mult în marile biblioteci sau în universități și, indiferent de nivel, deciziile nu se iau pe bază de dovezi, fapt care produce vulnerabilitate și complexe organizației. Toate aceste puncte slabe ale activității de cercetare în domeniul BSI pot fi îndreptate prin stabilirea unor strategii de cercetare și prin urmărirea îndeplinirii acestora.

Capitolul 3 Cercetarea în domeniul BSI în România, în perioada 1994-2013

reprezintă o investigație a cercetării domeniului BSI în România. Cercetarea cuprinde trei părți:

1. Prezentarea generală a activității științifice și de cercetare în domeniul BSI în România, așa cum se manifestă în lucrările de specialitate (monografii, publicații periodice), în manifestările științifice și profesionale, în proiecte și programe.
2. Analiza cercetării științifice pe toate tipurile de contribuții științifice și de cercetare enunțate mai sus.
3. Analiza de conținut a tipurilor de cercetări (articole) din trei publicații periodice din domeniu.

În prima parte se face o prezentare a aspectelor generale ale domeniului BSI în România și a factorilor de influență în perioada comunistă și postcomunistă. Au fost scoase în evidență diferențele semnificative între cele două perioade, diferențe determinate în mod deosebit de

creșterea gradului de instituționalizare socială a domeniului prin reînființarea (după o absență de 20 de ani) a învățământului universitar de specialitate, de adoptare a Legii bibliotecilor, dar și de alți factori politici, sociali, economici.

Cea de-a doua parte și-a propus analiza contribuției științifice și de cercetare a producției intelectuale din domeniul BSI, exprimată în publicațiile de specialitate (monografii, publicații periodice), manifestările științifice și profesionale (conferințe, întâlniri profesionale etc.) și în cele mai importante proiecte și programe derulate. A fost utilizată metoda bibliometrică aplicată pe corpusul documentar identificat în baza de date a Bibliotecii Naționale a României.

Cea de-a treia parte își propune să răspundă la câteva întrebări:

1. Care sunt principalele caracteristici ale cercetării în domeniul BSI înainte de 1989? Pentru aceasta, a fost analizată publicația periodică *Biblioteca: buletin trimestrial de biblioteconomie*, editată de revista *Cîntarea României*, numerele 1-3 din anul 1988, din punctul de vedere al conținutului și al tipologiei articolelor, pe un corpus de 50 de articole. Analiza de conținut a articolelor a fost realizată după trei criterii: tematică, tipologie, ideologie (dacă există sau nu elemente de propagandă comunistă) și a urmărit să descrie contextul profesional și științific al domeniului BSI înainte de anul 1990 (perioada comunistă).
2. Care este contextul în care a evoluat domeniul BSI în România în perioada 1990-2002? Metoda cercetării utilizată este analiza de conținut a articolelor publicate în Revista *Biblioteca*, nr. 1/ 1990 – nr. 4-5/ 2002. Analiza urmărește realizarea unui tablou general privind activitatea profesională și științifică a domeniului BSI, după căderea comunismului până în luna mai 2002, când a fost publicată Legea Bibliotecilor, o dată importantă pentru biblioteconomia românească, pentru că, din acel moment, se poate spune că bibliotecile din România au intrat în normalitate, după 12 ani de tranziție;
3. Care sunt tendințele cercetării domeniului BSI în România așa cum reies din analiza articolelor din publicațiile periodice? Metoda de cercetare folosită este analiza de conținut a articolelor publicate în trei periodice științifice de specialitate din domeniul BSI: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării* (1995-2013), editată de Colectivul de Științe ale Informării și Documentării din cadrul Facultății de Litere a Universității din București; *Hermeneutica Bibliothecaria* (1998-2011), revistă editată de Editura Presa Universitară Clujeană din Cluj-Napoca; *Informare și documentare: activitate științifică și profesională* (2009-2013), editată de Biblioteca Națională a României. Au fost alese aceste trei periodice pentru că ele reprezintă, în această perioadă, unele dintre publicațiile științifice reprezentative ale domeniului BSI. Pentru această cercetare, am folosit aceleași variabile utilizate în analiza tendințelor cercetării din în cadrul Raportului IFLA publicat în 2003, pentru a putea face o comparație cu tendințele de evoluție a cercetării din alte țări descrise în acest raport. Chiar dacă perioada analizată de noi este 1994-2013, iar raportul oglindește tendințele cercetării IFLA în câteva țări din lume până în anul 1995, există elemente care ne îndreptățesc să considerăm că această comparație este pertinentă. Aceste elemente se

referă la decalajul cercetării în domeniului BSI din România față de alte țări occidentale, decalaj cauzat atât de lipsa învățământului universitar de specialitate după 1970 (până în 1990), cât și de alte aspecte, detaliate în lucrare. Un alt element care este luat în considerare este slaba tradiție în domeniul cercetării a comunității științifice românești, în general. Dacă ipoteza este justificată sau nu rezultă din analiza comparativă efectuată.

Biblioteconomia românească a fost marcată, în perioada comunistă, de gradul scăzut de instituționalizare socială. După 1990, domeniul BSI a recuperat într-un timp foarte scurt elementele care contribuie în mod esențial la dezvoltarea oricărui domeniu științific. Reînființarea, imediat după 1990, a învățământului universitar de specialitate, adoptarea *Legii bibliotecilor*, înființarea asociațiilor profesionale, racordarea la tendințele internaționale au condus la creșterea gradului de instituționalizare. Acest lucru a avut ca efect, așa cum s-a întâmplat și în alte țări, la creșterea gardului de instituționalizare cognitivă, care se măsoară prin producția intelectuală și științifică a comunității BSI.

Comunitatea profesională și științifică din România a produs, după 1990, un corpus de documente de toate tipurile (monografii, publicații periodice), a organizat conferințe și seminare științifice, a derulat proiecte și programe naționale și internaționale.

Numărul mare al manifestărilor științifice organizate în ultimii 20 de ani, tematica abordată, de o deosebită actualitate, și publicarea în volum a lucrărilor conferințelor susțin ideea că profesioniștii domeniului din România și-au însușit foarte repede una dintre metodele principale de diseminare a cercetărilor lor. Organizarea de conferințe internaționale demonstrează nivelul profesional și științific, precum și disponibilitatea de a colabora cu specialiștii din alte țări în găsirea de soluții la problemele cele mai noi ale bibliotecii moderne.

După 1990, numărul publicațiilor periodice de specialitate a crescut spectaculos. Analiza corpusului de documente identificate a demonstrat o deosebită diversitate tipologică și o distribuție echilibrată din punctul de vedere al organizațiilor editoare. De asemenea, în urma studierii evoluției rubricăției publicațiilor periodice active, s-a constatat o tendință de diversificare a temelor abordate și racordarea la problematica actuală a domeniului. Activitatea intensă de publicare de reviste de către toate tipurile de organizații (biblioteci, asociații, universități, altele) a creat un mediu profesional și științific concurențial, propice și stimulativ pentru creșterea calității publicațiilor. Pentru exemplificare, au fost prezentate câteva reviste reprezentative privind activitatea profesională și științifică din domeniu.

Deschiderea din perioada postcomunistă a avut o influență benefică și asupra literaturii monografice de specialitate în domeniul BSI în perioada studiată.

Domeniul a atins maturitatea necesară generării de lucrări monografice cu cel mai înalt grad de științificitate, suma acestor eforturi ale profesioniștilor concretizându-se în *Tratatul de biblioteconomie*.

Analiza bibliometrică a tematicilor abordate de monografiile din domeniul BSI a arătat, pe de-o parte, preocuparea firească a specialiștilor pentru istoria domeniului – și ne

gândim aici nu numai la istoria cărții, a tiparului, a bibliotecilor, ci și la biobibliografiile ale personalităților domeniului BSI –, tematică ce acoperă o treime din monografiile din această perioadă și, pe de altă parte, nevoia de a crea instrumente teoretice care să susțină evoluțiile actuale ale domeniului – domeniul BSI, automatizarea bibliotecilor, organizare administrativă, marketing de bibliotecă și managementul cunoașterii, utilizarea bibliotecilor și serviciilor de informare, lucrări care acoperă mai mult de un sfert din această literatură.

Din analiza efectuată asupra proiectelor derulate de bibliotecile din România a reieșit rolul deosebit de important pe care acestea l-au avut în procesul de dezvoltare și de modernizare a bibliotecilor. Proiectele internaționale au avut un impact deosebit asupra creșterii vizibilității bibliotecilor românești și a patrimoniului deținut de acestea. Proiectele naționale au avut ca scop principal diversificarea serviciilor de bibliotecă – accesul online la informație, regăsirea informației, alfabetizarea digitală, creșterea gradului de colaborare între biblioteci, dezvoltarea tehnologică. Pe lângă faptul că proiectele au impulsionat progresul bibliotecilor, ele au oferit suport financiar și experiențe de bune practici din țări cu tradiție.

Rezultatele investigației asupra articolelor de cercetare din cele trei publicații periodice au scos în evidență faptul că tematicile abordate cel mai frecvent de comunitatea științifică din domeniul BSI din România sunt similare celor din cercetarea internațională. În ceea ce privește metodele de cercetare utilizate, sinteza este metoda cel mai des folosită, fapt explicabil prin nevoia de așezare, consolidare a conceptelor și fundamentelor teoretice, precum și a terminologiei din domeniu în România.

Din analiza tabloului producției intelectuale, sub toate formele sale, a domeniului BSI în România, se poate trage concluzia că, în prezent, sunt îndeplinite condițiile pentru realizarea de cercetări care să investigheze și să radiografeze realitatea biblioteconomică românească și, în perspectivă, pentru crearea unei strategii de cercetare în domeniu.

Biblioteconomia și știința informării este un domeniu științific care și-a definit identitatea în secolul XX printr-o activitate de cercetare coerentă, stabilindu-și conceptele fundamentale, teoriile științifice, problematica specifică și metodele de cercetare adecvate.

La nivel internațional, boom-ul tehnologic și criza financiară sunt cei doi factori esențiali care au produs schimbări importante și care au ridicat întrebări noi, fapt ce a condus la intensificarea activității de cercetare în domeniu.

În România, în perioada comunistă, în deceniul 7, evoluția domeniului BSI a fost sincronă cu cea internațională. Specialiștii români erau la curent cu ultimele noutăți din domeniu, fie că aveau acces la publicații din străinătate, fie că participau la congrese și întâlniri internaționale. Cu toate că numărul celor care puteau să călătorească în străinătate era limitat și condiționat politic, călătoriile erau o modalitate de a disemina publicațiile de specialitate internaționale cele mai noi în comunitatea profesională și științifică românească. De exemplu, *Principiile de la Paris* (1961), care au servit ca bază pentru standardizare în catalogare, au fost adoptate la scut timp de bibliotecile mari din România. De asemenea, în concordanță cu practicile bibliotecilor naționale din străinătate, s-a extins seria bibliografiei naționale la toate

tipurile de documente de bibliotecă. În plus, învățământul universitar de specialitate asigură formarea de specialiști în domeniu și un mediu propice cercetării științifice.

Odată cu apariția în România comunistă a *Tezelor din iulie* (1971), care puneau în aplicare ideile Revoluției Culturale, liberalizarea din deceniul anterior a fost practic condamnată; prin urmare, au fost luate o serie de măsuri care au condus la îngrădirea libertății de exprimare, la intensificarea propagandei de partid, la interzicerea participării cercetătorilor și specialiștilor la manifestările internaționale, la reinstaurarea cenzurii, la realizarea de indexuri ale autorilor și cărților interzise etc.

Domeniul BSI a fost afectat la fel de mult ca toate celelalte domenii ale vieții intelectuale și sociale ale țării. Învățământul superior în domeniul BSI a fost desființat, comunitatea științifică a fost izolată, prin interzicerea relațiilor cu specialiștii din străinătate și a participării la congresele și conferințele internaționale; climatul profesional a fost ideologizat. Activitatea științifică a fost mai puțin influențată de propaganda de partid, însă restricționarea accesului la informația nouă a încetinit evoluția domeniului științific, conducând la apariția unor severe decalaje față de ceea ce se întâmpla la nivelul internațional.

Singura formă de educație în domeniul BSI a rămas cea la nivel postliceal, iar formarea specialiștilor, care proveneau din alte domenii, se făcea în biblioteci sau prin activitate metodologică.

După 1990, odată cu căderea comunismului, domeniul BSI din România a început o reconstrucție instituțională programatică și susținută:

- a fost reînființat învățământul universitar de profil, cu toate elementele constitutive specifice: programe de studiu de la nivel de licență, până la masterat; programe doctorale; corp profesoral stabil, de la nivel de preparator până la nivel de profesor universitar; canale de comunicare a activității științifice (reviste de specialitate, sesiuni de comunicări științifice);
- a fost adoptată *Legea bibliotecilor*, care a stabilit cadrul legal de funcționare a Sistemului Național de Biblioteci;
- au fost înființate asociații profesionale, care contribuie la coagularea activității profesionale și științifice în domeniu;
- au fost organizate conferințe științifice naționale și internaționale;
- au fost editate numeroase monografii și publicații periodice profesionale și științifice;
- au fost derulate proiecte care au susținut financiar și logistic dezvoltarea bibliotecilor și a comunității BSI.

În urma analizării tuturor aspectelor privind domeniul BSI din România, se poate spune că, în prezent, acesta este caracterizat de un nivel înalt de instituționalizare socială.

Instituționalizarea cognitivă a cunoscut, de asemenea, o creștere semnificativă, fapt susținut de publicarea unor lucrări de excelență în domeniu, ceea ce demonstrează că biblioteconomia românească a recuperat decalajul produs în perioada comunistă și a creat premisele unor dezvoltări viitoare. Tendințele internaționale ale cercetării în domeniu arată

necesitatea realizării de cercetări teoretice și aplicate asupra realităților domeniului BSI din fiecare țară. Preponderența sintezelor în articolele de cercetare românească constituie un argument pentru faptul că, astăzi, comunitatea științifică dispune de instrumentele necesare pentru desfășurarea de cercetări atât asupra problemelor generale ale sistemului de bibliotecă, cât și asupra problemelor particulare ale diverselor biblioteci.

*

Prin urmare, expunerea teoretică din primul capitol a pus în evidență principalele noțiuni necesare înțelegerii în profunzime a conceptului de cercetare științifică. Considerăm de o deosebită importanță, pentru evoluția domeniului BSI din România, formarea de specialiști cu abilități și competențe în activitatea de cercetare, iar învățământul universitar specializat poate susține, prin cursuri dedicate, acest demers.

Al doilea capitol și-a propus prezentarea domeniului BSI la nivel mondial, din perspectiva tendințelor cercetării, definirea și descrierea bibliotecii din trei perspective convergente – ca instituție, ca organizație și ca domeniu al cunoașterii. Importanța abordării din aceste trei perspective este dată de faptul că înțelegerea corectă a raportului dintre *biblioteca – instituție perenă* și *biblioteca – organizație* ne poate sprijini în vizualizarea următorului fenomen: schimbările produse de toți factorii existenți într-o anumită perioadă de timp nu conduc în mod necesar la dispariția bibliotecii ca instituție, ci doar la modificarea paradigmei bibliotecii, ceea ce înseamnă modificări la nivelul *bibliotecii – organizație*. În sprijinul acestui punct de vedere sunt și cercetările la nivel internațional privind tendințele cercetării în domeniul BSI, și anume existența a două tipuri de cercetare: cercetarea științifică întreprinsă în vederea sprijinirii actului managerial (concentrată pe biblioteca – organizație) și cercetarea științifică teoretică și aplicată, care abordează domeniul BSI din perspectiva largă a conceptelor fundamentale ale bibliotecii-instituție (informație, cunoaștere, prezervarea documentelor de toate tipurile, garantarea accesului la documente, indiferent de suport).

Capitolul trei a analizat evoluția cantitativă și calitativă a activității profesionale, științifice și de cercetare în domeniul BSI în România. Rezultatele obținute în cadrul analizei *cercetării BSI în România în perioada 1994-2013* arată existența unei literaturi științifice care a câștigat în coerență și care și-a conturat identitatea. Această creștere a gradului de preocupare pentru profesie este datorată faptului că, după anii comunismului, comunitatea BSI din România a trebuit să își regândească întreaga perspectivă legată de profesia de bibliotecar, a trebuit să rezolve în mod concret multe probleme legate de raportarea profesiei la noul mediu socio-cultural. Pot fi avansate câteva explicații posibile: deschiderea către mediul biblioteconomic profesional și științific internațional (libertatea de a călători și de a vizita alte biblioteci din lume, libertatea de a participa la conferințe și întâlniri profesionale internaționale, reînființarea învățământului universitar de biblioteconomie, posibilitatea de a studia în străinătate), evoluția tehnologică fără precedent din punctul de vedere al dinamicii și al influenței asupra vieții umane și sociale, dezvoltarea posibilităților de asociere și de

colaborare profesională atât națională, cât și internațională, schimbarea mediului politic și integrarea României în Uniunea Europeană.

Varietatea manifestărilor științifice și profesionale naționale și internaționale, precum și a proiectelor importante derulate în această perioadă indică, pe de-o parte, o deschidere spre valorile domeniului BSI la nivel internațional și, pe de altă parte, modul în care a reușit comunitatea profesională și științifică BSI din România să asimileze practici și concepte moderne ale domeniului și să le aplice în procesele de dezvoltare și de inovare ale bibliotecilor românești și, implicit, ale domeniului BSI.

În ceea ce privește valorificarea cercetării prin publicațiile periodice, analiza întreprinsă oferă un tablou complet și complex al revistelor de specialitate, în care apar destul de armonios repartizate toate categoriile de publicații periodice: științifice, profesionale, culturale. Analiza organizațiilor implicate în procesul editorial al periodicelor a evidențiat implicarea în egală măsură a mediului universitar și a bibliotecilor și asociațiilor de profil.

Studiu a pus în evidență, de asemenea, dinamica apariției și dispariției în timp a unor publicații periodice. Faptul că din 68 de publicații apărute în această perioadă, 33 au devenit inactive poate fi explicat prin aceea că această perioadă a reprezentat o școală a științei și cercetării domeniului BSI. Încercările de a iniția și de a susține un proiect editorial pentru o publicație periodică presupun efort intelectual și resurse materiale, financiare și umane care cer, pe de-o parte, o abordare strategică a managementului responsabil, o înțelegere a consumului de resurse necesare unui asemenea demers și, pe de altă parte, o muncă intelectuală temeinică și de duranță, care implică, printre altele, munca în echipă pe termen lung. Dacă unul dintre acești factori lipsește, publicația periodică nu supraviețuiește. Însă, chiar și în această situație, experiența acumulată de organizație (bibliotecă, asociație, universitate etc.) în activitatea de editare este deosebit de valoroasă – o adevărată școală – și contribuie la înțelegerea importanței realizării unei publicații periodice.

Domeniul a cunoscut maturitatea necesară generării de lucrări monografice cu cel mai înalt grad de științificitate, suma acestor eforturi ale profesioniștilor concretizându-se în *Tratatul de biblioteconomie*, editat în perioada 2013-2014.

Analiza bibliometrică a tematicilor abordate de literatura de specialitate întreprinsă a reflectat, pe de-o parte, preocuparea firească a specialiștilor pentru istoria domeniului – nu doar istoria cărții, tiparului, editurii, bibliotecilor, ci și biobibliografiile ale personalităților bibliotecilor și BSI, de unde rezultă că această tematică acoperă o treime din literatura de specialitate – și, pe de altă parte, nevoia de a crea instrumente teoretice care să susțină evoluțiile actuale ale domeniului – domeniul BSI, automatizarea bibliotecilor, organizarea administrativă, marketing de bibliotecă, managementul cunoașterii, utilizarea bibliotecilor și serviciilor de informare, lucrări ce acoperă mai mult de un sfert din această literatură, în perioada analizată.

Ceea ce este remarcabil este faptul că toate eforturile profesionale, științifice și de cercetare depuse de comunitatea BSI din România pentru consolidarea și inovarea domeniului

au avut ca rezultat o seamă de manifestări științifice, de publicații periodice și monografice cu o valoare științifică deosebită. Publicațiile, manifestările științifice și proiectele cele mai reprezentative au fost tratate printr-o descriere detaliată, în cadrul fiecărui subcapitol.

În ceea ce privește analiza de conținut a articolelor de cercetare, aceasta a arătat că există o masă critică de cercetări în domeniul BSI. Tendința cercetării în domeniul BSI din România este în concordanță cu rezultatele cercetării domeniului la nivel internațional, fiind orientată pe aceleași subiecte mari de interes – serviciile de bibliotecă, profesia –, fapt susținut și de etapa traversată de Sistemul Național de Biblioteci în perioada analizată, etapă de consolidare instituțională și cognitivă a domeniului.

Metodele utilizate în cercetare arată o utilizare preponderentă a sintezelor și a analizelor conceptuale. Această preferință poate fi explicată prin aceea că provocările și factorii de schimbare au impus un efort concentrat de asimilare conceptuală, terminologică, de asimilare a unor elemente de modernitate ale domeniului BSI la nivel mondial.

Datele statistice au arătat limpede o evoluție ascendentă a domeniului și a manifestărilor, concretizate în existența unui corpus semnificativ de monografii și de publicații periodice, în organizarea unor conferințe la nivel național și internațional și în derularea unor proiecte care au reușit să promoveze, prin mijloacele specifice bibliotecilor, valorile documentare românești la nivel european.

Lucrări de referință precum *Tratatul de biblioteconomie*, *Revista Română de Istorie a Cărții*, *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, *Revista Philobiblon* sunt exemple de succes în valorificarea cercetării în domeniul BSI din România.

Cercetarea întreprinsă în lucrarea de față a încercat să creeze o imagine de ansamblu asupra activității profesionale și de cercetare a specialiștilor din domeniu, exprimată în literatura de specialitate, în manifestările științifice și profesionale, în proiectele derulate. Lucrarea oferă prima analiză de conținut asupra articolelor de cercetare din trei publicații periodice științifice și folosește o metodă de cercetare utilizată în cercetările internaționale, selectată de autor și adaptată la mediul românesc.

În procesul de cercetare întreprins, au fost puse în lumină câteva noi posibile direcții de cercetare:

- realizarea unui index tematic de referință pentru domeniul BSI, aplicabil în analiza tuturor tipurilor de publicații din domeniu, astfel încât să poată fi urmărită în mod sistematic evoluția tematică a domeniului, pe orice tip de publicație – articole din periodice, monografii etc.;
- realizarea unui index național al metodelor de cercetare, care să fie utilizat în descrierea de conținut a lucrărilor de cercetare din domeniu;
- extinderea analizei de conținut realizate în lucrarea de față la întreg corpusul literaturii de cercetare din domeniul BSI;
- realizarea unei metodologii de cercetare pentru analiza periodică a literaturii de specialitate și a cercetării din domeniul BSI;

- analiza oportunității introducerii unui curs de metodologia cercetării în programa universitară de specialitate.

Întreprinderea periodică a unei radiografii a cercetării în domeniul BSI din România este deosebit de utilă pentru fundamentarea unei strategii naționale de cercetare.

Foile volante – de la tradițional la digital. Aspecte privind prelucrarea bibliografică și conservarea în cadrul Bibliotecii Academiei Române

Drd. Marian-Bogdan JUGĂNARU

Serviciul Catalogarea și clasificarea periodicelor, foi volante – grup

Biblioteca Academiei Române

E-mail: bogdanjuganaru06@yahoo.com

Argument și metodologie de lucru

Foile volante formează o categorie de documente ale căror însușiri le fac recunosibile în multitudinea și diversitatea documentelor întâlnite în colecțiile de bibliotecă. Fiind reduse ca număr de pagini – multe dintre ele având o singură filă –, foile volante crează la prima vedere aparența înșelătoare a unor documente de însemnătate secundară, cu atât mai mult cu cât mare parte dintre ele sunt deținătoare de informație efemeră, deci inutilă pe termen îndelungat. Deși par niște „simple afișe”, la o privire mai atentă, ele dezvăluie o tipologie complexă atât în forma de prezentare, cât și în fond.

Din perspectiva formei, aceste documente au o colațiune variabilă, care poate oscila de la câțiva centimetri la metri întregi (în cazul posterelor moderne, a pop-up-urilor și a altor forme de afiș-gigant, destinate montării pe clădiri sau amplasării pe suprafețe cu întindere mare), pot fi decupate în orice formă geometrică, nu au specificată o grosime anume, dar trebuie să respecte cerința mobilității, absolut obligatorie acestui tip de document, și pot fi imprimate pe orice suport flexibil.

Deși sunt în majoritate tipărite¹ pe hârtie, există și exemplare realizate pe pânză, mătase sau alte asemenea materiale ușoare.

Din perspectiva conținutului, aceste documente au un caracter enciclopedic, abordând o numeroasă arie de subiecte, din varii domenii.

O lucrare dedicată acestei categorii speciale poate fi interesantă atât sub raportul particularităților sale specifice, cât și sub cel al aportului informațional adus de conținutul acesteia într-un univers științific pluridisciplinar. Prin abordarea unei asemenea teme și amplasarea ei într-o lumină novatoare, se încearcă potențarea unui subiect asupra căruia literatura românească de specialitate nu a zăbovit prea mult.

Lucrarea, în ansamblul său, urmărește să evidențieze rolul foilor volante în tratarea unor ipostaze sociale, istorice, artistice, literare etc., în care a fost surprinsă societatea românească de-a lungul vremii, cu orânduiri, cu tradițiile, imperfecțiunile, pasiunile, virtuțile și slăbiciunile ei, dar și să prezinte modalitățile de punere în valoare ale acestui tip de document prin prelucrarea sa.

Accentul acestui studiu a fost pus pe foile volante care alcătuiesc fondul special al Bibliotecii Academiei Române (BAR), unde se află un număr impresionant de astfel de documente, extrem de diversificate ca structură și formă, iar din punct de vedere temporal, întinderea peste vremuri a colecției este cuprinsă între documente medievale și cele actuale, contemporane.

Varietatea, sub toate aspectele, a unităților bibliografice care alcătuiesc fondul BAR recomandă acest tezaur drept edificator în cercetarea științifică laborioasă a foilor volante, care să permită o bună înțelegere a acestora și să poată determina, ulterior, elaborarea unor studii care să conțină teorii pertinente, să conducă spre definiții actualizate, structuri conceptuale noi, moderne și să repoziționeze acest tip de document pe orbita cunoașterii.

Subiectul este structurat pornind de la contextul general al evoluției bazate pe cunoaștere a societății umane, la metamorfoza înregistrată de aceasta în timp, prin succedarea diverselor forme de comunicare, apoi este descris succint traseul evolutiv al primelor forme de prezentare a informației efemere, așa cum este el prezentat în mediile de informare.

Partea cea mai consistentă a lucrării, din punct de vedere bibliologic, este cea în care a fost urmărit și analizat traseul foilor volante, de la intrarea în colecțiile BAR la constituirea unui fond de bibliotecă dedicat exclusiv acestui tip de document, dezvoltarea acestuia și evoluția de-a lungul timpului până-n prezent, când se încearcă valorificarea și, în același timp, prezervarea acestei colecții deosebite prin descrierea bibliografică în sistem informatizat și digitizarea ei integrale.

Prezentarea istoriei acestui fond, care a suferit importante transformări de la constituirea lui până în prezent, este importantă pentru a putea clarifica, în timp și spațiu, evoluția sa.

Ca metodologie de cercetare, studiul pornește de la generalitățile descoperite în analiza subiectului abordat, iar pe parcurs atinge în mod exclusiv particularitățile fondului de foi volante al Bibliotecii Academiei Române. În pofida unor enunțuri destul de ambițioase și a unor clarificări bibliografice, lucrarea nu și-a propus a fi un studiu exhaustiv asupra acestui subiect. Un element important al lucrării este prezentarea modalităților și principiilor de prelucrare tradițională a colecției de foi volante, abordate de-a lungul timpului, în acord cu metodele vremii.

Din perspectivă contemporană, sunt prezentate și unele informații care se regăsesc în proiectul de digitizare a foilor volante din patrimoniul Bibliotecii Academiei Române, aflat în desfășurare, fiind descris întregul flux de lucru; acesta include: evaluarea, restaurarea, catalogarea în format Unimarc și atașarea de obiectul digital, ca ultimă etapă a acestei activități.

Context general

Cercetarea științifică și valoroasele resurse informaționale rezultate din aceasta au reprezentat dintotdeauna vectorul de progres al umanității, în ansamblul său. Cunoașterea, rezultat al unui proces de acumulare și sedimentare progresivă a informației științifice, s-a aflat la baza formării marilor civilizații care, prin dezvoltarea lor, au angrenat întreaga evoluție a societății umane din cele mai îndepărtate timpuri până în zilele noastre.

Privind retrospectiv, de la societatea primitivă până la actuala „societate a cunoașterii”, întreg mapamondul a înregistrat o evoluție continuă a culturii și civilizației sale, în condițiile unui progres tehnologic care s-a dezvoltat, mai ales în ultimele două veacuri, în contextul unor permanente schimbări de paradigmă.

Întregul sistem de funcționare a societății umane a fost revoluționat prima dată în preistorie, odată cu descoperirea focului care a condus la îmbunătățirea hranei, dar și la aplicarea de tratamente anumitor materiale. Aceasta a reprezentat primul prag al dezvoltării unei structuri sociale civilizate.

Inteligența umană a produs, rând pe rând, invenții și inovații, care au înlesnit activitățile fizice, dar au și modernizat permanent societatea.

Dacă la început descoperirile umane – mânate de curiozitate – aveau o bază exclusiv empirică, treptat conexiunile logice dintre anumite elemente, precum și producerea și procesarea informației obținute anterior au condus la primele forme de cercetare științifică bazate pe cunoaștere.

Informația a cunoscut și ea o dezvoltare a sa atât în forma de prezentare, cât și în conținut, având un rol tot mai important și o strânsă legătură cu un alt element conex: comunicarea.

Nevoi comunicaționale

Comunicarea a reprezentat o preocupare umană încă din preistorie, când au fost datate primele urme scrise sub forma picturilor parietale sau rupestre, unele păstrate până în zilele noastre². Alături de alte forme de artă străveche, ele reprezintă, dincolo de practicile ritualice sau caracterul artistic, și o modalitate de expresie comunicațională interumană cu o încărcătură simbolică deosebită.

Profitând de tehnologiile de comunicație actuale pe care cercetătorul britanic Sir Tim Berners-Lee ni le-a pus la dispoziție, odată cu implementarea, în anul 1989, a invenției sale *www* (World Wide Web)³, am aflat în timp record câteva date esențiale pentru descrierea începutului comunicării interumane: „*Se simțea nevoia transmiterii, dar și a stocării de informație. Pictogramele standardizate au servit ideii de cucerire a distanțelor și a timpului. Suportul pentru stocarea informației era la fel de important ca și sistemul de grife sau alfabetul*”⁴.

Evoluția comunicării scrise a fost determinată de cea a unor suporturi tot mai portabile și pretabile la imprimarea mesajelor sau a graficii. Astfel, au fost inventate și răspândite pe rând, papirusul, pergamentul și hârtia, materiale flexibile care au favorizat dezvoltarea transmiterii rapide a informației, dând naștere la apariția în Egipt, Babilon și Grecia antică a primelor foi volante, denumite *cronici* sau, după caz, *efemeride*, care – după cum le recomandă și numele – prezentau evenimente efemere cu grad de interes imediat, dar care-și pierdeau actualitatea într-un timp relativ scurt.

În Roma antică, informația scrisă circula prin intermediul cronicilor inscripționate pe tabule, sub denumirea de „*Annales maximi*”, „*Annales Pontificum*” și „*Acta senatus*”, ultima

dintre ele reprezentând buletine oficiale cu rezumate ale dezbaterilor din Senat. În vremea lui Cezar, a apărut „Acta diurna”, niște jurnale de format redus, pe care romanii le afișau în locuri publice⁵, inclusiv din afara Romei. Conținând informații diverse, sunt primele cronică redactate de persoane specializate, acuratețea scrisului fiind o dovadă în acest sens. De altfel, ele au constituit și primele astfel de scrieri supuse cenzurii⁶. Aceste foi volante s-au constituit în primele buletine informative cu adresabilitate publică, prin urmare am putea considera că ele reprezintă și perioada de început a presei de știri.

Evul Mediu a fost dominat, din acest punct de vedere, de primele buletine informative de tip *news-letters*, cum erau denumite în Anglia, *Nouvelle à la main*, în Franța sau *Novelle a mano*, în Italia. Tot în Italia, menționăm și prezența unor foi volante denumite *avissi*, care reprezentau buletine informative olografe, folosite pentru a transmite, rapid și eficient, știri politice, militare și economice în toată Europa, în perioada 1500-1700⁷. În funcție de regiunea în care erau răspândite ele se mai numeau: „*reporti, gazzette, ragguagli, nouvelles, advis, corantos, courantes sau zeitungen*”⁸.

Foile-manuscris, cum mai erau cunoscute, sunt considerate precursorile unor publicații de mare popularitate, cum aveau să apară mai târziu: povestirile istorice, care relatau evenimentele zilnice sub forma unor cronică evenimentiale sau lectura de divertisment pe care o regăsim în publicațiile populare, foarte accesibile masei largi de populație.

După introducerea tiparului, foile volante au devenit purtătoare de mesaj diversificat, caleidoscopic, iar din punct de vedere fizic, și-au mărit substanțial volumul, unele dintre ele având forma unor caiete mici cu mai multe pagini (între 4 și 16)⁹. Cele mai importante biblioteci din Europa și din lume și-au creat și dezvoltat colecții în care au inclus și acest tip de document, dintre ele detașându-se Biblioteca Universității din Leipzig, Biblioteca Națională din Viena¹⁰, dar mai ales Biblioteca Națională a Franței¹¹, care deține un impresionant fond de foi volante.

La noi, tiparul – care a apărut la începutul secolului al XVI-lea, în anul 1508, când s-a tipărit la Târgoviște „Liturghierul” lui Macarie – a dus și la apariția primelor foi volante sub forma unor instrucțiuni, ordonanțe, decrete, porunci protocolare, circulare, îndatoriri, rugăciuni, manifeste etc., adică a primelor foi volante tipărite românești¹².

O colecție, care cuprinde acte emise în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, scrise în paleografia slavă și chirilică, denumită „Documente foi volante” se găsește în cadrul Serviciului Județean Gorj al Arhivelor Naționale. Această colecție de foi volante medievale a fost digitizată în totalitate, constituind, în acest fel, un bun exemplu de valorificare¹³. Astfel, cercetătorii pot intra în contact cu informația de care au nevoie, fără a deteriora în vreun fel materialul original, prezervat și intrat în conservare, conform procedurilor specifice.

Cele mai vechi foi volante, aflate în patrimoniul Bibliotecii Academiei Române, au fost atestate pe teritoriul Moldovei, în 1642 – conform conf.univ. Marian Petcu – și reprezintă afișele publicitare care erau lipite pe zidurile unor locuri publice. Publicitatea de mică

însemnătate a acestora se regăsește mai târziu și în gazetele importante ale epocii: „în Curierul Românesc (București, 8 aprilie 1829), primul periodic în limba română, fondat de scriitorul și omul politic Ion Heliade-Rădulescu (1802-1872), și în Albina Românească (Iași, 1 iunie 1829), al cărei proprietar și redactor a fost matematicianul, scriitorul și dramaturgul Gheorghe Asachi (1788-1869), unde «și-au făcut apariția mezeaturile, vânzările și înștiințările particulare», cele din urmă având o formă concisă, pe care am numi-o azi mică publicitate”¹⁴. Acest element subliniază și rolul foilor volante de predecesoare ale publicității tipărite românești.

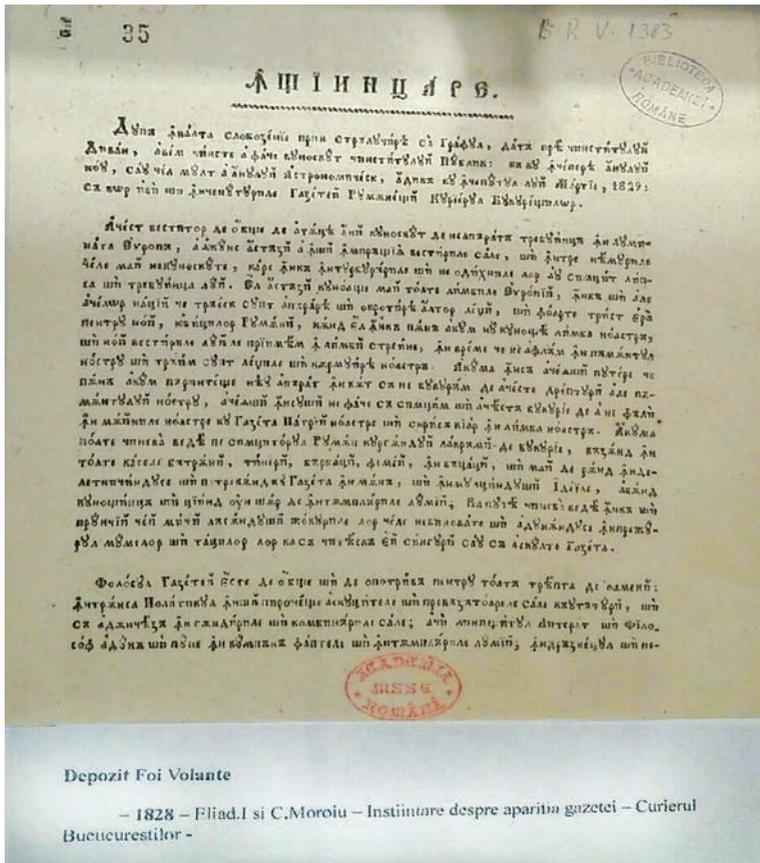

Fig.1. Foaie volantă care anunța apariția gazetei „Curierul Bucureștilor”

Un exemplu privind utilitatea acestor documente este dat și de Ioan Bianu în lucrarea lui Al. T. Dumitrescu: „În zilele noastre (în epoca realizării și apariției catalogului respectiv, anii 1905-1912 – n.n.), presa – ziare și reviste – servesc ca organ de putere pentru toate înștiințările destinate publicului; și totuși se întrebuintează și «foile volante» atât ca «afișuri» lipite pe ziduri, cât și împrăștiate în plicuri prin poștă sau împărțite trecătorilor pe stradă”¹⁵.

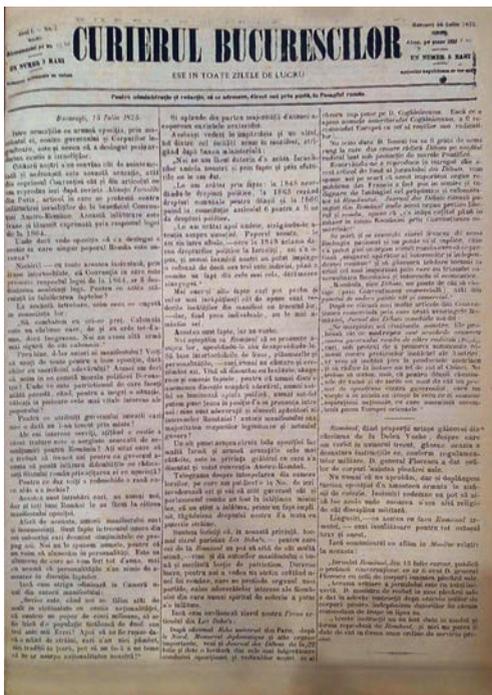

Fig. 2. Gazeta „Curierul Bucureștilor”

Iar un alt exemplu este acela al poetului Vasile Cârlova care, în 1831, datorită cenzurii antiromânești, nu a reușit să publice *Marșul* [oștirii române], versuri închinat oștirii române, scrise cu prilejul înălțării steagului național, ceea ce l-a determinat să le difuzeze sub forma unor foi volante, tipărite până în 1839, când ele au fost publicate postum în „Curierul românesc”¹⁶.

Definiție și particularități

Cea mai veche definiție a foilor volante, prezentă într-o lucrare românească, este dată de Ioan Bianu în prefața unui catalog, apărut la București în anul 1912, prima lucrare de specialitate dedicată fondului de foi volante al Bibliotecii Academiei Române: „*Numim «foi volante» singuraticile foi tipărite în anumite ocaziuni și cu un anumit scop, spre a fi împărțite în public sau spre a fi aduse la cunoștință prin lipire pe ziduri; unele sunt formulare pentru anumite mărturii, având locuri albe, în cari se scriu cu mâna numele persoanelor sau localităților pe cari le privesc*”¹⁷.

Conform *Dicționarului explicativ de biblioteconomie și știința informării*, vol. I, ediția a II-a, editat în 2001, apărut sub semnătura prof.univ.dr. Mircea Regneală, foaia era definită drept „*bucată de hârtie de formă dreptunghiulară de diferite mărimi*”¹⁸, iar foaia volantă „*publicație formată dintr-o singură filă, imprimată adesea pe o singură pagină. Tipuri de foi volante: afișe, anunțuri, invitații etc*”¹⁹.

În lucrarea lui Virgil Olteanu, apărută 1992, foaia volantă era descrisă astfel: „*publicație alcătuită dintr-o singură filă, imprimată numai pe o față, și constituind un document cu conținut de sine stătător. În cadrul f.v. se disting, pe de o parte, tipăriturile administrative cu caracter de periodicitate și, pe de altă parte, cele publicitare (afișe, anunțuri, programe etc.). Din punct de vedere tipografic și editorial, f.v. formează o categorie distinctă de imprimate și alcătuiesc în biblioteci colecții organizate separat de celelalte publicații*”²⁰.

Nicolae Georgescu-Tistu, într-o lucrare de specialitate apărută în a doua jumătate a secolului XX, dădea următoarea definiție: „*Foaie volantă/ pliant, tipăritură pe o singură foaie sau coală liberă având, după conținut, scopuri și forme diferite: afiș, anunț, invitație, proclamație etc.*”²¹.

„*FOAIE VOLANTĂ. În vechiul regim, imprimat fără periodicitate, care trata un subiect de actualitate, format dintr-o singură foaie, difuzată prin colportare*”²².

În spațiul anglo-saxon, pentru foile volante există mai mulți termeni, unul dintre ei fiind *ephemera*, cuvând ce provine de la grecescul *efemeride* și reprezintă, conform *Enciclopediei* lui Thomas Landau: „(1) *Materiale actuale, de obicei broșuri și diferite extrase, cu valoare scăzută și de interes temporar; (2) Material similar din trecut, care a dobândit semnificație literară sau istorică (A.L.A. Gloss)*”²³.

Cel mai cunoscut dicționar online de biblioteconomie, ODLIS, definește în acest mod termenul *ephemera*: „*Din grecescul ephemeron, însemnând «ceva de scurtă durată». Materiale tipărite, din viața de zi cu zi, considerate având, în general, o valoare mică sau nicio valoare, deoarece sunt produse în cantități mari sau în formate de unică folosință, pentru o utilizare specifică limitată. Categoria include buletine de vot, cartonașe de baseball, semne de carte, foi volante, abțibilduri auto, cărți de benzi desenate, cupoane, decalcuri, pliante, felicitări, invitații, cocarde, manifeste, meniuri, broșuri, jucării de hârtie, programe de spectacol, afișe, timbre poștale, cărți poștale, bilete, cărți de vizită etc. Foile volante sunt uneori reținute și expuse pentru calitățile grafice sau pentru asocierea lor cu o anumită persoană, eveniment sau activitate. Când sunt colectate de biblioteci, acestea sunt de obicei păstrate în colecții speciale. De asemenea, se referă la materiale cu valoare informativă de scurtă durată, care au valoare de referință sau o importanță literară ori istorică suficientă pentru a merita depozitarea permanentă în arhive, de exemplu, cataloage și orare de cursuri universitare, buletine de știri, directoare de personal etc. Rodney Higginbotham de la Universitatea Northeastern Illinois oferă un website dedicat foilor volante din domeniul teatrului. A se vedea, de asemenea, colecția de foi volante din epoca războiului din Vietnam, expusă de Bibliotecile Universității din Washington. Similar cu literatura gri*”²⁴. Tot în ODLIS întâlnim cuvântul *libelli*, care ar putea să definească foile volante: „*Broșuri create inițial ca materiale distincte, ulterior legate împreună într-un manuscris compozit de dimensiuni mai mari*”²⁵.

În *Online Dictionary of Library and Information Science* există doi termeni care ar putea fi considerați potriviți pentru a defini foile volante: *loose-leaf*, definit ca: „*o legătură mecanică rigidă sau flexibilă care poate fi deschisă și închisă manual de către utilizator pentru a elimina sau insera, în orice loc din succesiunea paginilor, una sau mai multe foi ori capitole, prevăzute cu găuri*

sau fante perforate de-a lungul marginii dinspre cotor. Cele mai frecvente tipuri de legături sunt cea inelară și cea tip șurub. Legarea cu foi detașabile este utilizată în biblioteci pentru publicații seriale de referințe, documente guvernamentale, publicații juridice, manuale de instrucțiuni etc., care trebuie să fie actualizate în mod regulat²⁶ și leaflet – „o publicație de două până la patru pagini, necusute și nelegate, de obicei pliate sau capsate împreună, precum caietele program distribuite participanților la un spectacol. De asemenea, se referă la o broșură subțire de dimensiuni relativ mici²⁷”.

Actualizând definiția lui Bianu și ținând cont de caracteristicile enunțate în ODLIS, precum și în celelalte dicționare sau lucrări specializate, o definiție a acestor documente de bibliotecă, care să sintetizeze cât mai multe elemente specifice lor, ar fi: *publicații tipărite pe orice fel de suport flexibil, predominant pe unul din hârtie, cât mai reduse ca număr de pagini, de dimensiuni foarte variate, afișate de cele mai multe ori în spațiul public, cu adresabilitate directă și publică, având un mesaj monodisciplinar, de multe ori însoțite de imagini grafice edificatoare pentru subiectul abordat.*

Această definiție însumează particularitățile lor principale: document cu *adresabilitate publică*, având un *număr redus de file* – între 1 și 4 pagini (de multe ori *una singură*, dar poate depăși și 4 pagini, în mod excepțional), care cuprinde *informație perisabilă, de interes imediat* (cu excepția celor care au *conținut artistic, literar sau științific*), *concizie informațională a subiectului*, care de cele mai multe este unul *monodisciplinar*, deseori însoțit de cel puțin o *reprezentare grafică* a acestuia, și care are un *aspect atractiv*, mai ales în cazul celor publicitare și artistice.

Începuturi

Biblioteca Academiei Române din București deține unul dintre cele mai importante fonduri de foi volante din România. Format dintr-o mulțime de documente foarte diversificate ca structură și conținut, însumează după unele estimări provizorii peste 360.000 de unități bibliografice, în majoritate exemplare unicat, dar și o colecție distinctă de dublete. „*Din păcate – ne explică prof.univ.dr. Mircea Regneală – la noi, nicio bibliotecă nu se ocupă cu achiziția sistematică de foi volante. Ele intră doar în bibliotecile care beneficiază de legea depozitului legal [...]*”²⁸.

Un prim grup consistent de foi volante, care a intrat în colecțiile Bibliotecii Academiei Române, a fost consemnat la data de 28 august 1878. Atunci D. A. Sturdza, principalul donator al bibliotecii, a dăruit instituției o colecție de stampe (320 de portrete de domnitori români, scene istorice românești, 71 portrete străine și 25 de hărți geografice²⁹) la care a alăturat și aceste documente despre care nu exista în acel moment o situație foarte clară, din perspectiva încadrării lor.

Căile de intrare ale foilor volante în patrimoniul Bibliotecii Academiei erau donațiile, achizițiile prin cumpărare și depozitul legal de publicații. Cele mai multe dintre ele au fost donate – unele chiar de la formarea colecțiilor Bibliotecii –, care ulterior au continuat cu regularitate până în zilele noastre, când instituția primește mai ales afișe de prezentare, postere

ale unor conferințe, workshop-uri, expoziții de artă, în general ale unor evenimente culturale și științifice care se desfășoară în aula Academiei Române, în cadrul institutelor acesteia, în amfiteatrul „I. H. Rădulescu” sau în sala de expoziții „Theodor Pallady”, din cadrul Bibliotecii.

Legea Depozitului legal³⁰ a avut de-a lungul vremii o contribuție marcantă la îmbogățirea fondului de foi volante, constituind modalitatea prin care au intrat în colecțiile Bibliotecii Academiei mai ales publicațiile administrative catalogate în grup, dar și afișe, anunțuri sau informări publice diverse. Achiziții prin cumpărături directe s-au efectuat mai puțin, din cauza lipsei fondurilor necesare, însă cele care au avut loc au vizat, în general, lucrări de artă (afișe artistice cu elemente grafice deosebite), caricaturi sau cele care conțin fotografii ale unor evenimente culturale și istorice. Celelalte două modalități de dezvoltare a colecțiilor de publicații, care sunt incluse în fluxul de intrări al instituției – abonamentul și schimbul internațional –, nu au fost utilizate în cazul foilor volante.

Odată cu formarea și dezvoltarea colecției de foi volante a început și odisăea acestui fond care a cunoscut numeroase permutări și modificări, într-o mișcare ce avea să se accentueze după anul 1879, când *Societatea Academică Română* devenea institut național cu denumirea de *Academia Română*. Această schimbare de statut a forului tutelar a atras și către Biblioteca Academiei – foarte legată de instituția-mamă, la acea vreme –, printr-un efect adiacent, o responsabilizare superioară a acestui centru infodocumentar care furniza Academiei cea mai bogată și, deci, importantă resursă informațională destinată cercetării științifice desfășurată de membrii societății.

Urmare a acestor transformări, la 30 martie 1884 a fost aprobat *Regulamentul pentru Biblioteca Academiei*, elaborat de Ioan Bianu, care prevedea împărțirea colecțiilor Bibliotecii Academiei în două mari categorii, denumite secțiuni, în funcție de natura documentelor pe care le gestionau: *imprintate și celelalte colecții*.

În anul 1893, în raportul Comisiunii Bibliotecii pe anul respectiv, au fost menționate pentru prima dată informații despre prelucrarea acestui fond special: „S-a pus în ordine cronologică și s-a legat în 12 volume cea mai mare parte din colecțiunea de foi volante. Tot așa s-a procedat și cu colecțiunea de statute ale societăților, cu broșurile de legi și regulamente, precum și cu tezele de doctorat de la universitățile străine cu care Academia se află în relațiuni de schimbul publicațiunilor. Totodată, statutele societăților și cluburilor s-au așezat în ordine cronologică și alfabetică, legându-se în 6 volume. Legile și regulamentele, circularele, instrucțiunile, bugetele comunale s-au rânduit în ordine cronologică după numele autorităților de la care emană și s-au legat în 32 de volume. Tezele s-au așezat după universități”³¹.

În document se mai menționează faptul că acest mod de lucru a fost păstrat în prelucrarea fondului până în anul 1898, an de la care colecția a fost transferată integral la secția manuscriselor, până în anul 1905. În acea perioadă de șapte ani, paleograful Al.T. Dumitrescu a organizat toate foile volante tipărite între 1642-1866, în Țările Române, ordonându-le pe provinciile de proveniență, iar pe cele apărute în străinătate, după țările de proveniență, pentru ca apoi să fie așezate în ordine cronologică.

De asemenea, a organizat foile volante în 13 grupe, pe care le-a denumit *secțiuni*, corespunzătoare contextului istoric în care se găseau românii înaintea Primului Război Mondial, când două treimi din populația țării se afla în afara granițelor ei firești. Șase dintre aceste secțiuni corespundeau organizării geografice a vremii, adică referitoare la provinciile istorice românești, și o altă grupă, la românii din afara acestor provincii.

Prezentăm organizarea în mod tradițional a colecției, pe secțiuni:

- I. *Țara Românească* (1714-1859);
- II. *Moldova* (1642-1859);
- III. *Principatele Unite* (1859-1866);
- IV. *Românii din Ungaria și Transilvania* (1785-1864 – acte de dependență politică și administrativă în limbile română, germană și maghiară; 1778-1882 – acte proprii naționale, culturale, și bisericești);
- V. *Românii din Bucovina*;
- VI. *Românii din Basarabia*;
- VII. *Români stabiliți în străinătate* (la muncă sau studii);
- VIII. *Austria și Ungaria* (acte cu referire la Principatele Române, din perioada 1788-1854);
- IX. *Rusia* (acte cu referire la Țările Române, din perioada 1769-1877);
- X. *Turcia* (acte cu referire la Țările Române, din perioada 1848, 1853-1854);
- XI. *Patriarhii greci din Orient* (cărți de iertarea păcatelor);
- XII. *Bărbați streini favorabil cauzei române*;
- XIII. *Streini* (evrei, armeni etc.).

După sistematizare, autorul a descris acest fond prelucrat într-un catalog apărut în 1912, cu o prefață semnată de chiar „părintele Bibliotecii Academiei” (l-am numit pe Ioan Bianu).

Descrierea lui Dumitrescu relevă faptul că foile volante au o tipologie complexă care nu include doar afișele, ci o întreagă categorie de documente, în parte istorice:

1. *Foi volante cu conținut istoric*

- 1.1. Apeluri.
- 1.2. Informări/ înștiințări/ informații de interes public;
- 1.3. Manifeste;
- 1.4. Relatări de război;
- 1.5. Circulare.

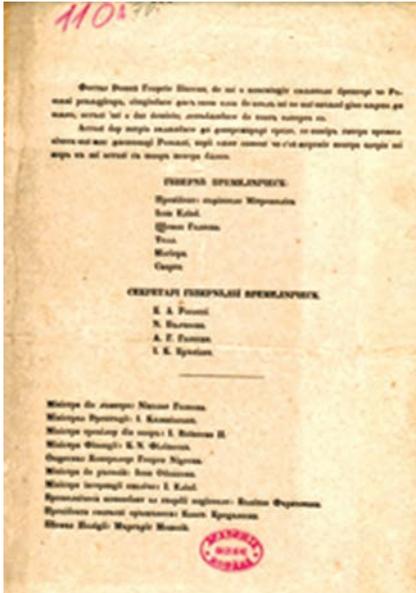

Fig. 3. Înștiințare publică a Guvernului Provizoriu din 14 iunie 1848 privind abdicarea domnitorului George Bibescu

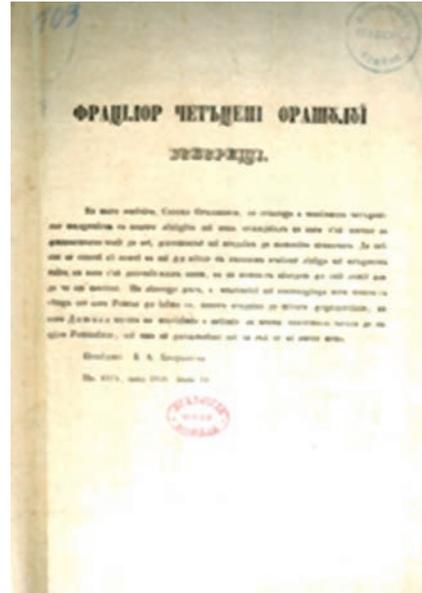

Fig. 4. Manifest din 12 iunie 1848 adresa populației Capitalei

2. Foi volante cu conținut administrativ (cu caracter normativ sau informativ)

- 2.1. Sanitar (circulare, certificate, sfaturi ș.a.);
- 2.2. Militar (de instructaj și directive);
- 2.3. Judiciar și juridic (acte emise de instanțele judecătorești și legislație);
- 2.4. Ocazional (manifeste electorale, cataloage, prospecte de mașini, de medicamente, adrese, tabele, invitații, versuri ocazionale, liste, abonamente, formulare, chitanțe, liste cu subscripții etc.).

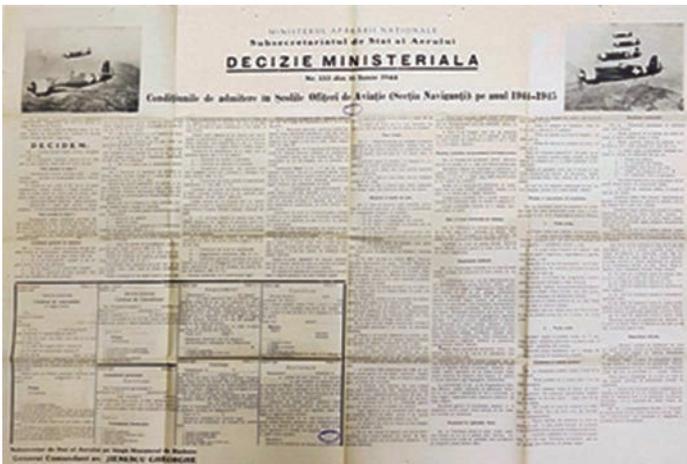

Fig. 5. Cu conținut militar. Decizia ministerială nr.133/1944

Fig. 6. Ocazional – afiș literar din 1848 privind Școala de Aviație

3. Foi volante cu conținut cultural-educativ

4. Foi volante privind viața artistică a României

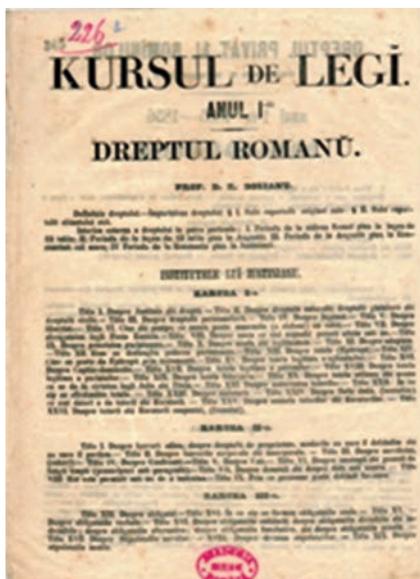

Fig. 7. Cu caracter cultural educativ

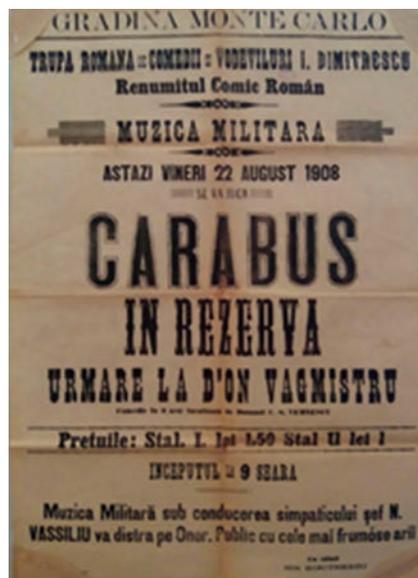

Fig. 8. Afiș de spectacol din anul 1908
Programul unor cursuri universitare din
anul 1855

Din această colecție Al.T. Dumitrescu a prelucrat numai anumite categorii de foi volante, și anume tipăriturile din Țările Române, editate până în anul 1866, și cele ale diasporei românești pe care autorul o numește: „din afară de Regat până la cele din anii din urmă”³². Pentru ambele categorii s-a utilizat aceeași metodologie: într-o primă etapă, documentele au fost ordonate geografic, apoi după fiecare provincie românească sau, după caz, după țară, rezultatul fiind la rândul său ordonat cronologic, indiferent de categoria din care făcea parte.

Documentele apărute după anul 1866 au rămas în continuare în patrimoniul secției manuscriselor, unde au fost introduse în mape, ordonate pe problematici și donatori.

Începând cu anul 1903, odată cu introducerea unor noi cataloage de bibliotecă, pentru fondurile de carte și publicații periodice s-a realizat și o reorganizare a publicațiilor administrative, hotărându-se ca legile, regulamentele și tezele de doctorat să nu mai fie catalogate în grup, ci individual, și să fie preluate și integrate în fondul de carte al Bibliotecii Academiei Române.

În perioada interbelică, o parte din fondul acestor publicații, care apăreau cu periodicitate, au fost integrate și au intrat în fluxul de prelucrare al serviciului periodicelor, fiind asimilate acestui fond, iar statutele și regulamentele societăților cu scop lucrativ au fost, de asemenea, incluse în fondul publicațiilor periodice, cu excepția celor care nu aveau caracter de periodicitate și care au fost repartizate compartimentului cărților, fiind integrate aceluși fond.

După dispariția lui Al.T. Dumitrescu, foile volante, care continuau să intre în colecțiile Bibliotecii, au fost plasate în mape, așezate inițial pe rafturile aparținând serviciului manuscrise, ulterior fiind depozitate în cadrul cabinetului de stampe.

Trebuie menționat că ordonarea pe secțiuni, începută de Al.T. Dumitrescu, a continuat cu o *addenda* la catalogul tipărit în 1912, astfel că, în prezent, secțiunile au ajuns la numărul 35, ultimele foi volante cuprinse în această listă datând din anul 1953. *Addenda* cuprinde:

XIV. *Teatru, muzică, dans;*

XV. *Biografii, necroloage, discursuri funebre;*

XVI. *Presă străină;*

XVII. *Diverse;*

XVIII. *Învățământ;*

XIX. *Donație basarabeană (Aurel Sava);*

XX. *Ardeal (donație Victor Lazăr: vămi, ocne, diverse, teatru);*

XXI. *Diverse, teatru;*

XXII. *Ardeal (Proclamații, înștiințări din anii 1918-1920);*

XXIII-XXVII. *Bucovina (donația T. Bălan);*

XXVIII. *Ardeal. Circulare episcopale;*

XXIX-XXXIII. *Diverse (fără proveniență);*

XXXIV-XXXV. *Foi volante provenite din achizițiile anilor 1934-1953*

La 18 mai 1936, Academia a aprobat prin vot un alt regulament de funcționare al Bibliotecii Academiei, care avea să-l înlocuiască pe cel elaborat de Ioan Bianu în 1884, în acord cu modificările structurale survenite între timp în evoluția instituției – atât în privința serviciilor, cât mai ales în dezvoltarea colecțiilor sale – care impuneau o actualizare a sa. În art. 2, acest nou act intern prevedea: „*Art.2 – Colecțiile Bibliotecii Academiei sunt grupate în următoarele secțiuni: Secțiunea I-a: Cărțile, periodicele și orice alte publicații tipărite; Secțiunea a II-a: Manuscrisele de conținut religios, istoric, literar, juridic, economic și științific, precum și actele și documentele, registrele și condicile care formează Arhiva Academiei*”³³.

Observăm că la prima secțiune este menționată sintagma: „*și orice alte publicații tipărite*”, ceea ce ne face să considerăm că aceasta se referea și la foile volante. În concluzie, fondul de foi volante al Bibliotecii Academiei, fiind format exclusiv din tipăriri, avea să fie înglobat primei secțiuni din care mai făceau parte cărțile și publicațiile periodice, adică imprimatele.

În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, Biblioteca Academiei a cunoscut neajunsul lipsei de personal – majoritatea bărbaților fiind pe front – și, de asemenea, avarierea în două rânduri a sediului, ca urmare a bombardamentelor la care fusese supusă Capitala în anul 1944. Acestea au determinat ca prelucrarea colecțiilor să cunoască o încetinire și, la un moment dat, chiar o stagnare, principala grijă a celor rămași în slujba cărților în acele timpuri dramatice să fie pusă pe salvarea colecțiilor, protejarea și deservirea celor câțiva cititori care, în acele vremuri de război, mai ajungeau în sălile de lectură ale Bibliotecii.

Foile volante au beneficiat de un compartiment destinat lor abia în 1962, când a fost creat sectorul al III-lea în cadrul secțiunii imprimatelor, pentru foile volante și publicațiile administrative catalogate în grup din Biblioteca Academiei, denumit oficial: *sectorul foilor volante și al publicațiilor administrative catalogate în grup*. Conducător D.A. Vasilescu, bibliotecar cu experiență în catalogare și clasificare, acesta a imprimat un stil personal, novator, în activitatea de prelucrare a fondului, diferit de cel anterior. Vasilescu a împărțit colecția în patru categorii:

1. Publicațiile administrative și foile volante cu caracter de periodicitate, care intră curent în bibliotecă pe baza Depozitului legal;
2. Foile volante cu caracter de unicitate, cu importanță încărcătură istorică;
3. Foile volante intrate în intervalul temporal 1920-1960, prin Depozitul legal;
4. Afișele și alte foi volante cu caracter predominant artistic.

Normele care stăteau la baza activității noului compartiment prevedeau ca atât publicațiile cu caracter administrativ, cât și foile volante periodice, care intră în fluxul de lucru al Bibliotecii Academiei, în baza legii Depozitului legal, să urmeze un traseu prestabilit care presupunea gruparea acestor documente pe mape ce conțin indici de clasificare cât mai generali. Apoi: „*pentru formarea cotei se vor putea adăuga și indici auxiliari restrânși în cadrul aceleiași cote, materialele sunt înșirate în ordinea alfabetică a instituțiilor, eventual a localităților, iar cuprinsul acestora, în ordine cronologică*”³⁴.

În momentul de față, fondul de foi volante al Bibliotecii Academiei Române cuprinde două categorii de documente distincte: *foile volante vechi*, care cuprinde toate aceste tipărituri, de până în anul 1947, și *foile volante noi*, care cuprinde pe cele de după 1947 până în prezent.

Originalitatea foilor volante constă în particularitățile diferite care se întâlnesc de la o foaie la alta atât în modul de prezentare – așezarea în pagină, dar și în conținutul diferit al fiecăreia dintre ele – stilistic, aceste documente diferă de la unul la altul atât în formă, cât și în fond. Aceste aspecte fac ca prelucrarea foilor volante vechi să fie una mai complicată, care necesită, mai întâi, o lectură prealabilă a documentului – scris, în cazul celor medievale și moderniste, în alfabet chirilic sau de tranziție – pentru a putea fi identificat tipul de foaie volantă, și abia apoi se poate trece la următoarea etapă, aceea a reținerii elementelor de catalogare: titlul, o sinteză a cuprinsului, locul de editare, luna, ziua, anul, localitatea de tipărire, mențiunea asupra alfabetului chirilic sau de tranziție, acolo unde este cazul, proveniența documentului (achiziție prin cumpărare, donație sau Depozit legal).

În consecință, descrierea bibliografică a acestui tip de material diferă de cea a cărților sau serialelor, unde, de exemplu, întâlnim un titlu clar care impune, în cele mai multe cazuri, cunoștințe de paleografie. În cazul foilor volante, titlul reprezintă o primă provocare adresată specialiștilor care se încumetă să le prelucreze, fiind necesară, de cele mai multe ori, stabilirea acestuia de către catalogator, în urma unui proces analitic destul de complex. Titlul este, în cele mai multe cazuri, asimilat categoriei din care face parte foaia volantă (program, ordonanță, înștiințare, circulară, apel ș.a.m.d.) sau se constituie într-un foarte succint rezumat al conținutului.

În cazul în care titlul nu este edificator pentru conținutul materialului prezentat, sau există nevoia unor mențiuni suplimentare care să diferențieze documentul respectiv de altele cu însușiri foarte asemănătoare, pentru evitarea oricărei confuzii se impun în mod obligatoriu unele precizări clarificatoare pe care catalogatorul trebuie să le încadreze în paranteze drepte, completându-le în continuarea titlului propriu-zis.

Atunci când titlul unei foi volante nu este distinctiv, limpede, ci dimpotrivă conține ambiguități, în prelucrarea acestuia se procedează la asimilarea în descrierea bibliografică a categoriei din care face parte documentul. În situația lipsei oricărui element de identificare în titlu a conținutului foi volante, trebuie analizat integral documentul și apoi atribuit unei categorii de elemente în care acesta se încadrează.

În privința celei de a patra categorii de foi volante pe care Biblioteca Academiei Române o deține și gestionează, respectiv cele care reflectă viața artistică a României, întâlnim afișe de spectacole diverse: teatru, operă, operetă, concert și circ. Acestea diferă de celelalte categorii prin modul clar în care exprimă scopul, dar și subiectul, fiind materiale promoționale ale spectacolelor pe care le prezintă într-un mod cât se poate de explicit.

Rolul lor a fost extrem de important pe teritoriul țării noastre până aproape de jumătatea secolului al XIX-lea – când au apărut primele publicații periodice –, fiind singura modalitate prin care erau anunțate spectacolele de orice fel, care urmau să aibă loc, cu excepția oralității care se manifesta și în acest sens. Cunoscuta metodă a anunțurilor verbale însoțite de bătutul tobei – de unde și expresia populară „a bate toba” – era o modalitate mai puțin eficientă, pentru că presupunea prezența, instantaneul, în timp ce un afiș lipit într-un loc public nu implica în mod obligatoriu, în plus având și un impact mult mai mare în timp, pe termen mai lung. De altfel, afișul venea și cu o grafică edificatoare, menită să atragă lumea care îl privea, fiind cu atât mai atractiv și, deci, mai eficient pentru scopul propus.

Având în vedere nivelul de alfabetizare scăzut din unele regiuni, era mult mai importantă ilustrația afișului decât mesajul scris al acestuia.

Redactarea fișelor din această categorie este realizată în următoarele ordine:

- titlul piesei, urmat de numele autorului, traducătorului etc;
- trupa care realizează reprezentația, sala, localitatea, data;
- limba în care afișul a fost tipărit; pentru materialele mai vechi, alfabetul în care au fost tipărite;
- dimensiunile în centimetri, numărul foilor;
- proveniența.

Această ordine în redactare a fost aleasă deoarece s-a considerat că astfel se poate urmări mai ușor dezvoltarea artistică în țara noastră și gustul în domeniu al epocii, repertoriul unui teatru putând fi considerat drept un seismograf cultural al perioadei respective.

În acest moment, la Biblioteca Academiei, catalogul cronologic, aflat în curs de actualizare, este cel mai eficient mod de regăsire a unei foi volante, considerându-se – la nivel

instituțional – că el reprezintă o necesitate stringentă, orice cercetător interesat putând regăsi evenimentele care au avut loc într-un an, la un loc.

Foile volante pe lângă valoarea lor strict documentară au și o foarte mare valoare bibliografică, deoarece ilustrează evoluția fondului național de imprimate, iar prin structura lor deosebită (format, caractere tipografice etc.), reprezintă un moment semnificativ din istoria tiparului.

Cea mai veche foaie volantă din fondul deținut de Biblioteca Academiei este datată în anul 1642 și este un act referitor la hotărârile Sinodului din Iași, din acel an, privind „*afurisirea capitolului Patriarhului Chiril, ca făcând parte din erezia calvină*”.

În prezent, colecția de foi volante a Bibliotecii Academiei este inclusă într-un proiect de prelucrare computerizată și digitizare.

Începuturile digitizării colecțiilor, care prezintă interes cultural și științific, realizată într-un mod instituțional, profesionalizat, este considerată de către mulți specialiști cea mai importantă etapă în prelucrarea documentului de la momentul *Gutenberg*, ceea ce reprezintă un al doilea extraordinar salt tehnologic în această direcție.

Termenul de *digitalizare* sau *digitizare* – de unde provine denumirea acestei proceduri – este explicat etimologic prin cuvântul *digit*, care definește, conform unui dicționar de specialitate, „*orice număr de la 0 la 9 în sistemul zecimal*”³⁵, și *digital*, descris ca reprezentând un „*calificativ pentru datele reprezentate ca un set de digiți, în mod curent, binar, care folosește doi digiți binari 0 și 1*”³⁶. „*Când unei entități i se aplică atributul digital – ne explică prof.univ. dr. Mircea Regneală – se presupune că respectiva entitate este cuantificată sau codificată numeric (descrisă printr-o însușire de numere) în vederea prelucrării datelor într-un echipament electronic*”³⁷.

Conform *Dicționarului de biblioteconomie și știința informării. Român – englez*, citat mai sus, termenul de *digitizare*, care definește procesul tehnologic de utilizare a acestui sistem modern, este descris în două moduri: „(1). *Procesul de conversie a unui semnal analog într-un semnal digital.* (2). *Conversie a textelor tipărite în format digital, care se realizează prin programe de recunoaștere optică a caracterelor (OCR)*”³⁸.

Dinamica tot mai intensă a societății contemporane conduce la o permanentă adaptare a tehnologiilor actuale care trebuie să-și țină pasul, chiar să adopte o politică anticipativă și să vină în întâmpinarea nevoilor de cunoaștere tot mai diversificate, ca tematică și conținut, ale acesteia. În acest sens, se prefigurează cerința permanentă de inițiere a unor produse informatice care să ofere obiecte digitale de înaltă rezoluție, descrieri bibliografice cât mai complexe, metadata aferente și să optimizeze regăsirea resurselor informaționale vizate de către foștii cititori, adaptați la exigențele societății actuale și deveniți utilizatori, pentru a putea ajunge la o informație de specialitate cât mai densă, într-un timp cât mai scurt.

Tehnologiile actuale, destinate în special publicului tânăr, adică unor utilizatori pretențioși – așa numit-a generație *millenials* –, foarte familiarizați cu echipamentele IT&C, vor trebui să satisfacă, din punctul de vedere al bazelor de date infodocumentare, privind în

perspectivă, și generațiile viitoare care vor „avea în ADN” utilizarea sistemelor electronice fixe și mobile, iar mediul online le va fi nu doar familiar, ci singurul mediu pe care-l vor cunoaște cu adevărat.

În Biblioteca Academiei Române, digitizarea unor documente din patrimoniul său nu reprezintă un element nou, pus în practică odată cu prelucrarea foilor volante. Publicații periodice sau documente istorice, aflate în colecțiile Bibliotecii, au fost digitizate cu succes, după cum ne înștiințează și presa anilor respectivi: *„Realitatea românească. În România au existat câteva proiecte importante de digitalizare, cum au fost cele dedicate manuscriselor eminesciene de la Biblioteca Academiei, fondului de carte veche de la Biblioteca Bathyanaeum din Alba Iulia ori incunabilelor din colecția Muzeului Brukenthal din Sibiu”*³⁹.

Scopul principal al digitizării foilor volante din patrimoniul Bibliotecii Academiei Române este acela de a prezerva, conserva, dar, în același timp, a menține în circuitul public aceste documente importante pentru cultura și civilizația poporului român. Prezervarea foilor volante este un element primordial pe care instituția deținătoare trebuie să-l adopte în vederea păstrării conținutului informațional al acestora, peste timp. Procesul presupune stocarea acestor documente într-un depozit destinat lor, care să întrunească toate condițiile necesare unei păstrări nealterate a documentelor, în siguranță, pentru o perioadă cât mai mare de timp. Avantajul este că aceste documente nu ocupă mult spațiu, dată fiind paginația lor redusă.

Principala preocupare a celor care gestionează fondul de foi volante al Bibliotecii Academiei este legată însă de perisabilitatea acestui tip de documente, fiind realizate dintr-un material fragil, subțire, sensibil la factorii de mediu și care deja prezintă semne de degradare fizică datorată manipulării în timpul îndeplinirii scopului pentru care au fost create (foi informative care circulau din mână-n mână, afișe de spectacol care fuseseră lipite în locuri publice), precum și de uzură, generată de mediul în care colecția sau numai exemplare izolate au fost ținute anterior intrării lor în patrimoniul Bibliotecii. De aceea, colecția a fost împărțită pe categoriile menționate mai sus și filtrată în funcție de conținutul foilor volante, urmând ca acestea să fie așezate fiecare în parte în plicuri, așezate în mape care la rândul lor au fost selectate cu grijă și introduse în cutii, apoi amplasate pe rafturi special destinate.

Acest mod de organizare a fondului se menține și azi, totodată respectându-se și normele tehnice: *„Periodicele și foile volante pot fi depozitate în cutii, dosare sau plicuri. Câteva piese de aceeași mărime pot fi depozitate împreună în cutii comerciale. Piesele ce diferă ca mărime pot fi așezate în plicuri și apoi în cutii. Dacă o foaie volantă trebuie așezată pe raft, între cărți, trebuie introdusă într-un plic”*⁴⁰.

Permanentul rulaj public al materialelor deținute de acest fond, desfășurat timp de mulți ani către sala de lectură, a dus la uzura – în unele cazuri, excesivă – foilor volante, foarte fragile, ceea ce a condus spre singura opțiune de protecție și prezervare, și anume digitizarea lor.

În acest sens, crearea de copii electronice vizează mai multe scopuri:

- prezervarea documentelor originale în versiunea lor tradițională;

- regăsirea documentelor prelucrate în OPAC, ceea ce duce la lărgirea accesului la informație și optimizarea acestuia;
- contribuția Bibliotecii Academiei Române la realizarea *Bibliotecii Digitale a României*, care se dorește parte a *Bibliotecii Digitale Europene*⁴¹;
- agregarea acestor documente în cadrul unor proiecte interne și internaționale (de exemplu, platforma *Europeana Library*);
- îndeplinirea unor puncte fixate în Ghidul de digitizare, editat de Biblioteca Națională a României: „*Transpunerea în format electronic a patrimoniului cultural scris; Promovarea patrimoniului scris la nivel european; Protejarea unor documente aflate într-o stare avansată de deteriorare*”⁴².

Transformarea acestui tip de documente, de la suportul și modul de operare tradițional la cel electronic, presupune mai multe etape, într-un flux de lucru complex:

1. Inventarierea fondului

Este o operațiune indispensabilă pentru a putea controla acuratețea informației despre colecție, a determina numărul exact al documentelor care o alcătuiesc și estima etapele și durata proiectului.

Inventarierea fondului de foi volante al Bibliotecii Academiei implică un volum de muncă important datorită numărului foarte mare de exemplare din care este alcătuită colecția, a faptului că o parte din fond nu este încă prelucrată, care afectează operativitatea desfășurării inventarului, un element important care îngreunează această procedură fiind dat și de condițiile de uzură pe care le prezintă o parte dintre documentele vechi, istorice.

Pentru a nu se produce încetinirea proiectul de digitizare a foilor volante, s-a luat decizia inventarierii etapizate a fondului, iar pe măsură ce conținutul unei mape este identificat, aceasta să treacă în etapa următoare de lucru, astfel încât să avem o continuitate a fluxului de lucru.

2. Restaurarea documentelor

Restaurarea⁴³ este un proces prin care se urmărește redarea stării inițiale a documentului și conservarea sa, pentru a putea face față factorilor dăunători de mediu într-o perspectivă dată.

În ODLIS, specialiștii acestui instrument informațional de lucru definesc *restaurarea*, ca proces tehnic, în acest mod: „*Procesul fizic de readucere a unui document deteriorat, uzat sau modificat în alt mod, la ceea ce este perceput a fi starea sa inițială sau cât mai aproape posibil de o aproximare a condiției sale inițiale, în mod ideal (dar nu neapărat), prin utilizarea unor bune practici de conservare. Înainte de a începe restaurarea, deteriorarea trebuie stabilizată prin metoda cea mai potrivită. Pentru a păstra valoarea doveditoare a unui element în starea sa modificată se iau măsuri pentru a face restaurările atât vizibile, cât și reversibile, dacă este posibil. Pentru articolele foarte rare și valoroase poate fi făcută o înregistrare cu privire la măsurile luate. A se vedea aceste exemple, prin amabilitatea Craft Bookbinding Co. Similar cu recondiționarea. A se vedea, de asemenea: relegarea*”⁴⁴.

Manualul de restaurare al lui Florea Oprea, editat în anul 2009, prezintă restaurarea drept: „*procesul de ameliorare a stării oricărui fel de material arhivistic sau de bibliotecă, atât cât este posibil. Domeniul restaurării nu este limitat, el poate varia de la reparația simplă a unei simple Pete până la neutralizarea, stabilizarea pH-ului și reînclierea unui document*». Așadar – conchide Oprea – *analizând definiția și explicația tehnică oferită de Carmen Crespo-Nogueira (o specialistă a domeniului, pe care-o citează – n.n.), restaurarea include reparația și tratamentele chimice legate de consolidarea stării documentului*”⁴⁵.

Această operațiune este necesară pentru a conserva în bune condiții colecția care urmează a fi prelucrată, dar, în același timp, pentru a nu periclita sănătatea personalului catalogator și auxiliar, implicat în fluxul de lucru.

În cadrul procesului de restaurare se aplică două forme: *integrativă și conservativă*.

Cea *conservativă*, de tip „*noli tangere*”, presupune păstrarea documentului în starea în care se află acesta în momentul ajungerii la restaurator, în ideea menținerii nealterate a autenticității. Acest mod de restaurare constă în aplicarea de tratamente asupra materialului respectiv, care să conducă la stabilizarea proceselor de degradare.

Însă metoda aplicată frecvent, în cazul colecției de foi volante din cadrul Bibliotecii Academiei, este cea *integrativă* care constă în intervenția propriu-zisă asupra documentului deteriorat, căruia i se aplică tratamente de reconstituire, de completare a părților lipsă și de consolidare a celor degradate.

Prima etapă a acestui proces este reprezentată de dosarul care trebuie să cuprindă documentația de restaurare. Etapa este una importantă deoarece se stabilește, prin diagnosticare profesională, nivelul degradării fiecărui document în parte, prin aceasta putându-se adopta măsuri preventive care să evite producerea unor situații similare altor materiale aflate în patrimoniu, dar este esențial ca prin documentele din dosarul care trebuie alcătuit să se stabilească în mod cert parametri de identificare bibliografică ai documentului, intervențiile anterioare asupra acestuia și să fie realizate primele fotografii ale materialului deteriorat, pentru a justifica intervențiile care se vor executa asupra lui.

a. Documentația de restaurare. Este un procedeu complex, dar necesar în mecanismul de conservare și restaurare a colecțiilor de patrimoniu. Această etapă constă în prezentarea foilor volante vizate, grupate în mape împreună cu documentația aferentă, în compartimentul de restaurare. Pentru ca fiecare document să fie inclus în procesul de restaurare, acesta trebuie însoțit de o fișă analitică.

Dosarul rezultat cuprinde *procesul-verbal de predare-primire* a documentelor care fac obiectul documentației, *fișa de restaurare*, *documentația restaurărilor anterioare* (acolo unde este cazul), set de *fotografii ale documentelor* (înaintea restaurării, imagini intermediare și finale).

În continuare, colecția este supusă, individual, unor investigații fizico-chimice și biologice realizate de către un biochimist, într-un spațiu special amenajat, în condiții de siguranță, pentru fiecare obiect de patrimoniu în parte, având drept scop evaluarea

contaminării, stabilirea diagnosticului și propunerea tratamentelor și procedurilor adecvate pentru conservarea sau, după caz, reabilitarea lor.

b. Etapele restaurării. Restaurarea se execută etapizat, după un sistem precis, progresiv de intervenție, fiecare etapă fiind importantă în algoritmul de lucru.

> **Curățarea documentelor.** Curățarea materialului care urmează să fie restaurat trebuie realizată pentru a se putea opera pe o suprafață degrevată de impurități sau praf. Ea se realizează și în cazul foilor volante care nu trebuie restaurate; acestea, după curățare, sunt incluse procesului de igienizare a materialelor aflate în fluxul de lucru, ajungând direct la scanare, în vedere digitizării.

• **Curățarea uscată.** Prima etapă este *desprăfuirea* care se realizează prin două moduri:

– Introducerea documentelor într-o nișă cu ventilare în care foaia volantă este imobilizată între două plase de susținere, iar după ermetizarea nișei este activat un dispozitiv electronic de ventilare care produce, prin deplasări ale curenților de aer, îndepărtarea particulelor de praf și alte impurități fine de pe suprafața documentului respectiv.

– Introducerea foii volante într-o nișă fără ventilare, unde, după ermetizarea dispozitivului, operatorul introduce mâinile prin două orificii special destinate acestui scop, apoi cu ajutorul unei pensule din păr natural îndepărtează ușor praful de pe suprafața fiecărui document în parte. Acolo unde documentul necesită o atenție deosebită, din perspectiva fragilității, se utilizează ceață în procesul de înlăturare a impurităților.

În cazul Bibliotecii Academiei Române, la curățarea documentelor nu se folosesc niciun fel de substanțe chimice, exceptând, în unele cazuri, alcoolul medicinal diluat în apă într-un dozaj precis, recomandat de biochimist.

A doua etapă a curățării uscate constă în *dezinfecție* împotriva bacteriilor, a mușcăturilor. Operația se efectuează prin expunerea documentelor la acțiunea razelor ultraviolete timp de max. 2 minute, în vederea eliminării bacteriilor de pe suprafața fiecărui document, ca etapă preliminară a prelucrării acestuia. Procedura de lucru prevede așezarea documentului într-un compartiment care este închis etanș, unde sunt activate raze ultraviolete, cu rolul de a elimina toate elementele nocive, inclusiv bacteriile, de pe suprafața documentului, sterilizând materialul. Pentru a se evita deteriorarea documentului, acesta nu trebuie supus acțiunii acestor raze mai mult de 2-3 minute.

În cazul identificării unor urme de atac xilofag asupra documentelor, se aplică și măsuri de *desinsecție*, care constau în tratarea foilor volante afectate cu ulei de cedru, o soluție naturală. Acest tratament se realizează opțional, doar acolo unde se impune acest lucru, și diferă în funcție de natura deteriorării și de gradul acesteia.

• **Curățarea umedă.** În cadrul serviciului de restaurare al Bibliotecii Academiei, se realizează prin trei modalități: *pulverizarea* unui amestec de alcool medicinal cu apă, după indicațiile chimistului evaluator, *imersie* în apă la 25-30° C, max. 10-15 minute, sau prin *flotare* într-o cuvă specifică, până se constată că apa nu mai conține impurități, ci este curată. După

încheierea activităților de igienizare se trece la etapa de restaurare propriu-zisă prin aplicarea procedurilor specifice materialului deteriorat aflat în lucru.

Aceste procedee se aplică în baza unor recomandări ale specialistului care a analizat documentația și materialul, l-a diagnosticat și a formulat soluțiile necesare reabilitării acestora, conform standardelor existente.

> **Tehnici de consolidare a hârtiei.** Această procedură are drept scop mărirea rezistenței structurale prin reîncluire a documentului și presupune aplicarea unui strat sau două dintr-un material de consolidare și de întârziere a îmbătrânirii materialului pe suport papetar, de tipul gelatinei, amidonului și derivaților de celuloză (metilceluloză-MC, carboximetil-CMC).

> **Tehnici de reîntregire a documentului.** Pentru reîntregirea documentului deteriorat se utilizează hârtie japoneză, de aceeași grosime cu originalul, care, fiind manuală, are proprietatea de a fi lipsită de aciditate.

Operațiunea de reîntregire este precedată de o aclimatizare simultană a celor două tipuri de material, pe o perioadă de trei zile, urmărind inducerea unor parametri identici de temperatură/ umiditate.

Prima etapă a fluxului de lucru este uscarea completă a documentelor. Urmează completările lacunelor, fisurilor și rupturilor, utilizându-se în acest scop hârtie sau vâl japonez. Restaurarea filelor – care se tratează cu CMC (Carboximetilceluloză) – este realizată cu ajutorul unui bisturiu, utilizat în curățarea resturilor de hârtie și la tăierea materialului suplimentar folosit. După încheierea operațiunilor de restaurare, foile volante sunt așezate în mapa în care au sosit, fiind retrimise serviciului de unde au fost preluate, în baza borderoului de predare primire, în vederea prelucrării colecției respective în condiții de siguranță.

3. Prelucrarea documentului

a. Scanare. Scanarea foilor volante, proaspăt igienizate și restaurate, se realizează cu ajutorul unui echipament specializat. Ca procedeu, este un proces de capturare a imaginii, prelucrată și parametrizată pentru a îndeplini anumite cerințe, convertită apoi într-un format presetat, de obicei PDF.

O descriere foarte elocventă este prezentată în *Online Dictionary of Library and Information Science*: „În prelucrarea datelor, un dispozitiv periferic care citește și convertește text scris de mână sau imprimat, grafică sau coduri de bare în format digital (bitmap,) pentru prelucrare sau afișare pe un ecran de computer, fără a recunoaște de fapt conținutul. În biblioteci, scanerile optice sunt folosite pentru a crea imagini digitale ale materialelor destinate împrumutului interbibliotecar, livrării documentelor, biblioteci digitale și în circulația documentelor, pentru a citi codul de bare de pe cardul de bibliotecă al utilizatorului și de pe documentele din colecție. Unele scanere de coduri de bare necesită un decodor extern”⁴⁶.

Echipamentul de scanare a foilor volante utilizează o lampă led, care nu distruge materialul aflat în lucru, iar sistemul de iluminare al scanner-ului asigură o protecție de 100% împotriva radiațiilor ultraviolete și infraroșii.

Procedura de capturare a imaginii se execută filă cu filă, color, cu rezoluție mare (300-400 dpi), iar materialul este așezat cu fața în sus.

La scanare se acordă o atenție deosebită câtorva aspecte:

- un document trebuie scanat întotdeauna față/verso, chiar dacă nu este scris pe verso (orice suprafață poate conține semnături, ștampile, însemne, elemente aparent ascunse);
- trebuie avută în vedere existența sigiliilor, stemelor sau altor elemente de identificare; este motivul pentru care se procedează la scanarea bidimensională;
- documentul aflat în lucru trebuie analizat în prealabil, pentru ca persoana autorizată care-l scanează să poată observa detaliile.

Procesul scanării este etapizat: la început se realizează *scanarea brută*, în care se pre setează parametri de rezoluție, culoare ș.a. pentru întreaga colecție care va intra în fluxul de lucru. Inițial, se obțin imagini în format *.tiff*, pentru a se crea o așa-numită *copie master* a fiecărui document scanat în parte, cu rolul de a putea fi utilizată în diverse fluxuri de lucru ulterioare, fără a se recurge la materialul original, care trebuie trecut în conservare. După realizarea *copiei master*, imaginea trebuie transformată din *.tiff* (este mult prea mare ca număr de biți pentru a fi menținută în acest format) în *.jpg*, considerat un format de lucru.

După scanare, urmează așezarea documentelor în mape controlate bacteriologic și amplasarea acestora într-un spațiu adecvat, adică un mediu dezinfectat în care există un control permanent asupra temperaturii și umidității. În urma finalizării acestei operații, documentul scanat va putea fi consultat doar în format digital.

A doua etapă este *prelucrarea post-scanare* care presupune: *crop*-uirea imaginilor (îndepărtarea marginilor care nu fac parte din document), stabilirea dimensiunii acelor imagini care fac parte dintr-unul și același document, păstrarea culorilor și luminozității în document, apoi transformarea prin conversie a formatului de lucru *.tiff* în *.jpg*, pentru a se putea lucra mai ușor cu el, care la sfârșitul prelucrării imagistice se convertește în *.pdf*, formatul final al prelucrării. *Pdf* este important în acest proces prin faptul că permite atașarea unui singur document la fișa bibliografică, fiind ușor de parcurs de către utilizatori.

b. Descrierea bibliografică a foilor volante în sistemul integrat de bibliotecă *Aleph 500*. Când ne referim la un sistem integrat de bibliotecă avem în vedere o structură informatică cu randament înalt în domeniul gestionării datelor în format digital, cu interconexiuni și elemente de funcționare complexe, care este operațională în cadrul unei structuri infodocumentare, așa cum sunt considerate bibliotecile actuale.

În revista „Studii de Biblioteconomie și Știința Informării”, un serial științific recunoscut pentru calitatea ridicată a articolelor sale, în lumea profesioniștilor din domeniu de la noi din țară, există o definiție care descrie în mod optim această structură informatică: „Un sistem integrat de bibliotecă este un sistem de planificare a resurselor pentru o bibliotecă, folosit pentru accesul către documentele deținute, comenzi, plăți, sau împrumuturi făcute de clienți.

Uneori se folosește sintagma sistem de management al bibliotecii, în special în UK⁴⁷.

După executarea scanării întregului grup de foi volante restaurate, se creează un fișier cu imaginile rezultate, care sunt transmise serviciului specializat în catalogare, unde personalul desemnat realizează două operațiuni:

- Descrierile în sistem informatizat, necesare regăsirii informației bibliografice în OPAC.
- Descrierea de exemplar (stocuri).

Ulterior acestora, se atașează fișei bibliografice astfel constituite documentul digital, prin aplicația ADAM.

Sistemul integrat de bibliotecă *Aleph*, versiunea 500, este compus din mai multe module:

- de achiziție;
- de administrare;
- de catalogare;
- aplicația ADAM (management al copiilor digitale).

Aceste componente determină capacitatea sistemului integrat de a putea administra date complexe ale unor descrieri bibliografice compuse din imagine și text, dar și aplicațiilor, accesează în mod simultan trei baze de date: administrativă de autorități și cea de descrieri bibliografice, iar prin aplicația de imagine ADAM, o bază de date de imagine și text (obiecte digitale).

Catalogarea se realizează în formatul *UNIMARC Bibliografic*, online (dacă se dorește, sistemul permite și catalogarea offline), ceea ce înseamnă completarea bazelor de date în timp real.

Crearea de conținut digital produsă în cadrul Serviciului Catalogarea și Clasificarea Periodicelor, Foi volante-Grup are drept urmare regăsirea informației bibliografice în OPAC, îmbogățind baza de date deja existentă cu fiecare nouă descriere.

Fig. 9. Carte de scutire de dări din anul 1715, dată de Ștefan Cantacuzino, domn al Țării Românești (1675-1716)

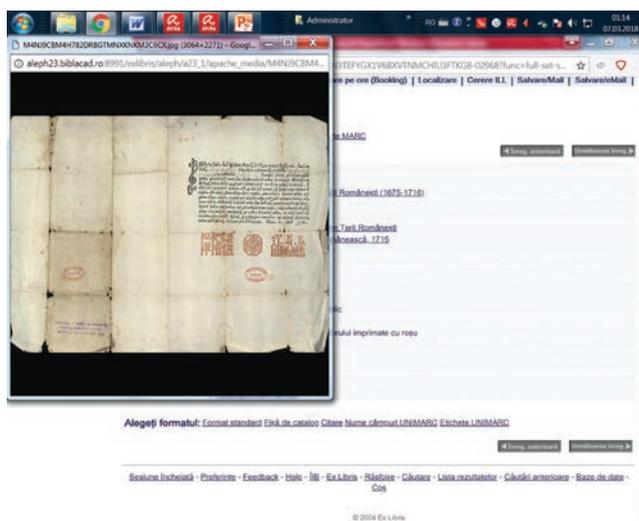

Fig. 10. Imaginea mărită a obiectului digital

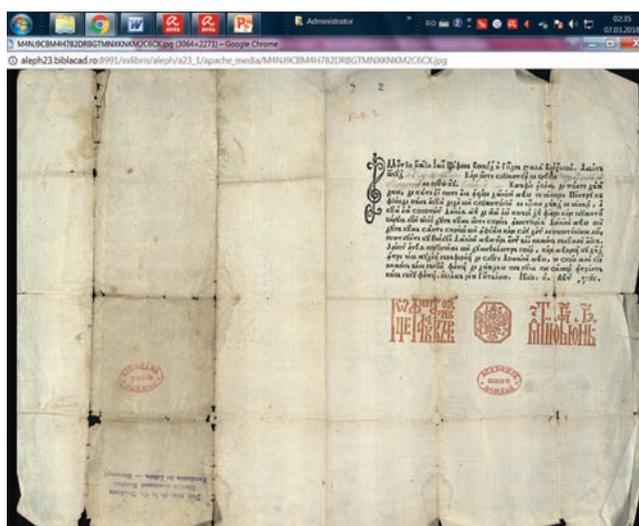

Fig. 11. Documentul digital

În procesul de selecție a materialului care urmează a fi supus descrierii bibliografice în sistem informatizat și digitizării, prioritatea a constituit-o documentele cele mai vechi, care au o uzură accentuată și o valoare istorică deosebită, astfel că procesul catalogării a început cu primele mape intrate în colecție.

Regăsirea în OPAC a întregului fond de foi volante, deținut și gestionat de Biblioteca Academiei Române, va constitui etapa finală a unui proces de reintroducere în lumina cercetării științifice a unor prețioase izvoare de date care vor întări, prin prezența lor, forța documentară a instituției care le deține, a României, în cele din urmă.

Perspective – Orizonturi informaționale

Foile volante au apărut ca urmare a nevoii de comunicare interumană, fiind primele documente deținătoare ale informației efemere. Geneza lor se leagă de preistoria presei de știri, de începuturile publicității, de industria spectacolelor (afișele de circ, teatru sau vodevil), unele fiind o formă de artă plastică (grafică). Însă, întâlnim o tipologie mult mai complexă, afișul cu rol de manifest, îndemn, anunțurile oficiale, avizurile, foile umoristice (caricaturile, forme de pamflet), foi literare, politice, militare și chiar cu caracter științific (în număr mult mai redus).

Rolul foilor volante, de izvoare inedite ale informațiilor istorice, sociologice, jurnalistice, literare sau artistice, va fi pus în valoare prin digitizarea acestor documente.

Cercetarea acestui tip de document aduce un plus de valoare informațională pe plan științific, fiind martori peste timp ai unor evenimente istorice, ai evoluției culturii și civilizației umane.

Importanța foilor volante, din perspectiva informației conținute și a tipologiei documentare proprii, comportă două analize separate: din prima perspectivă, acest tip de document este extrem de variat și, deci, oferă un bagaj informațional complex și amplu, în parte nealterat de opiniile și analizele subiective ale celor l-au generat. Mihail Sadoveanu spunea: „*Citind doar afișele dintr-o localitate, îți poți da seama de gradul ei de culturalitate*”⁴⁸. Această afirmație ne îndreptățește să credem că acest tip de document reflectă activitățile și preocupările societății în care subzistă, fiind, deci, instrumente de înregistrare a pulsului societății umane românești și universale.

Din perspectiva formei de prezentare avem, de asemenea, o multitudine de variante, forme și mai ales, dimensiuni. Formatul digital al acestor colecții multi-informaționale – însoțit de descrierile bibliografice și metadatele aferente – va aduce în spațiul datelor științifice românești un nou tip de document, revigorant prin proaspăta sa apariție și consistență, prin aportul informațional original.

În contextul web 2.0, diseminarea în spațiul public a colecțiilor de bibliotecă prin intermediul unor platforme de tipul *Europeana Library* sau prin crearea unor biblioteci virtuale aduce biblioteca – din punct de vedere comunicațional – în secolul XXI.

În întâmpinarea unui asemenea deziderat a venit și proiectul de prelucrare și digitizare a fondului de foi volante deținut de Biblioteca Academiei Române, cu atât mai mult cu cât „*noile tendințe tehnologice stimulează modernizarea instituției bibliotecare prin îmbunătățirea calității serviciilor și produselor [...]*”⁴⁹, în condițiile în care, în prezent, utilizatorii sunt mai degrabă interesați de conținutul informației decât de suportul pe care ea este inserată. Din acest punct de vedere – al suportului foilor volante – putem constata o metamorfoză impresionantă a acestuia de-a lungul vremii, cu accent pe ultimele decade.

Analizând aceste documente din perspectiva anunțurilor de mică publicitate pe care unele le conțin, pornind de la afișele care aparțin preistoriei publicității scrise și ajungând la posterele moderne, de la „mezeaturile” de secol XIX la cuprinsul publicității din paginile actualelor publicații, toate tipărite pe diverse tipuri de hârtie, apoi ajungând la reclamele din

interiorul publicațiilor electronice, editate pe suporturi digitale, și mergând până la publicitatea din mediul audio-vizual, online și chiar la banalele mesaje de tip *spam* pe care cu toții le primim astăzi prin poșta electronică, observăm un progres considerabil, aproape ireal, al tehnologiei, care a dus mai departe, peste ani, clasicele mesaje purtate cândva de foile volante. Acest ritm incredibil de dezvoltare tehnologică este menținut și chiar accelerat, ceea ce determină factorii decidenți să abordeze permanent politici noi de gestionare a colecțiilor de bibliotecă.

Dacă epoca inițierii informației digitale a fost repede completată de ceea ce trăim în prezent, după atingerea unui nou prag al dezvoltării umane, din punct de vedere informațional, denumit *Societatea Cunoașterii*, care a venit cu o nouă serie de arhitecturi electronice, aflate într-o rapidă și permanentă reconfigurare pentru a face față exigențelor actuale de gestionare a acestei informații digitale, într-un context web foarte schimbător (web 1.0, web 2.0 și web 3.0, cu componenta sa semantică), ce oferă provocări tot mai mari pentru cei care gestionează informațiile din mediul virtual, bibliotecile contemporane au suferit la rândul lor puternice schimbări structurale.

O primă modificare este legată de extinderea terminologiei de specialitate, utilizată în raport cu activitățile sale. Astfel, se operează cu sintagme noi de tipul: „*planul sistemelor de informații organizaționale*” sau „*planificarea strategică a prelucrării informației*”⁵⁰, în condițiile în care *documentul* – baza colecțiilor de bibliotecă – s-a transformat în *resursă*, atrăgând după sine noi concepte de lucru, cum ar fi „*managementul resurselor informaționale*”⁵¹.

Avantajele digitizării colecțiilor de bibliotecă pot fi multiple, depășindu-se teoria conceptului de fragilitate a colecțiilor patrimoniului scris⁵¹, de bibliotecă, muzeu sau orice alt tip de centru infodocumentar, constituindu-se fondurile virtuale perene, cu capacitate mare de diseminare a conținutului științific sau cultural în mediul online, cu acces facil și imediat la documentul protejat.

Privind retrospectiv, putem observa un fenomen: cu cât ne apropiem de zilele noastre, cu atât avansul tehnologic se realizează cu o viteză mai mare, mulțumită deschiderii orizontului științific prin cunoaștere și facilitării tot mai accentuate a accesului la informația științifică de valoare, în acest sens un rol hotărâtor constituindu-l depozitele informaționale deținute de instituții specializate de tipul bibliotecilor, precum și interrelaționările tot mai diverse, existente între centrele cu rol infodocumentar de pretutindeni.

Note:

1. Există și foi volante olografe, dar ele nu fac obiectul lucrării de față. (n.n.)
2. *Dicționar speologic*. [online]. [Accesat la: 25.02.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.speotimis.ro/dictionar-speologic/picturi-rupestre.html>
3. *Tim Berners-Lee - Official Site*. [online]. [Accesat la: 04.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.w3.org/People/Berners-Lee/>
4. Presa – „istoria” unor nume simbol. În: *Răsfoiesc.com*. [online]. [Accesat la: 07.11. 2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.rasfoiesc.com/hobby/diverse/jurnalism/Presa-istoria-unor-numesimbol66.php>
5. *Ibidem*.

6. *Ibidem*.

7. *Jeremy Norman's History of information.com*. [online]. [Accesat la: 05.03.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.historyofinformation.com/expanded.php?id=4064>

8. Mario INFELISE. *Roman avvisi: information and politics in the seventeenth century*. [online]. [Accesat la: 05.03.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.cambridge.org/core/books/court-and-politics-in-papal-rome-14921700/roman-avvisi-information-and-politics-in-the-seventeenth-century/FC616CC9404F9C10199EADA380AFC5F6>

9. *Răsfoiesc.com. Op. cit.*

10. *Ibidem*.

11. http://www.bnf.fr/fr/outils/lr.resultats_recherche_simple.html?query=Ephemerides

12. Ioan DAVID. *Presă și cultură în secolul al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea*. Ediția a III-a revăzută și adăugită. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2013, p. 15.

13. Ion HOBEANU. Primele documente din arhivele gorjene au fost digitalizate. În: *Vertical*, 5 mai 2016. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.verticalonline.ro/primele-documente-arhivele-gorjene-fost-digitalizate>

14. Marian PETCU. *Primele foi volante*. București: s.n., 2002, p. 22. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: https://books.google.ro/books?id=iMs8DAAAQBAJ&pg=PT51&clp-g=PT51&dq=primele+foi+volante&source=bl&ots=1GymS6NNPE&sig=Uvm0eLBK38B_o8aj-bUmG7YyYGI&hl=ro&sa=X&ved=0ahUKEwiE64nxjpvQAhVMshQKHQTrDQsQ6AEIjAC#v=onepage&q=primele%20foi%20volante&cf=false

15. Al.T. DUMITRESCU. *Foi volante din colecțiunea Academiei Române. 1642-1866*. București: Editura SOCEC & Co, 1912, p. 1.

16. *Resurse lingvistice – Archeus*. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.archeus.ro/lingvistica/CautareDex?query=VOLANT>, apud *Poezia clasică română de la Dosoftei la Octavian Goga*, vol. I, București: Editura Minerva, 1976.

17. Al.T. DUMITRESCU. *Op. cit.*

18. Mircea REGNEALĂ. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării. Vol. I*. Ediția a II-a, București: Editura FABR, 2001, p.254.

19. *Ibidem*.

20. Virgil OLTEANU. *Din istoria și arta cărții*. Lexicon. București: Editura Enciclopedică, 1992, p. 157.

21. Nicolae GEORGESCU-TISTU. *Vocabular de bibliologie*. București: s.n., 1966, p.75.

22. Francist BALLE. *Larousse – Dicționar de media*. București: Editura *Univers Enciclopedic*, 2005, p. 145.

23. Thomas LANDAU. *Encyclopedia of Librarianship*. London: *Bowes & Bowes*, 1958, p.119.

24. ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 08.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_e.aspx.

25. *Idem*. Disponibil la: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_1.aspx.

26. *Ibidem*.

27. *Ibidem*.

28. Mircea REGNEALĂ. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării. Vol. I*, p. 170.

29. George BAICULESCU. *Istoricul Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. 1867-1967*. În: *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România – 1867-1967. Cartea Centenarului*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968, p. 24.

30. *Legea Depozitului Legal* – elaborată de Ioan Bianu – a intrat în vigoare în anul 1885 și prevedea obligativitatea tuturor editorilor și tipografilor de pe teritoriul românesc să trimită un număr de trei exemplare Bibliotecii Academiei pentru constituirea fondului național de publicații.

31. Ioan LUPU. „Secția Imprimeriilor”. În: *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România – 1867-1967. Cartea Centenarului Apud*. Al.T. DUMITRESCU. *Op. cit.*, p.1.

32. Al.T. DUMITRESCU. *Op. cit.*, p. 1.
33. Ioan LUPU. *Op. cit.*, p. 102.
34. *Idem*, p. 119-120.
35. Mircea REGNEALĂ. *Dicționar de biblioteconomie și știința informării. Român – englez*. Constanța: Ex Ponto, București: Editura ABIR, 1999, p. 185.
36. *Ibidem*.
37. *Ibidem*.
38. *Idem*, p. 186
39. Eva MÂRZA. Opinii despre modalitățile de salvare a informației scrise cu valoare istorică. Secțiunea I: Perspectivele digitizării între proiecte și realizări. În: *Cercetarea și perspectivele digitizării*. Cluj-Napoca: Argonaut, 2009, p.13.
40. Tendințe noi în bibliotecă – „Materialul tradițional de bibliotecă”. În: *Biblos*, nr.11-12, p.16.
41. *Ghid de digitizare – Pilonul tematic “Biblioteci”*. Versiunea 01/30.10.2009. Biblioteca Națională a României – octombrie 2009, p. 3.
42. ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 09.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_r.aspx
43. Alături de bibliografia de specialitate, pe tot parcursul cercetării aspectelor care privesc restaurarea foilor volante, autorul – care nu este un profesionist al acestor proceduri – a utilizat și informații obținute din declarațiile verbale și scrise ale specialiștilor din domeniu ai Bibliotecii Academiei (n.n.).
44. ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 09.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_s.aspx
45. Carmen CRESPO-NOGUEIRA. *Glossary of Basic Archival and Library Conservation Terms: English with...*, München: Saur, 1998 *Apud* Florea OPREA. *Manual de restaurare a cărții vechi și documentelor grafice*. București: Editura Muzeului Literaturii Române, 2009, p. 20.
46. ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 09.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_s.aspx
47. Ionel ENACHE. Sisteme de management al bibliotecilor. În: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării*, București: Editura Universității București, nr. 16, 2012, p. 13-14.
48. N. ZAVTUR, A. IANACHEVICI. *Afișul: elemente de teorie, metodologie și practică bibliotecară*. Comunicare. [online]. [Accesat la: 06.04.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://libruniv.usarb.md/bibliouniv_rev/articole/2015-3/afisul_element.pdf
49. Doru STAN. Managementul resurselor informaționale. În: *Biblioteconomia românească la început de secol XXI*. Constanța: Ex Ponto, 2013, p. 97.
50. Eileen M. TRAUTH. Information Resource Management. În: *Encyclopedia of Library and Information Science*, New York, Basel: Marcel Dekker, 2003 *Apud* Doru STAN. *Op.cit.*, p. 135.
51. *Ibidem*.
52. Aurelian POPESCU. Importanța prevenirii degradării documentelor în structurile infodocumentare. În: *Biblioteconomia românească la început de secol XXI*. Constanța: Ex Ponto, 2013, p. 101.

Bibliografie

Monografii

- BAICULESCU, G. „Istoricul Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. 1867-1967”. În: *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România – 1867-1967. Cartea Centenarului*. București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968.
- BALLE, F. *Larousse – Dicționar de media*. București: Editura Univers Enciclopedic, 2005.
- DAVID, I. *Presă și cultură în secolul al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea*. Ediția a III-a revăzută și adăugită. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2013.
- DUMITRESCU, AL. T. *Foi volante din colecțiunea Academiei Române. 1642-1866*. București: Editura SOCEC & Co, 1912.
- ENACHE, I. Sisteme de management al bibliotecilor. În: *Studii de Biblioteconomie și Știința Informării*, București: Editura Universității București, nr. 16, 2012.
- LANDAU, Th. *Encyclopaedia of librarianship*. London: Bowes & Bowes, 1958.
- LUPU, I. Secția Imprimatelor. În: *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România – 1867-1967. Cartea Centenarului*.
- GEORGESCU-TISTU, N. *Vocabular de bibliologie*. București: s.n., 1966.
- MÂRZA, E. Opinii despre modalitățile de salvare a informației scrise cu valoare istorică. În: *Cercetarea și perspectivele digitizării*. Cluj-Napoca: Argonaut, 2009.
- OPREA, F. *Manual de restaurare a cărții vechi și documentelor grafice*. București: Editura Muzeului Literaturii Române, 2009.
- OLTEANU, V. *Din istoria și arta cărții*. Lexicon. București: Editura Enciclopedică, 1992.
- POPESCU, A. Importanța prevenirii degradării documentelor în structurile infodocumentare. În: *Biblioteconomia românească la început de secol XXI*. Constanța: Ex Ponto, 2013.
- REGNEALĂ, M. *Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării*. Vol. I. Ediția a II-a. București: Editura FABR, 2001.
- REGNEALĂ, M. *Dicționar de biblioteconomie și știința informării. Român – englez*. Constanța: Ex Ponto, București: Editura ABIR, 1999.
- STAN, D. Managementul resurselor informaționale. În: *Biblioteconomia românească la început de secol XXI*. Constanța: Ex Ponto, 2013.

Resurse web

- Ctrl-D*. [online]. [Accesat la: 17.02.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <https://ctrl-d.ro/despre-ctrl-d/>
- Ghid de digitizare – Pilonul tematic „Biblioteci”*. Versiunea 01/30.10.2009. Biblioteca Națională a României – octombrie 2009.

HOBEANU, I. Primele documente din arhivele gorjane au fost digitalizate. În: *Vertical*, 5 mai 2016. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil la: <http://www.verticalonline.ro/primele-documente-arhivele-gorjane-fost-digitalizate>

INFELISE, M. *Roman avvisi: information and politics in the seventeenth century*. [online]. [Accesat la: 05.03.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.cambridge.org/core/books/court-and-politics-in-papal-rome-14921700/roman-avvisi-information-and-politics-in-the-seventeenth-century/FC616CC9404F9C10199EADA380AFC5F6>

ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 08.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_e.aspx

ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 08.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_l.aspx

ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 08.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_r.aspx

ODLIS. *Online Dictionary of Library and Information Science*. [online]. [Accesat la: 08.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.abc-clio.com/ODLIS/odlis_s.aspx

PETCU, M. *Primele foi volante*. București: s.n., 2002, p. 22. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: https://books.google.ro/books?id=iMs8DAAAQBAJ&pg=PT51&lpg=PT51&dq=primele+foi+volante&source=bl&ots=1GymS6NNPE&sig=Uv-m0eLBK38B_o8ajbUmG7YyYGI&hl=ro&sa=X&ved=0ahUKewiE64nxjpvQAhVMshQ-KHQTTrDQsQ6AEIjAC#v=onepage&q=primele%20foi%20volante&f=false

Presa – „istoria” unor nume simbol. În: „Răsfoiesc.com. Soluții creative și rapide”. [online]. [Accesat la: 07.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.rasfoiesc.com/hobby/diverse/jurnalism/Presa-istoria-unor-numesimbol66.php>

Răsfoiesc.com. Presa – „istoria” unor nume-simbol. [online]. [Accesat la: 07.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.rasfoiesc.com/hobby/diverse/jurnalism/Presa-istoria-unor-numesimbol66.php>

Resurse lingvistice – Archeus. [online]. [Accesat la: 09.11.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.archeus.ro/lingvistica/CautareDex?query=VOLANT>

Speotimiș – Dicționar speologic. [online]. [Accesat la: 25.02.2018]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.speotimis.ro/dictionar-speologic/picturi-rupestre.html>

Tim Berners-Lee – Official Site. [online]. [Accesat la: 04.07.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.w3.org/People/Berners-Le>

Rolul bibliotecilor naționale în formarea unei noi generații de cititori

Claudia MĂRGĂRIT

Serviciul Dezvoltare Instituțională, Biblioteca Națională a României

E-mail: claudia.margarit@bibnat.ro

Introducere: Biblioteca – instrument de cunoaștere accesibil tuturor

„Universul (pe care unii îl numesc Bibliotecă)...”¹ așa își începe Jorge Luis Borges nuvela „Biblioteca Babel”, arătându-ne nouă, cititorilor săi, dimensiunea metaforică a cunoașterii adunată în toate cărțile lumii.

Din perspectiva cunoașterii, cartea poate fi privită ca o poartă miraculoasă către alte lumi, fie ele reale sau imaginate de autorul său. Fiecare lume nouă descoperită prin intermediul unei cărți citite contribuie la dezvoltarea noastră ca indivizi, la cultivarea capacității de a exprima idei, de a ne contura modul de gândire, de raportare la societate în întregul ei.

„Deși cuvântul bibliotecă este grecesc și numește inițial un «container», un dulap, o cutie în care se țin cărți (cărți-rulou, manuscrise, codexuri pe papirus, pe pergament, cum erau în Antichitate), spațiul destinat păstrării textelor este anterior Antichității europene.”² Noțiunea de bibliotecă s-a transformat și și-a îmbogățit sensul de-a lungul timpului. Dacă la începuturile textului scris, biblioteca era un dat al celor aleși și se dezvolta pe lângă temple, biblioteca zilelor noastre este instituția responsabilă și abilitată să ofere tuturor posibilitatea de a accesa cunoașterea prin intermediul cărților, al publicațiilor seriale și al materialelor de tip audio-video. Conform Legii nr. 334/2002 – *Legea bibliotecilor*, bibliotecă este „*instituția, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații, alte documente specifice și baze de date pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educație sau recreere; în cadrul societății informaționale biblioteca are rol de importanță strategică*”³.

Prin urmare, rolul bibliotecilor în societatea prezentului devine de netăgăduit. Biblioteca este parte integrantă a sistemului național informațional și instituție de importanță strategică prin participarea constructivă la înfăptuirea și dezvoltarea unei societăți democratice, la realizarea unui nivel satisfăcător de educație și, de asemenea, la asigurarea accesului liber și nelimitat la cunoaștere și cultură, în toate formele ei.

Știm că există biblioteci, înțelegem ce pot face ele pentru fiecare dintre noi, rămâne să identificăm mijloacele prin care publicul să fie atras către acestea. „*Interacțiunea cu instituția*

bibliotecii este o activitate care este construită prin educație și prin politici de încurajare al acestui comportament."⁴

Argument: Necesitatea implicării bibliotecilor naționale în promovarea valorilor trecutului prin mijloacele prezentului în rândul publicului tânăr

Legea Bibliotecilor ne oferă următoarea definiție pentru biblioteca națională: „*instituția investită cu sarcina de a achiziționa, de a prelucra și de a conserva la nivel național documente din toate domeniile cunoașterii și, în particular, pe cele referitoare la limba și la civilizația română; organizatoare a Depozitului legal de documente; principala sursă documentară pentru cunoașterea culturii naționale, cu rol în desfășurarea unor programe culturale de interes național și internațional*”⁵.

În general, colecțiile unei biblioteci naționale cuprind documente cu valoare enciclopedică, organizate în fonduri curente (cărți, ziare, reviste, înregistrări multimedia etc.) și fonduri ale colecțiilor speciale (manuscrise, incunabule, cărți vechi și rare, lucrări de artă, documente de arhivă, corespondență, fotografii, materiale cartografice, periodice vechi, tipărituri și înregistrări muzicale etc.). Toate acestea, luate împreună, dau dimensiunea culturală și istorică a unei națiuni și a omenirii în ansamblul ei. Este momentul ca aceste „comori” să nu rămână apanajul unor inițiați, ci cât mai multe categorii de public să aibă acces la acestea, prin prezentarea lor într-o formă accesibilă, pe înțelesul tuturor.

Biblioteca zilelor noastre își redefinesc rolul, devenind un actor esențial în dezvoltarea comunității în care activează, un loc de întâlnire, un partener în educație, un promotor al culturii și al creației artistice de valoare, fără a face rabat de la îndeplinirea funcției sale tradiționale de conservare a patrimoniului cultural scris.

Manifestul IFLA/ UNESCO, adresat bibliotecilor publice în 1994, amintește, printre misiunile cheie ale acestora, „*promovarea moștenirii conștientizării culturale, a aprecierii artei, realizărilor științifice și inovațiilor*”⁶, precum și „*stimularea imaginației și creativității copiilor și a tinerilor*”⁷.

Nici bibliotecile naționale nu fac excepție de la aceste tendințe, implicându-se din ce în ce mai mult în activități adresate unor tipuri noi de public, cum ar fi copiii și tinerii, în încercarea de a-și promova colecțiile în rândul acestora și, *in extenso*, în formarea unei noi generații de cititori și de iubitori de frumos. Asumându-și rolul de îndrumător cultural, de formator de bun gust și promotor al valorilor cultural-artistice autentice, în ultimii ani, bibliotecile naționale au dezvoltat programe și activități prin care încearcă și, de cele mai multe ori, chiar reușesc să apropie publicul tânăr de bibliotecă, de carte și de toate „comorile” ascunse în depozitele lor.

Chiar dacă în societatea informatizată a zilelor noastre bibliotecile digitale ce promovează documentele de patrimoniu au devenit un lucru firesc, orice persoană ce are acces la o conexiune de internet putând vizualiza documente din toate colțurile lumii, contactul

nemijlocit între un document original și public, ambalat într-o poveste frumoasă, rămâne, deocamdată, cea mai importantă și de succes formă de promovare a acestor colecții.

În epoca tehnologiei informației, când aproximativ jumătate din populația planetei are acces la o conexiune la internet, pare nepotrivit și nerealist să vorbim despre scăderea numărului de cititori. Cu toate acestea, nu întotdeauna ceea ce citim pe internet provine dintr-o sursă sigură, certificată, cum nici exercițiul zilnic de consum informațional nu este direct proporțional cu o formare culturală adecvată a celui ce îl accesează.

În esență, consumul cultural autentic, certificat de specialiști, confirmat de dănuirea cărții sau obiectului artistic de-a lungul timpului, crează punți între trecut, prezent și viitor. A cunoaște trecutul prin prisma patrimoniului cultural, colecționat și prezervat în biblioteci și alte structuri info-documentare, nu e doar un moft, e o cale, cea mai bătorită dintre toate, de a ne contura personalitatea, a ne forma ca indivizi, a ne dezvolta din punct de vedere uman, social și, de ce nu, cultural.

O nouă realitate: Bibliotecile naționale și rolul lor în formarea unei tinere generații de cititori. Promovarea colecțiilor curente și speciale ale bibliotecilor în rândul generației tinere

Literatura de specialitate face distincție între metodele tradiționale și cele moderne de promovare a colecțiilor unei biblioteci. Printre metodele tradiționale se regăsesc organizarea de expoziții tematice, jubiliare, participarea la târgurile de carte, iar ca metode moderne se întâlnesc realizarea de biblioteci digitale, expoziții virtuale și expoziții interactive.

Bibliotecile naționale, deținătoare de colecții enciclopedice atotcuprinzătoare și a unor colecții de patrimoniu de o inestimabilă valoare culturală, artistică și istorică, sunt din ce în ce mai deschise spre „scoaterea la lumină” a acestor „comori” și promovarea lor către un public din ce în ce mai larg. Copiii, categorie neglijată de-a lungul timpului de bibliotecile naționale, au început să fie luați în seamă, dedicându-li-se programe speciale, în care colecțiilor li se adaugă plus valoare, prin prezentarea într-o manieră interactivă, folosind tehnologiile prezentului.

Conform misiunii sale, **Biblioteca Națională a Austriei** este un centru de informare și cercetare comprehensivă și, totodată, un centru educațional și cultural multidisciplinar. Una dintre prioritățile acesteia este asigurarea accesului la colecțiile sale pentru o cât mai mare varietate de persoane interesate. Pentru a face cunoscute valoroasele documente și obiecte de patrimoniu deținute în colecțiile sale, Biblioteca Națională a Austriei a înființat o serie de muzee dedicate acestora, în care sunt prezentate atât expoziții permanente, cât și temporare, împărțite pe domenii bine determinate: Muzeul Literaturii, Muzeul Globurilor, Muzeul Papirusurilor, Muzeul Esperando. În cadrul acestora, sunt organizate tururi ghidate pentru copii și sunt povestite, pe înțelesul lor, istoriile din spatele obiectelor expuse.

Muzeul Globurilor, Biblioteca Națională a Austriei

Sursa: Captură ecran, <https://www.onb.ac.at/en/museums/globe-museum/>

În *Muzeul Literaturii*, copiii sunt purtați prin toate stilurile literare și au ocazia să vadă manuscrise originale și scrisori ale unor personalități culturale, cărți vechi și rare, creându-li-se toate premisele de a deveni interesați de literatură. *Muzeul Globurilor*, unic în lume, prezintă o colecție impresionantă de globuri terestre și cerești, lunare și planetare, fiecare dintre ele spunând o poveste și oferind o perspectivă asupra spațiului, imortalizată în timp, așa cum era percepută într-o anumită epocă. În *Muzeul Papirusurilor*, copiii sunt „îmbarcați” într-o călătorie de-a lungul a 3.000 de ani de istorie culturală egipteană. Tururile pot fi combinate cu ateliere de scriere de papirus, foarte apreciate de publicul tânăr. În *Muzeul Esperando*, cu ajutorul stațiilor multimedia interactive, copiii sunt introduși în tainele limbii esperando, cel mai popular dintre limbajele artificiale, sau a unor limbi inventate, cum este klingoniana, cunoscută lor din popularul serial TV *Star Trek*. Astfel, tânăra generație învață, într-o manieră atractivă, despre minunile timpurilor străvechi, asigurând supraviețuirea acestora peste vremi. Succesul acestor programe este un fapt cunoscut, zilnic fiind organizate astfel de tururi, în baza unei programări prealabile și cu plata unei taxe aferente.

British Library, biblioteca națională a Regatului Unit al Marii Britanii, are rolul de a pune la dispoziție tuturor persoanelor interesate întregul patrimoniu cultural și intelectual în scop de cercetare, recreere și inspirație. Unul dintre obiectivele cuprinse în strategia instituției urmărește „să ofere publicului experiențe culturale bogate și plăcute, inspirând tânăra generație să exploreze colecțiile bibliotecii și să își dezvolte o gândire analitică”⁸.

Potrivit misiunii sale, British Library își propune să atingă toate tipurile de public, copiii și tinerii fiind considerați o parte importantă a acestuia. În ultimii ani, aceasta a dezvoltat diverse programe și evenimente adresate tinerei generații, menite să promoveze colecțiile speciale și curente ale bibliotecii printr-un mix de vechi și nou, combinând miturile și istoriile trecutului cu eroii cărților prezentului, folosind pentru expunere tehnologiile inovatoare ale zilelor noastre.

Un exemplu în acest sens este expoziția *Harry Potter: O istorie a magiei – o călătorie acolo unde miturile și magia își au începutul*⁸, dedicată aniversării a 20 de ani de la publicarea primului roman din seria *Harry Potter*. Combinând cărți rare, ilustrații, manuscrise și obiecte de ritual magic, aflate în colecțiile bibliotecii, cu materiale originale din arhiva personală a scriitoarei J.K. Rowling, autoarea romanului *Harry Potter*, și cu ilustrații aparținând editurii Bloomsbury, expoziția și-a propus să surprindă, într-o lumină nouă, vechile tradiții magice și folclorice, creaturile fabuloase și ritualurile de mult pierdute, ce au stat la baza scrierii romanului *Harry Potter*, dând astfel posibilitatea copiilor să cunoască valorile autentice al trecutului. Pe lângă expoziție, au fost concepute ateliere, cu rol în dezvoltarea creativității copiilor și favorizarea învățării prin activități extracurriculare, succesul acestora fiind o certitudine – toate atelierelor au fost rezervate cu mult înainte de deschiderea oficială a expoziției.

Afiș expoziție *Harry Potter: A History of Magic*

Sursa: <https://www.bl.uk/events/harry%20potter%20a%20history%20of%20magic>

De asemenea, a fost concepută și editată o carte a expoziției, realizată în parteneriat de British Library, editura Bloomsbury și J.K. Rowling, carte ce promite cititorilor o incursiune fascinantă în subiectele predate la „Școala de vrăjitorie de la Hogwarts”, de la alchimie și prepararea poțiunilor magice, la medicină naturistă și îngrijirea ființelor fantastice. Nu în ultimul rând, pentru promovarea expoziției, a fost creat un film de prezentare, iar numeroase materiale video din cadrul expoziției au fost difuzate pe canalele de televiziune naționale.

Biblioteca Congresului (Library of Congress) exercită funcția de bibliotecă națională pentru Statele Unite ale Americii și are misiunea, după cum reiese din Planul strategic al instituției, „să asigure Congresului, Guvernului Federal și tuturor cetățenilor țării resurse de cunoaștere bogate, diverse și continue, pe care se pot baza pentru informare, inspirație și suport pentru inițiativele lor intelectuale și creative”¹⁰. Una dintre funcțiile principale ale Bibliotecii Congresului se referă la punerea în valoare a colecțiilor bibliotecii printr-o varietate de programe publice, publicații și prezentări online.

Nicio categorie de public nu este uitată, prin urmare nici copiii. În special pentru ei, în octombrie 2017, Biblioteca Congresului a deschis „Camera misterelor” pentru expoziția de Halloween. Expoziția spune povestea Halloween-ului, prin prezentarea de documente și obiecte aparținând colecțiilor bibliotecii: cărți rare, materiale de arhivă, fotografii, filme, înregistrări audio etc. În cadrul evenimentului *LOC Halloween: Chambers of Mystery*¹¹, vizitatorii au ocazia să afle mai multe despre vechile și misterioasele tradiții ce stau în spatele binecunoscutei sărbători a toamnei, iar copiii sunt invitați să urmărească povești cu stafii și vrăjitori, să învețe despre obiceiul numit „Ne dați sau nu ne dați?”, să se familiarizeze cu arta deghizării și, de asemenea, să participe la ateliere cu teme adiacente expoziției, organizate special pentru ei. Toate acestea au ca scop final atragerea copiilor și tinerilor către bibliotecă și lectură.

Biblioteca Națională a Franței are deja o tradiție în privința realizării programelor și activităților dedicate copiilor și tinerilor. Colecțiile Bibliotecii de pe malurile Senei sunt puse în valoare în multiple forme, precum expoziții tradiționale sau virtuale, ce spun povestea unor cărți, documente sau obiecte de patrimoniu, într-o manieră atractivă și accesibilă vârstei.

Expoziție virtuală, Biblioteca Națională a Franței

Sursa: http://expositions.bnf.fr/livres-enfants/expo_uk/decouverte/index.htm

Numeroase colecții de documente, structurate pe teme și subiecte, adresate diverselor categorii de public, inclusiv copiilor, sunt promovate activ în cadrul Bibliotecii digitale *Gallica*. Special pentru aceștia, a fost creată o Bibliotecă digitală pentru copii, în care pot fi citite sau ascultate cărți ieșite de sub protecția legii dreptului de autor sau pentru care s-au obținut drepturile de utilizare în acces liber.

Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor copiilor și tinerilor, dar și pentru atragerea acestora către bibliotecă, a fost înființat Centrul Național de Literatură pentru Tineret. În cadrul acestuia, sunt puse la dispoziția publicului țintă numeroase resurse educaționale, de documentare și informare, necesare formării unor personalități armonioase, corect informate și deschise spre cunoaștere.

În Republica Moldova funcționează, încă din anul 1945, Biblioteca Republicană pentru Copii, devenită, la data de 3 decembrie 1997, **Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”**, evaporând, astfel, orice urmă de îndoială cu privire la importanța copiilor în viziunea autorităților moldovene. Aceasta exercită aceleași funcții cu orice altă bibliotecă națională, cu o singură particularitate: colecțiile sale sunt exclusiv dedicate copiilor și tinerilor.

Anual, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” derulează numeroase evenimente cultural-educative adresate celor mici, multe dintre ele căpătând caracter de tradiție. Dintre activitățile importante organizate de bibliotecă în sprijinul promovării lecturii pot fi amintite campaniile naționale „Să citim împreună!” sau „Copiii Moldovei citesc o carte”, ambele având ca scop atragerea copiilor și adolescenților spre lectură, promovarea cărților valoroase ale autorilor autohtoni, încurajarea lecturii în familie. O altă direcție avută în vedere de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este educarea tinerei generații, prin realizarea unor concursuri naționale și chiar internaționale dedicate copiilor, ce își propun *„valorificarea culturii naționale, stimularea creativității, dezvoltarea dragostei față de folclor și a gustului estetic al acestora”*¹²: Concursul internațional „Călătorie în lumea poveștilor”, Concursul republican „Biblioteca – cheia succesului meu”, Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”.

În ultimii ani, și **Biblioteca Națională a României** și-a deschis porțile către copii și tineri, odată cu inaugurarea unei săli de lectură dedicate acestora, în care pot fi consultate documente adecvate vârstei, din toate domeniile cunoașterii, dar și prin realizarea de ateliere de lectură, de ilustrație, de tipografie, de creativitate, toate pornind de la documentele deținute în colecțiile sale. Un eveniment cu tradiție este „Atelierul de carte rară”, în cadrul căruia, pornind de la un document de patrimoniu, copiii sunt introduși într-o lume demult uitată și, împreună cu un bibliotecar, învață ce este o carte rară, un incunabul, o miniatură, o letrină, un ornament, dezvoltându-și, totodată, cunoștințele și simțul artistic.

Afiș Atelier de carte rară

Sursa: <http://www.bibnat.ro/Evenimente-culturale-s108-ev279-ro.htm>

Afiș: Atelier de carte rară

Sursa: <http://www.bibnat.ro/Evenimente-culturale-s108-ev236-ro.htm>

În loc de concluzie

Fără a avea pretenția că exemplele culese mai sus, din activitatea unor biblioteci naționale din diferite colțuri ale lumii, sunt generale sau exhaustive, putem concluziona că există un trend ascendent în ceea ce privește implicarea lor în organizarea de programe dedicate copiilor și tinerilor sau în derularea unor campanii de promovare a lecturii, cu scopul perpetuării valorilor culturale autentice și formării unei noi generații de cititori.

Sintetizând informațiile disponibile pe site-urile diverselor biblioteci naționale, se poate observa existența unor forme predilecte de promovare a colecțiilor curente și de patrimoniu, deținute de acestea în rândul copiilor. Fără a face o analiză comparativă asupra relevanței sau

a rezultatelor, activitățile folosite cu succes în scopul promovării colecțiilor de bibliotecă și a lecturii de calitate în rândul tinerei generații pot fi împărțite în următoarele categorii:

- **expoziții in situ.** Creând o legătură între trecut, prezent și viitor, prin integrarea documentelor și obiectelor într-o poveste care atrage și incită, și folosind, totodată, tehnologiile zilelor noastre (docudrame, prezentări video interactive, dispozitive de realitate augmentată etc.) sunt create toate premisele ca aceste „comori” ale trecutului să devină accesibile tuturor;
- **atelier concepute special pentru copii sau tineri.** Pornind de la documentele sau obiectele de patrimoniu deținute de biblioteci, aceștia învață diverse tehnici și meșteșuguri, arta povestirii sau a desenului etc.;
- **expoziții virtuale.** Folosind imagini digitale ale unor documente, repovestite sau integrate într-o poveste digitală, colecțiile bibliotecii pot fi accesate de oriunde din lume, sporind, astfel, cunoștințele celor interesați;
- **biblioteci digitale pentru copii.** Copiii au ocazia să citească sau să asculte povești și cărți reprezentative din cultura națională și internațională, folosind tehnologii moderne cum ar fi computerul, tableta sau telefonul;
- **campanii de promovare a lecturii și concursuri de cunoștințe sau creație.** Luându-și în serios rolul lor de promotor al culturii, bibliotecile naționale se pot impica, singure sau în parteneriat cu alte instituții, în conceperea și implementarea unor campanii naționale de sensibilizarea a publicului tânăr cu privire la importanța lecturii și a educației în viețile noastre.

Astăzi, mai mult ca oricând, bibliotecile naționale pot și trebuie să-și asume elaborarea și implementarea unor strategii și politici naționale de educare a tinerei generații și de stimulare a interesului acestora pentru lectura de calitate.

Note

1. Jorge Luis BORGES. *Biblioteca Babel*. În: *Moartea și busola - proză completă Vol. 1*. Iași: Editura Polirom, 2006, p. 422.
2. Gheorghe BULUȚĂ. *Apariția și dezvoltarea bibliotecilor*. În: *Tratat de biblioteconomie. Vol. 1: Biblioteconomie generală*. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2013, p.132.
3. Art. 1, lit. a, Legea nr. 334/ 2002 - *Legea Bibliotecilor*, republicată cu modificările și completările ulterioare.
4. Carmen CROITORU; Anda BECUȚ. *Barometrul de consum cultural 2016*. București: culturadata.ro, 2017, p. 219.
5. Art. 1, lit. b, Legea nr. 334/ 2002 - *Legea Bibliotecilor*, republicată cu modificările și completările ulterioare.
6. IFLA/ UNESCO *Manifestul bibliotecilor publice din 1994*. [online]. [Accesat la: 15.10.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.ifla.org/files/assets/public-libraries/publications/PL-manifesto/pl-manifesto-ro.pdf>
7. *Ibidem*.

8. Cf. <http://www.bl.uk/aboutus/stratpolprog/contstrat/>. [online]. [Accesat la: 15.10.2017].
9. *Harry Potter: A History of magic*. [online]. [Accesat la: 10.10.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.bl.uk/events/harry%20potter%20a%20history%20of%20magic>
10. *Library of Congress Strategic Plan (2016-2010)*. [online]. [Accesat la: 15.10.2017]. Disponibil pe internet la adresa: https://www.loc.gov/portals/static/about/documents/library_congress_stratplan_2016-2020.pdf
11. *LOC Halloween: Chambers of Mystery*. [online]. [Accesat la: 17.10.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.loc.gov/item/prn-17-143/library-of-congress-opens-up-the-chambers-of-mystery-for-halloween-exhibition/2017-10-04/>
12. *Regulament de organizare a Concursului internațional „Călătorie în lumea poveștilor”*. [online]. [Accesat la: 20.10.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.bncreanga.md/activitati.html>

Bibliografie

1. BORGES, Jorge Luis. Biblioteca Babel. În: *Moartea și busola - proză completă. Vol. 1*. Iași: Editura Polirom, 2006.
2. BULUȚĂ, Gheorghe. Apariția și dezvoltarea bibliotecilor. În: *Tratat de biblioteconomie. Vol. 1*. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2013.
3. CROITORU, Carmen; BECUȚ, Anda. *Barometrul de consum cultural 2016*. București: culturadata.ro, 2017.
4. ENACHE, Ionel. *Managementul bibliotecilor*, București: Editura Universității din București, 2012.
5. ENACHE, Ionel. *Marketingul în bibliotecă*, București: Editura Universității din București, 2003.
6. *Legea nr. 334/2002 - Legea Bibliotecilor*, republicată cu modificările și completările ulterioare. *Tratat de biblioteconomie. Vol. 1: Biblioteconomie generală* / coord.: Mircea Regneala. București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2013.
7. *UNESCO/ IFLA Manifestul bibliotecii publice 1994*. [online]. [Accesat la: 22.10.2017]. Disponibil pe internet la: <http://www.prolibro.wordpress.com/2008/03/30/iflaunesco-manifestul-bibliotecii-publice-1994/>

Resurse web:

- Biblioteca Națională a Austriei: <http://www.onb.ac.at>
Biblioteca Națională a Franței: <http://www.bnf.fr>
Biblioteca Națională a României: <http://www.bibnat.ro>
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”: <http://www.bncreanga.md>
British Library: <http://www.bl.uk>
International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA): www.ifla.org
Library of Congress: <http://www.loc.gov>

Fondul de documente OSIM în Biblioteca Națională a României

Petruța Mihaela VOICU

Șef-serviciu Serviciul Dezvoltarea colecțiilor,

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” din București

E-mail: petrutavoicu@yahoo.com

Necesitatea existenței unor măsuri de protejare a proprietății intelectuale a apărut în 1873, când numeroșii invitați care urmau să participe la Expoziția Internațională a Invențiilor organizată la Viena au refuzat, temându-se că propriile invenții ar putea fi furate și exploatate comercial. Astfel, zece ani mai târziu, în 1883 se adoptă Convenția de la Paris pentru Protejarea Proprietății Industriale, prin care se stabileau drepturile inventatorilor, inclusiv acela de a i se menționa numele pe brevetul de invenție. Documentul a fost completat ulterior prin semnarea la Madrid, în 1891, a Acordului privind Înregistrarea Internațională a Mărcilor, care prevedea măsuri pentru folosirea unor invenții și mărci, printre acestea fiind și cea a înregistrării tuturor numelor inventatorilor și a indicării sursei, în cazul utilizării invenției. Convenția încheiată la Paris în 1883 a fost revizuită ulterior în mai multe rânduri: la Bruxelles în 1900, la Washington unsprezece ani mai târziu, la Haga în 1925, la Londra în 1934, la Lisabona în 1958, la Stockholm în 1967, ultimele modificări fiind făcute în 1979. Uniunea, stabilită prin Convenția de la Paris, are o Adunare și un Comitet executiv; fiecare stat care aderă la Uniune devine membru al Adunării, iar membrii Comitetului executiv sunt aleși dintre membrii Uniunii. Convenția este deschisă tuturor statelor, instrumentele de ratificare și aderare fiind depuse Directorului general al Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale.

În anul 1893, se pun bazele *United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property*, devenit, în 1970, *World Intellectual Property Organization*, organizație interguvernamentală cu sediul la Geneva (Elveția), care, în 1974, se alătură Organizației Națiunilor Unite ca agenție distinctă în cadrul acestei organizații, având ca atribuție principală „dezvoltarea la nivel internațional a unui sistem al proprietății intelectuale capabil de a recompensa creativitatea, stimula inovația și de a contribui la dezvoltarea economică”¹.

Desigur, nici drepturile artiștilor și scriitorilor nu au fost uitate. În urma unei campanii susținute a Asociației Literare și Artistice Internaționale, fondată de Victor Hugo, în 1878, la Paris, care avea ca scop crearea unei convenții internaționale pentru protejarea drepturilor artiștilor și scriitorilor, a fost semnată, în septembrie 1886, Convenția de la Berna pentru Protejarea Operele Literare și Artistice. Convenția de la Berna oferea creatorilor (scriitori,

muzicieni, pictori, sculptori) mijloacele prin care să poată controla felul în care operele lor sunt folosite, reproduse, de către cine și în ce condiții. În ceea ce privește durata dreptului de autor, acesta expiră după 50 de ani de la moartea autorului. Fiecare țară care este membră a uniunii de la Berna și care respectă dispozițiile administrative și clauzele Actului de la Stockholm este membră a Adunării, membrii Comitetului executiv fiind aleși dintre membri Uniunii².

România a aderat la Convenția de la Stockholm din 14 iunie 1974, fiind membră a Adunării generale a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, prin crearea a două instituții: Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) – pentru domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe și Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) – care reglementează domeniul proprietății industriale.

De altfel, România a fost printre primele țări în care au existat încercări de promovare a unei legi menite să asigure protejarea drepturilor inventatorilor, cea dintâi datând din 1860, în vremea lui Cuza, fiind reluată în 1861 și 1865, toate rămase la stadiul de proiect din cauza situației politice din țară. Un proiect asemănător a existat și în 1873, care, după ce a fost prezentat Adunării Deputaților, a fost retras de guvern un an mai târziu. Și proiectele de lege din 1880 și 1885 au fost amânate, deși fuseseră discutate în comisiile Parlamentului. În situația în care tot mai mulți inventatori români solicitau protecția prin brevet a invențiilor, în perioada 1890-1906 au avut loc în Parlamentul României numeroase discuții cu privire la adoptarea unei legi referitoare la brevetele de invenție, dar puternica influență a industriașilor a împiedicat adoptarea legii brevetelor de invenție.

În 1905, Ion N. Lahovary, titular la Ministerul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, a prezentat Adunării Deputaților *Proiectul de lege asupra brevetelor de invențiune*. În expunerea de motive se arăta că: „Într-o țară care tinde la o dezvoltare din ce în ce mai mare, protecția legală a proprietății industriale în toate sensurile este o necesitate incontestabilă și din această cauză cele mai multe țări au decretat demult legi prin care să protejeze invențiunile. Numai prin ajutorul unei legi raționale asupra brevetelor de invențiune spiritul inventator și cu el industria poate să se ridice”³. Intervenția ministrului Ion N. Lahovary a fost urmată la o săptămână de o amplă scrisoare a domnului G.G. Assan, Președintele Uniunii Generale a Industriașilor din România (UGIR), în care erau expuse motivele pentru care industriașii și comercianții români se opuneau promulgării legii. Dar această ultimă încercare a industriașilor de a amâna adoptarea unei legi a brevetelor de invenție a rămas fără rezultat, prin Decretul regal nr. 102 din 13 ianuarie 1906 fiind promulgată *Legea asupra brevetelor de invențiune*, publicată în Monitorul Oficial nr. 229 din 17 ianuarie 1906. Atât legea, cât și Regulamentul aveau să fie în vigoare peste 60 de ani, până la sfârșitul anului 1967. „În lege se prevedea că toate chestiunile privitoare la brevetele de invențiune vor fi în atribuțiunile Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, la Serviciul industriei și al brevetelor, creat prin această lege, în cadrul căruia funcționa un birou, numit la început Biroul pentru aplicarea legii brevetelor de invențiune, format din trei persoane. Mai târziu, în 1920, acesta va deveni Oficiul Proprietății Industriale”⁴, în prezent OSIM.

Între Biblioteca Națională a României și Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) a intervenit Protocolul privind transferul colecției naționale de brevete a României, act semnat la 26 aprilie 2012, în urma acordului dintre Ministerul Culturii și Patrimoniului Național și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri. Astfel, întreaga Colecție Națională de Brevete a României, formată din:

- descrierile brevetelor de invenție înregistrate în România, precum și a cererilor de brevet de invenție și a brevetelor de invenție publicate de Oficiile Naționale de Proprietate Industrială ale altor state, care cuprindeau documente din perioada 1906-2011,
- Buletinele Oficiale de Proprietate Industrială publicate de Oficiile Naționale de Proprietate Industrială ale altor state între anii 1958 și 2011

se adăuga fondurilor deținute de Biblioteca Națională a României, îmbogățind colecția de documente aparținând domeniului tehnico-științific. Prin acest transfer, Biblioteca Națională a României își propune să atragă o categorie mai largă de utilizatori, diversificându-și în același timp serviciile oferite acestora, dat fiind caracterul enciclopedic al colecțiilor sale, precum și prin serviciile oferite comunității în întregul ei. Ca urmare a transferării Colecției Naționale de Brevete, conform discuțiilor anterioare protocolului, Biblioteca Națională a României urmează să deschidă Sala de lectură tehnică, unde colecția de brevete va putea fi consultată.

Colecția *România* este o colecție unicat, atât pe plan național, cât și pe plan mondial, reprezentând istoria proprietății industriale în România în cei peste 100 de existență, fiind alcătuită din brevetele de invenție acordate în România începând cu anul 1906.

Trăsătura specifică majorității inventatorilor români este că, după ce au înregistrat un brevet în România, au înregistrat același brevet în mai multe țări. De asemenea, există inventatori români care și-au înregistrat invențiile doar în străinătate. Un brevet de invenție conține o pagină de capăt, descrierea invenției (inclusiv desene, formule etc.) și revendicări. Fiecare brevet de invenție diferă ca număr de pagini, putând avea între 5 și 20 de pagini, dar pot exista și excepții.

Colecția este tipărită pe hârtie format A4, alb-negru și este depozitată în cutii speciale, având dimensiunile apropiate de formatul hârtiei A4. O cutie conține aproximativ 70-80 de brevete, aranjate după „clasă” (clasificare internațională a brevetelor, în funcție de domeniile de activitate). Colecția *România* conține aproximativ 500-600 mape, în care sunt arhivate documentele cererilor de brevet de invenție și a brevetelor de invenție. Fiecare mapă are specificată țara, anii și clasa internațională în care se încadrează. Această colecție conține peste 20 de milioane de brevete străine, acordate în diferite țări: Germania, Franța, SUA, Elveția, Norvegia, Ungaria, Japonia, Rusia (URSS), Marea Britanie etc. Documentele se află pe suport fizic hârtie, rareori pe CD, DVD sau microfilm.

Colecția Națională de Brevete a României, intrată în proprietatea Bibliotecii Naționale, este, pentru moment, inclusă în categoria colecțiilor destructurate pentru că:

- OSIM și Biblioteca Națională a României nu au finalizat până la această dată procedura de transfer a colecțiilor de brevete și buletine oficiale de proprietate industrială, brevetele de invenție din perioada cuprinsă între anii 1906 și 1968 aflându-se în proces de restaurare. După restaurare, brevetele vor fi predate Bibliotecii Naționale a României;
- OSIM nu a predat încă documentele de evidență formate din fișele cheie, acestea reprezentând o structură informațională specifică în care se înscrie, pentru fiecare țară, numărul documentului și clasa internațională sub care documentul este clasificat;
- Biblioteca Națională a României nu dispune de personal specializat care să realizeze prelucrarea arhivistică a documentelor și să integreze aceste fonduri în totalitatea lor în evidențele și cataloagele Bibliotecii, astfel încât colecția de literatură tehnică să fie regăsită și accesibilă utilizatorilor interesați.

Colecția de brevete reprezintă un veritabil tezaur al istoriei invențiilor românești, printre acestea aflându-se brevetul de invenție al lui Aurel Vlaicu, pentru *Mașina de zburat cu un corp în formă de sageată*. În toamna anului 1908, Aurel Vlaicu se întoarce în țară din Germania, unde lucrase o vreme ca inginer la uzina de automobile Opel din Rüsselheim, și începe construcția primul său aparat de zbor, devenit realitate în 1909. În iunie 1910, pe câmpul Cotrocenilor, Aurel Vlaicu se află la manșa primul avion proiectat, construit și pilotat de un român. Aparatul fusese realizat la atelierele de la Arsenalul Armatei cu ajutorul Casei Regale și al Armatei Române. Această realizare plasa România pe locul trei în lume, după Statele Unite și Franța, acestea fiind primele țări în care existau aparate de zbor concepute și construite de cetățeni ai țărilor respective.

Considerat pionierul aviației mondiale, Traian Vuia, care a reușit primul zbor din istoria omenirii cu un aparat mai greu decât aerul, ridicat de la sol prin mijloace proprii, și-a brevetat invenția în Franța, în 1903, dar a continuat studiul în domeniul mecanicii aplicate în România, înregistrând în 1934 două brevete de invenție: *Dispozitiv de carburajune pentru toate aplicațiunile, dar îndeosebi pentru combustiuena continuă într-un vas închis* și *Perfecționări relative la generatori cu aburi*. Găsirea soluției de transformare a apei în combustibil a permis realizarea ulterioară a motoarelor cu aer cald și cu aburi, a generatoarelor de aburi „cu circulare forțată”, a dispozitivelor de carburajune, precum și adaptarea generatoarelor de aburi destinate tracțiunii mototerestre sau chiar pentru motoarele de aviație. Invențiile lui Traian Vuia și Aurel Vlaicu au fost perfecționate de Justin Capră care, în 1960, obține un brevet de invenție pentru *Aparatul portativ pentru zbor individual* și de Radu Manicatu care, un an mai târziu, își breveta *Avionul utilitar cu misiuni multiple*.

Alte brevete de invenție care se regăsesc în această bogată colecție sunt cel al lui Nicolae Paulescu care, în 1922, descoperă *Pancreina* (Insulina), al Ștefaniei Mărăcineanu care își înregistrează, în 1930, brevetul pentru găsirea *Unui mijloc de a produce ploaia*, al lui Herman Oberth pentru descoperirea, în 1931, a unui *Procedeu și dispozitiv de combustiuena rapidă*, al lui Henri Coandă care, în 1936, obține un brevet de invenție pentru *Perfecționări la propulsori*

și cel al lui Nicolae Vasilescu Karpen care primea, în 1922, brevetul de invenție pentru pila electrică – *Pila Karpen*, la care lucra dinainte de primul război mondial.

Toate brevetele de invenție amintite mai sus, împreună cu multe altele, vor fi puse la dispoziția celor interesați de studierea lor după ce întreaga colecție de brevete va fi integrată în fondurile Bibliotecii Naționale a României. Ele vor putea fi cercetate la Sala de lectură tehnică, ce va fi deschisă special în acest scop în viitorul apropiat.

Note

1. Cf. <http://www.orda.ro/default.aspx?pagina=316>. [online].
2. Cf. <http://www.wipo.int/portal/en/index.html>. [online].
3. apud Alexei, BĂDĂRĂU; Petru, CIONTU; Nicolae, MIHĂILESCU. *Din istoria protecției proprietății intelectuale în România*. [online]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.osim.ro/despre_noi/evenimente.php
4. *Idem*.

Elemente de istorie a scientometriei și bibliometriei.

Scientometria și bibliometria: cum au apărut și cu ce se ocupă?

Drd. Mihai Constantinescu

Școala doctorală de Litere, Facultatea de Litere, Universitatea din București

E-mail: constantin.mihai.escu@gmail.com

În contextul exploziei informaționale, analiza productivității științifice, fie că vorbim despre producția științifică a unui cercetător sau despre cea a unei instituții, regiuni ori a unei țări, a devenit o necesitate a lumii actuale. Pentru a răspunde la această problemă, s-au dezvoltat scientometria și bibliometria, discipline ce au drept scop măsurarea rezultatelor științei prin intermediul metodelor matematice.

Acest articol își propune să prezinte o introducere în istoricul scientometriei și al bibliometriei și să contribuie la clarificarea diferențelor dintre cele două științe.

În înțelesul actual, scientometria include bibliometria, prima fiind disciplina care se ocupă cu „*studiul cantitativ al științei și tehnologiei*”¹ în timp ce bibliometria este definită mult mai restrictiv, ca fiind „*aplicarea metodelor matematice și statistice la cărți și alte medii de comunicare*”² sau „*studiul cantitativ al unităților fizice publicate sau al unităților bibliografice publicate sau al surorilor acestora*”³. Așadar, bibliometria este limitată prin definiție la analiza documentelor publicate, în timp ce scientometria are drept scop analiza științei și tehnologiei în ansamblul lor. În practică însă, cele două concepte – scientometria și bibliometria – sunt parțial sinonime, întrucât analizele scientometrice sunt, de cele mai multe ori, analize ale publicațiilor științifice, așadar analize bibliometrice. De altfel, metodele cantitative cu care lucrează scientometria sunt aplicate cu precădere la aspectele ce pot fi măsurate cantitativ, aspecte ce sunt, aproape întotdeauna, publicațiile științifice, indiferent de tipologia acestora (articole, cărți, rapoarte, brevete etc.).

Zona de diferențiere între cele două științe, dar și zonele de suprapunere sunt exprimate și în definiția lui Tague-Sutcliffe: „*Scientometria este studiul aspectelor cantitative ale științei ca disciplină sau activitate economică. Este parte a sociologiei științei și are aplicații în politica științei. Implică studii cantitative ale activităților științifice, incluzând, printre altele, publicarea, și astfel se suprapune cu bibliometria într-o anumită măsură*”⁴.

Scientometria se ocupă, așadar, de aspecte precum analiza bugetelor alocate cercetării, impactul economic al activităților științifice, managementul științei, analiza eficienței investițiilor în știință și tehnologie, tendințe în materie de cercetare, aprecierea metodelor de

evaluare a cercetării, studii demografice referitoare la știință etc. Ea este, sau trebuie să fie, un instrument de bază în elaborarea politicilor naționale și internaționale în domeniul științei. Domeniul de activitate al bibliometriei este restrâns la analiza cantitativă a literaturii științifice publicate (articole, lucrări ale conferințelor, cărți etc.), analiză efectuată, de cele mai multe ori, din perspectiva numărului de citări – sau al unui indicator ce folosesc și citările în calcul – și din perspectiva numărului de documente publicate.

Începuturile scientometriei și ale bibliometriei sunt interconectate, cele două științe dezvoltându-se împreună. Deși punctul de plecare al scientometriei este deseori considerat a fi articolul lui Garfield din *Science*⁵ sau crearea *S.C.I.* (*Science Citation Index*), o privire mai atentă asupra domeniului relevă existența unor preocupări scientometrice mult mai devreme. Astfel, avem indexuri de citări încă din 1743 în literatura juridică⁶. Aceste indexuri indicau toate cazurile care făceau referire la o anumită speță, fiind deosebit de utile în sistemele juridice. De altfel, atunci când a creat *S.C.I.*, Eugene Garfield s-a inspirat dintr-un astfel de index⁷. Un alt caz de index de citări provenit tot din literatura juridică este acela al studiului *A Table of Cases in California as Affirmed, Overruled, Modified, Commented upon, or Altered by Statutory Enactment*⁸ din 1860, în care cazurile erau prezentate alfabetic și aveau adnotări cu privire la procesele ulterioare ce au făcut referire la ele, inclusiv cele ce determinau schimbări ale precedentelor. A urmat, în 1873, *Shepard's Citations*, o serie de volume și suplimente ce prezentau citările la decizii, statute și alte surse legale.

Din punct de vedere istoric putem observa trei etape principale în dezvoltarea scientometriei și bibliometriei. Prima etapă, începând cu indexurile de citări din secolul al XVIII-lea și până la cristalizarea *S.C.I.*, cuprinde perioada în care apar primele studii bibliometrice, studii ce variază foarte mult din punctul de vedere al scopului și al metodologiei. Pe lângă indexurile de citări din domeniul legal, în această perioadă apar studiul lui Campbell, ce folosește metode statistice pentru a studia răspândirea subiectelor în domenii⁹, lucrarea lui Cole și Eales¹⁰ referitoare la dinamica literaturii științifice din domeniul anatomiei, precum și studiul lui Hulme care folosește metode statistice pentru a evidenția evoluția științei și tehnologiei¹¹. Efectuarea unor astfel de cercetări pe baza documentelor tipărite presupunea o muncă bibliografică laborioasă, fapt ce a făcut să existe puține astfel de studii. În plus, publicarea lor în format tipărit făcea ca posibilitățile de utilizare a datelor să fie reduse.

A doua perioadă debutează cu apariția *S.C.I.* și cuprinde răspândirea folosirii metodelor bibliometrice pentru evaluarea publicațiilor, precum și apariția *S.S.C.I.* (*Social Sciences Citation Index*), în 1973, și *A.H.I.* (*Arts and Humanities Index*), în 1978¹². În acest interval au apărut primele articole ce promovau folosirea citărilor ca instrumente de analiză în evaluarea revistelor științifice¹³ și folosirea *S.C.I.* în evaluarea științei¹⁴. Totuși, limitele formatului în care erau disponibile indexurile de citări – la început în format tipărit, ulterior pe benzi magnetice – au făcut ca procesul de folosire a acestor instrumente să fie unul anevoios. Au apărut și critici la adresa folosirii indexurilor de citări, ce demonstau faptul că *S.C.I.* și *S.S.C.I.* au o

aplicabilitate mult redusă față de ceea ce promit, întrucât funcționează doar în anumite domenii – cu precădere cele din sfera științelor exacte –, favorizează literatura științifică americană și defavorizează științele emergente¹⁵. Interesant este faptul că toate aceste critici își păstrează și astăzi valabilitatea, în ciuda trecerii a aproape trei decenii de la formularea lor.

A treia etapă este una modernă, a dezvoltării instrumentelor online. Aceasta este perioada ce a consacrat folosirea citărilor ca instrument de evaluare la nivel mondial și în care au apărut numeroși indicatori, mai ales datorită dezvoltării sistemelor informatice. Odată cu folosirea la nivel mondial a metodelor bibliometrice ca instrument de evaluare, au cunoscut o efervescență deosebită și criticile la adresa acestui mod de evaluare¹⁶.

Au apărut noi platforme (*Scopus, Google Scholar*), indicatori bibliometrici noi, dar și o nouă categorie de indicatori – *altmetrics*. Cei din urmă reprezintă, în ciuda numelui ce sugerează o alternativă la bibliometrie, o extindere a spațiului de colectare a datelor de impact în sfera rețelelor de socializare.

Dacă bibliometria și scientometria au un istoric comun datând de două-trei secole, termenii bibliometrie și scientometrie sunt mult mai noi. În cazul ambilor termeni, literatura de specialitate reține anul 1969 ca an de apariție. În cazul scientometriei, cei care au introdus termenul sunt Nalimov și Mulchenko, care au folosit termenul *naukometria* (echivalentul rusesc al termenului scientometrie) pentru a descrie studiul tuturor aspectelor ce țin de literatura științifică și de tehnologie. În ceea ce privește bibliometria, Alan Pritchard este reținut drept cel care a introdus termenul, deși este întâlnit și mai devreme, în *Traité de Documentation. Le livre sur le Livre. Theorie et Pratique*, din 1934, al lui Paul Otlet, însă având alt sens¹⁷.

Deși în prezent metodele matematice sunt utilizate pe scară largă în toate aspectele ce țin de evaluarea științifică, începuturile lor sunt marcate de controversă. Reacțiile față de articolul *Citation indexes for science*¹⁸, publicat în revista *Science* – și în care Eugene Garfield își prezenta propunerea pentru realizarea unui index al citărilor ce avea să devină *S.C.I.* – au fost mai degrabă rezervate sau chiar negative¹⁹. După publicarea articolului din 1955, Eugene Garfield a încercat să obțină finanțare pentru crearea unui index al citărilor de la mai multe organizații, însă a fost refuzat. După o serie întreagă de încercări, propunerea lui a fost acceptată în cele din urmă, în 1961, când i s-a acordat un grant de 300.000 de dolari și o perioadă de trei ani pentru realizarea indexului citărilor. În 1963, Garfield a publicat primul index, dar nici acesta nu s-a bucurat de susținere unanimă. O parte din critici vizau acoperirea redusă: „Așa cum este, pentru un fizician acest indice acoperă doar aproximativ 5% din cele 800 de reviste incluse în *Physics Abstracts* pentru 1961. Deși nu ar fi înțelept să subestimăm valoarea posibilă a acestei metode de indexare, nu îmi pot imagina prea multe situații în care aceste volume ar putea fi utilizate mai eficient decât alte indexuri”²⁰.

Neînțelegerea adevăratului scop al lui *S.C.I.* a făcut chiar să existe și opinia că acest index favorizează nepotismul intelectual: „Oare au dispărut pentru totdeauna zilele grele de demult, în care te puteai descurca numai dacă erai în legătură cu persoanele potrivite? Din păcate, nu. Un

*instrument recent apărut implică exact acest tip de nepotism intelectual, fără a mai fi obligatorie cunoașterea personală*²¹. De remarcat cum în ultimii ani au fost puse în practică, la un nivel greu de anticipat, aceste îngrijorări, prin intermediul unor practici de genul metodei „suveica”.

Au existat însă și opinii pozitive în legătură cu indexul de citări. Astfel, s-a remarcat faptul că *S.C.I.* permite cercetătorilor să răsfoiască literatura, folosindu-se de propria experiență și reduce dependența de folosire a cuvintelor-cheie: „*S.C.I. permite celui care interoghează să-și exploateze pe deplin propria inteligență și experiență în analiza literaturii, fără a trebui să se bazeze pe alegerea arbitrară și utilizarea cuvintelor cheie de către realizatorii abstractelor*”²². Alți autori remarcă și rolul în selecție pe care îl poate juca indexul, într-o perioadă în care se pune deja serios problema suprasaturării cu informație: „*un exemplu nou și interesant de dispozitiv pentru a face față literaturii științifice*”²³.

Poate cel mai important beneficiu ce rezultă din folosirea indexului lui Garfield rămâne însă capacitatea sa de a juca un rol în găsirea informației: „*La 100 de dolari, prețul poate părea ridicat – dar pentru cei care pot folosi acest index, el își poate amortiza costul în timp, ca să nu mai vorbim despre valoarea sa în ceea ce privește furnizarea de noi oportunități. Aceasta din urmă va fi, probabil, valoarea sa principală, deoarece, spre deosebire de alte indexuri care furnizează doar informațiile căutate în mod specific (dacă este cazul), indexarea citatelor poate conduce în direcții neprevăzute și la relații neașteptate*”²⁴.

Aspectele pozitive semnalate încă de la începutul folosirii instrumentelor bibliometrice au devenit astăzi, într-o perioadă în care volumul literaturii științifice publicate este la un nivel fără precedent, cu atât mai importante. Totuși, folosirea oricărei platforme cu indicatori bibliometrici este o posibilă armă cu două tăișuri: utilizarea excesivă în scopul realizării unor evaluări facile, dar cât de concludente? – în special în cazul cadrelor didactice, ce au drept principal scop transmiterea de informații și nu cercetarea propriu-zisă – reprezintă o eroare, deseori făcută de evaluatori ce uită natura cantitativă a bibliometriei și limitele naturale ale informațiilor pe care le pot oferi. Folosirea unui indicator de impact drept indicator al calității prezintă, de asemenea, numeroase neajunsuri, tratate pe larg în literatura de specialitate.

Bibliometria și scientometria sunt științe care, deși oferă prin excelență date exacte, pot duce la concluzii greșite, mai ales atunci când natura informațiilor furnizate nu este pe deplin înțeleasă sau aplicabilitatea indicatorilor este extinsă artificial la domenii unde performanța intelectuală este dificil de măsurat în termeni de citări primite sau articole scrise într-un an.

În ciuda neajunsurilor semnalate, bibliometria și scientometria ne oferă numeroase informații fără de care evaluarea științei ar fi un proces mult mai predisus erorilor sau subiectivității. Pe baza acestor informații se pot lua decizii și formula strategii de management al științei, cu condiția înțelegerii limitelor informațiilor obținute. Iar pentru cercetătorul sau studentul obișnuit, platformele bibliometrice reprezintă un excelent instrument de regăsire a informației.

Note

1. William HOOD, Concepción WILSON. The literature of bibliometrics, scientometrics, and informetrics. În: *Scientometrics*, vol. 52, nr. 2, 2001, p. 300. [online]. [Accesat la: 17.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.master-vti.fr/web/IMG/pdf/The_Literature_of_Bibliometrics_Scientometrics_and_Informetrics-2.pdf
2. Alan PRITCHARD, Ole V. GROOS. Documentation notes. În: *Journal of Documentation*, vol. 25, nr. 4, 1969, p. 349. [online]. [Accesat la: 17.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.emeraldinsight.com/doi/10.1108/eb026482>
3. R.N. BROADUS. Toward a definition of bibliometrics. În: *Scientometrics*, nr. 12, 1987, p. 373. [online].
4. J. M. TAGUE-SUTCLIFFE. An introduction to informetrics. În: *Information Processing & Management*, vol. 28, nr. 1, 1992, p. 2. [online]. [Accesat la: 18.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/030645739290087G>
5. Eugene GARFIELD. Citation Indexes for Science: A New Dimension in Documentation through Association of Ideas. În: *Science*, vol. 122, nr. 3159, 1954, p. 108-111. Disponibil pe internet la adresa: <http://garfield.library.upenn.edu/essays/v6p468y1983.pdf>
6. Fred R. SHAPIRO. Origins of bibliometrics, citation indexing, and citation analysis: the neglected legal literature. În: *Journal of the American Society for Information Science*, vol. 43, nr. 5, 1992, p. 337. [online]. [Accesat la: 18.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/\(SICI\)1097-4571\(199206\)43:5<337::AID-ASI2>3.0.CO;2-T/full](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/(SICI)1097-4571(199206)43:5<337::AID-ASI2>3.0.CO;2-T/full)
7. Paulus WOUTERS. *The citation culture*. Amsterdam: University of Amsterdam, 1999, p. 23. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://garfield.library.upenn.edu/wouters/wouters.pdf>
8. Fred R. SHAPIRO. *Op cit.*, p. 338.
9. F.B. CAMPBELL. *The Theory of the National and International Bibliography: with Special Reference to the Introduction of System in the Record of Modern Literature*, Londra: Library Bureau, 1896 *Apud* William HOOD, Concepción WILSON. *Op.cit.*, p. 291–314.
10. F. COLE, Eales NELLIE. The history of comparative anatomy: part I. – a statistical analysis of the literature. În: *Science Progress*, vol. 11, nr. 44, 1917, p. 578-596. [online]. [Accesat la: 17.12.2016].
11. Wyndham HULME. Statistical bibliography in relation to the growth of modern civilization. Londra: Grafton&Co., 1923, p. 68. [online]. [Accesat la: 17.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <https://archive.org/details/statisticalbibli00hulmuoft>
12. WEB OF SCIENCE. History of citation indexing. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://wokinfo.com/essays/history-of-citation-indexing/>
13. Eugene GARFIELD. Citation analysis as a tool in journal evaluation. În: *Science*, vol. 178, 1972, p. 471– 479. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/V1p527y1962-73.pdf>
14. Eugene GARFIELD. Science Citation Index: a new dimension in indexing. În: *Science*, vol. 144, 1964, p. 649–654. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://garfield.library.upenn.edu/essays/v7p525y1984.pdf>
15. M.H. MACROBERTS, B.R. MACROBERTS. Problems of citation analysis: a critical review. În: *Journal of the American Society for Information Science*, vol. 40, nr. 5, 1989, p. 337-339. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: [http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/\(SICI\)1097-4571\(199206\)43:5<337::AID-ASI2>3.0.CO;2-T/full](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/(SICI)1097-4571(199206)43:5<337::AID-ASI2>3.0.CO;2-T/full)
16. David Lorge PARNAS. Stop the numbers game. În: *Communications of the ACM*, vol. 50, nr. 11, 2007, p. 19-23. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=1297815>

17. Paul OTLET. *Traité de Documentation. Le livre sur le Livre. Theorie et Pratique*. Bruxelles: Van Keerberghen&fils, 1934, p. 13. [online]. Disponibil pe internet la adresa: http://lib.ugent.be/fulltxt/handle/1854/5612/Traite_de_documentation_ocr.pdf
18. Eugene GARFIELD. Citation indexes for science. În: *Science*, vol. 122, nr. 3159, 1954, p. 108-111. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://garfield.library.upenn.edu/essays/v6p468y1983.pdf>
19. Paulus WOUTERS. *Op.cit.*, p. 30.
20. *Idem*, p.19.
21. *Ibidem*.
22. *Ibidem*.
23. H.B. STEINBACH. The quest for certainty: Science Citation Index. În: *Science*, vol. 145, 1964, p. 142–143. [online]. [Accesat la: 15.12.2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://science.sciencemag.org/content/145/3628/142>
24. Paulus WOUTERS. *Op.cit.*, p. 42.

Catalogul Bibliotecii Seminarului „Central” din București (1922-1927) (Partea a II-a)

Drd. Silviu – Constantin NEDELCU

Universitatea din București, Facultatea de Litere, Școala Doctorală

E-mail: polihronie@yahoo.com

Introducere

În partea a doua a lucrării vom prezenta domeniile cuprinse în manuscrisul catalogului Bibliotecii Seminarului „Central”, care datează din perioada 1922-1927. Este vorba despre următoarele domenii: *Știință* (filele 13-20^a); *Biblioteca pentru toți* (filele 23-29); *Literatură A.* (filele 31-36); *Catalogul Cărților Bisericești pe anul 1926-27* (fila 37^a); *Bibl[ioteca]. Minerva* (filele 39-41); *Poezie* (filele 48-49); *Istorie* (filele 53-54); *Literatură* (filele 63^v-70^a); *Bibl[ioteca]. Scurtu* (fila 71); *Biblioteca „Elena Scurtu”* (filele 72-73).

Cu toate că pe fila 1^r apare cuprinsul catalogului bibliotecii, lipsesc domeniile *Religie* și *Reviste*, pe care le considerăm ca fiind cele mai importante.

Catalogul bibliotecii

Vom prezenta domeniile în ordinea în care apar ele consemnate în manuscris, sub formă de tabel, după modelul următor: Nr. inventar; Titlul cărții, volumul (acolo unde este cazul); Autorul; Mențiuni*.

Acolo unde nu apare numele autorului vom trece așa „***”, iar acolo unde se repetă autorul sau titlul cărții (pentru acelea care au mai multe volume), vom trece: „, „”. Unde nu se înțelege titlul sau numele autorului vom trece: „... (indescifrabil)”.

Știință (13-20^a)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Românii la Expoziția din Paris (Din 1900)	D. Olănescu	
2.	Încercări de terminologie poporană	Fr. Damé	
3.	Dela Români din Turcia	I. Nenițescu	

* Rubrica *Mențiuni*, care nu există în manuscris, semnalează diferite aspecte cu privire la cărțile cuprinse în acesta.

4.	Enciclopedia română, vol. I	C. Diaconovich	
5.	„ „ vol. II	„	
6.	„ „ vol. III	„	
7.	Poeți și artiști	N. Predescu (?)	
8.	Înmormântarea la Români	S. Fl. Marian	
9.	Medicina fundamentală	Dr. I. Buzău	
10.	Când a apărut omul pe pământ	Grig. Ștefănescu	Lângă titlu apare trecut de două ori, cu creion de culoare albastru și mov, semnul întrebării.
11.	Sancologia (?)	Dr. I. Buzău	
12.	Coloniile române din Bosnia	Th. Filipescu	
13.	Scrieri	Alexandru Russo	
14.	Proverbele Românilor, vol. IV	Iuliu A. Zane	
15.	„ „ vol. III	„ „	
16.	Porecle la Români	A. Condrea	
17.	Noțiuni de igienă și Medicină populară	Dr. S. Argeșanu	
18.	Anatomia și fiziologia unei conferințe	Dr. Urechă	
19.	Potopul cel Mare	G. M. Murgociu	
20.	Legătura între filozofie și științele experienței (?)	M. Stojan	
21.	Morala omului politic	Sergiu Cujba (?)	
22.	Metafizica și știința	George C. Dragu	
23.	Anatomia și fiziologia unei conferințe	Dr. Urechă	
24.	Dicționar Macedo-Român	I. Dalametra	
25.	Monumente antice din Roma	George Murnu	
26.	Românii din statul Ungar	I. Russu și Rian	Numele autorilor sunt subliniate cu culoare de culoare neagră.
27.	Criminalitatea și cauzele ei	Gr. I. Dianu	
28.	Studii filosofice, vol. I	C. Rădulescu-Motru	
29.	„ „ vol. III	„ „	
30.	Istoria artelor frumoase	N. Iliescu	
31.	Istoria literaturii române, vol. II	N. Iorga	
32.	„ „ vol. I	„ „	
33.	Teatru la Români	D. C. Olănescu	
34.	Chestiunea română în Transilvania și Ungaria	***	
35.	Teatru la Români	D. C. Olănescu	
36.	Activitatea științifică a lui Ion Ghica	Dr. C. Istrati	

37.	Despre introducerea limbii românești în biserică	Ion Bianu	
38.	Dunărea în literatură și tradițiuni	Alex. Papadopol	
39.	Chestiunea naționalităților în Ungaria	Aurel. Popovici	
40.	Ecoul conștiinței	Iacob Branenstin	
41.	Boabele voinței	T. Ribot	
42.	Studii	I. Rădulescu-Pogoneanu	
43.	Hora din Castel	Pomp. Pânvescu (?)	
44.	Filosofia lui Henry Bergson	C. Antoniadă	
45.	Istoria limbii și literaturii române	Ort. (?) Densușeanu	În dreptul titlului este trasă o linie scurtă cu creion de culoare roșie.
46.	M. Kogălniceanu	Gh. Burghele	
47.	Note critice	N. Densușeanu	
48.	Influența orientală asupra L. Rom.	L. Șăineanu	
49.	Filosofia lui Plotin	Gr. Tăușanu (?)	
50.	Școala și biserica în Norvegia	R. Novian	În dreptul numărului de inventar este trasă o linie scurtă cu creion de culoare roșie.
51.	Prevederea timpului	Șt. Nepites	
52.	Cimilituri românești	Pamfile	
53.	Problema ebreiască	N. Iorga	
54.	Natura est causa renum	L. Florantin	
55.	Alexandru Russo	P. V. Haneș	
56.	Libera cugetare și cugetarea liberă	Arhim. Scriban	
57.	Românii din Munții Apuseni	T. Frâncu și G. ... (indescifrabil)	
58.	Tomas Carlyle	C. Antoniadă	
59.	Traian Demetrescu	N. Zaharia	
60.	Elemente de istoria literaturii	E. Hodoș	
61.	Programa de la Mazar-Pașa	M. Kogălniceanu	
62.	Critice	T. Maiorescu	
63.	Naționalism sau Democrație	A. C. Popovici	
64.	Eroii	Th. Carlyle	
65.	Cum vorbim	G. Ionescu Gion	
66.	Pământul și omul	I. Ghika	
67.	Cartea despre viața lumii	Dr. Ludwig Bidner	

68.	Lupta pentru limba românească	N. Iorga	
69.	Neo-iobăgie	Dobrogeanu-Gherea	
70.	Cum ne naștem?	D. Negri	
71.	Pași pe nisip	E. Lovinescu	
72.	Teoria poeziei	M. Dragomirescu	
73.	Educația Voinței	Julesc Payot	
74.	Viitorul României	Dr. P. Zosin	
75.	Creșterea și instruc. copiilor la Români	Const. Georgescu	
76.	Naționalism?	Olliver Wily	În dreptul titlului apare scrisă cu creion de culoare mov următoarea însemnare: <i>rea, nu trebuie citită.</i>
77.	Selecțiunea metodică a cerealelor	Const. Sandu	
78.	O seamă de cuvinte	Neculce	Numele autorului fusese notat greșit <i>Niculce</i> în loc de <i>Neculce</i> . A fost modificat cu creion de culoare mov.
79.	Din zilele noastre grele	M. Cantacuzino	
80.	Psihologia mulțimii	N. Xenopol	
81.	Influența spiritului colectiv în războaie	Dr. M. Câmpeanu	
82.	Cine sunt Albanezii?	B. P. Hajdeu	
83.	Problema morală	D. Boroianu	Titlul este subliniat cu creion de culoare neagră
84.	Chestiuni țărănești	N. Filipescu	
85.	Causeries Littéraires	P. Eliade	
86.	Wie Genstrud ihre Kinder lehrt	I. Pestalozzi	
87.	Instincte Sociale, Patimi și Conflicte	Dr. N. Paulescu	
88.	Critica științifică și Eminescu	M. Dragomirescu	
89.	Patristica	Arhim. Ghenadie Enăc.	
90.	Higiene	Dr. Urechia	
91.	F. Nietzsche	Rădulescu Motru	
92.	Chestiuni de naționalitate	Br. Eötvös Józse	
93.	Conferințe și discursuri	Cristache Georgescu	
94.	Considerațiuni istorice asupra evol. popor.	I. Clinciu	
95.	Rezolvarea chestiunii feminine	I. Iovan	

96.	Considerațiuni critice asupra poeziei	Dușescu Duțu	
97.	Fericirea de a trăi	Sir John Lublock	
98.	Arta poetică	Boileu (?)	
99.	Natura și omul în Carpați	Albem	
100.	Paradoxe sciologice	Max. Nordam	
101.	Introducere în pedagogia lui Herbart	Chruper (?)	
102.	Datoriile omului	T. Georgescu	Lângă numele autorului apare însemnarea <i>tradus de</i> .
103.	Mișcarea moralei omenești	Dr. Luca	
104.	Științe, Istorie și Morală	Const. Popovici Conta (?)	
105.	Artă pentru Artă	A. Bacalbașa	
106.	Noțiunile „Suflet” și „Dumnezeu”	Dr. Paulescu	
107.	Socialismul	Dr. P. Dellisier	
108.	Sunt sănătos sau bolnav?	Louis Kuhne	
109.	Spiritul critic	G. Ibrăileanu	
110.	Naționalitate în artă	A. C. Cuza	
111.	Istoria filologiei române	L. Șăineanu	
112.	Munca, Creditul	I. Ghika	
113.	Două conferințe școlare	T. Agulletti	
114.	Școala latinistă	Densușanu	În dreptul titlului apare o linie scrisă cu creion de culoare roșie.
115.	Critice, vol. I	Lovinescu	
116.	„ vol. II	„	
117.	Scriitori și curente	G. Ibrăileanu	
118.	Studii din literatura română	P. V. Haneș	
119.	Răvașele unui doctor, vol. I	A. Iliescu	
120.	„ vol. II	„	
121.	Morala greacă	G. Aslan	
122.	Fericirea de a trăi	Sir John Lublock	
123.	Cronici științifice	G. Lovinescu	
124.	Trăiți astfel	Pr. Sebast. Kneipp	
125.	Cura mea de apă	„ „ „	
126.	Tradiții populare române	S. Fl. Marian	
127.	Ornitologia	„ „ „	
128.	Degenerare	Max Nordau	
129.	Lupta pentru Drept	Th. Păcățian	Lângă numele autorului apare însemnarea <i>trad de</i> .

130.	Omul genial	Hermann Tusk	
131.	Chestiuni de psihologie	Șt. Chirițescu	
132.	Ce-i Cerul?	C. Flamarion	
133.	Studii Folklorice	L. Șăineanu	În dreptul autorului apare semnul întrebării scris cu creion de culoare neagră.
134.	Cultura română	Rădulescu Motru	
135.	Tainele cerului	C. Flamarion	
136.	Raporturile dintre gramatică și logică	L. Șăineanu	În dreptul autorului apare semnul întrebării scris cu creion de culoare neagră.
137.	Studii critice	Dobrogeanu Gherea	
138.	O cercetare critică asupra poeziei rom.	T. Maiorescu	În dreptul titlului apare un x, scris cu creion de culoare roșie.
139.	Ce este literatura?	P. Eliade	
140.	Din psihologia poporului român	D. Drăghicescu	
141.	Studiu asupra fabulei	Cristu Negoescu	În dreptul titlului apare o linie scrisă cu creion de culoare roșie
142.	Desvoltarea limbii literare rom. în secol XIX	P. V. Haneș	În dreptul titlului apare o linie scrisă cu creion de culoare roșie.
143.	Știință și energie	Rădulescu – Motru	
144.	Oameni de geniu (Shakespeare)	James Darmestetter	
145.	Știință și energie	Rădulescu – Motru	
146.	Eminescu pesimist	I.S... (indescifrabil)	
147.	Chestiunea națională	N. Iorga	
148.	Grigore Alexandrescu	Lovinescu	În dreptul titlului apare un x, scris cu creion de culoare roșie.
149.	Critice, vol. III	T. Maiorescu	
150.	Studii critice, vol. II	Dobrogeanu – Gherea	
151.	Însemnătatea studiilor slave pe români	I. Bogdan	
152.	Scalvia modernă	L. Tolstoi	

153.	Porecele la Români	L. Condrea	
154.	Operele lui A. Pann	Demetriu Teodorescu	
155.	Greșelile învățătorilor	James Hughes	
156.	Discours sur le Styl	Buffon	
157.	Doftoricescul meșteșug în trecutul țărilor rom.	Ionescu – Gion	
158.	Reforma metodului (?) în studii și pedagogie	I. P. Florentin	
159.	Limbajul și gândirea	Dr. Petrini Galatz	
160.	Influența împrejurărilor	Panaite Zosin	
161.	E omul liber?	Renan	
162.	Mitologie	***	
163.	Curentul Eminescu	Al. Vlahuță	
164.	Cum își învață Gertrud copii	Pestalozzi	
165.	Îngrijirea copiilor nou născuți etc.	Dr. C. Stavridi	
166.	Propos scientifiques	Emile Yung	Lângă numele autorului apare însemnarea <i>par</i> .
167.	Operele lui Const. Cantacuzino	N. Iorga	
168.	„Eine Trilogie”	Ionescu Gion-... (indescifrabil)	În dreptul autorului apare însemnarea <i>critică de</i> .
169.	Votul universal	I. Theodorescu	
170.	Art Poétique	D. Boileau	Lângă numele autorului apare însemnarea <i>par</i>
171.	Pentru a fi fericit	Henri Marin	În dreptul autorului apare însemnarea <i>tradus ...</i> (indescifrabil).
172.	Spicuiuri critice	Const. ... (indescifrabil)	
173.	Opt conferințe publice	Dr. Babeș	
174.	Apocrifele în literatura română	Dr. M. Gaster	
175.	Conferințe publice	Gh. Teodorescu	
176.	Despre simbolism și Maeterlinck	Elena Densușanu	
177.	Teoria suicidului	B. Livianu	
178.	Români buni și Români răi	O. Densușanu	
179.	Teoria calendarului	D. Mirescu	
180.	Nemurirea	Maeterlinck	
181.	Furculița domnului Coșbuc	V. Săghinescu	
182.	Cultura și politica națională	N. Iorga	

183.	Dicționar român-latin	F. Mitrescu	
184.	Vecinii noștri	N. Iorga	
185.	Duelul	V. Parhon	
186.	Junimea și modelele ei	A. Antemireanu	
187.	Călătoria logofătului Dudesco în străinătate	Gh. I. Lahovary	
188.	Alegerea unei cariere	Șt. Ioan	
189.	Comorile Po...(indescifrabil)	Răd. Codin	
190.	Alsacia-Lorena (o călătorie)	O. Ghibu	
191.	H. Poincaré	Petrovici	
192.	Reîntregirea Bucovinei	***	
193.	Organizarea liceului în Germania și la noi	C. Ionescu	
194.	Teodor Aman (biografia)	Dr. Istrate	
195.	Vasile Conta	Gh. Scraba	
196.	Portul popular românesc	N. Iorga	
197.	Psihologie și educație	Yill. James	
198.	Câteva idei asupra Educației	Iahn Locke	
199.	Divanurile Adhoc	D. Sturza	
200.	Câteva idei asupra Educației	Iahn Locke	
201.	Școala primară din Germania	C. Ionescu	
202.	Principiul de naționalitate	Dr. Gherghel	
203.	Cinematograful și Educația	C. Iordăchescu	
204.	Science et Religion	E. Boutroux	
205.	Vieța și opera lui Eminescu	N. Zaharia	
206.	Aspecte din educ. engleză	I. Botez	
207.	Către noua generațiune	S. Mehedinți	
208.	Pagini despre Basarabia de azi	N. Iorga	
209.	Nevoia reînnoirii cunoștințelor istorice	N. Iorga	
210.	Igiena și Morala sexuală	Dr. Good	
211.	Directorii școlilor secundare	V. Mihăilescu	
212.	Rolul bisericii în vieța națională	Pr. C. Dan	
213.	Creștinism și democrație	Drăghicescu	
214.	Educatori și educați	Gh. Teodosiu	
215.	Cugetări	N. Iorga	
216.	Cu privire la N. Maeterlinck	P. Eliade	
217.	Scrisori de boieri	N. Iorga	
218.	Biserica și democrația	Pr. Petrescu	

219.	Grigore Candrea	A. Șanțu	
220.	Învățământul despre natură	Ap. D. Culea	
221.	Divanurile Ad-hoc.	D. Sturza	
222.	Literatură și știință	Dobrogeanu-Gherea	
223.	Elemente de metafizică	C. Rădulescu-Motru	
224.	Primăvara literară	Soveja	
225.	Sinuciderea	N. Zaharia	
226.	Poporul	S. Mehedinți	
227.	Cugetători și literați străini	Zaharia	
228.	Studii psihologice	Zaharia	
229.	Tipuri sociale	Zaharia	
230.	Ce e fericirea?	» »	
231.	Cum ajunge cineva om	Așlan	
232.	Informații literare și culturale	Taiscioanu	
233.	Costache Negruzzi	Lovinescu	
234.	Lupta contra scrierilor imorale	Arhim. I. Scriban	
235.	Învățăminte morale din naufragiul „Titanicului”	» »	
236.	Școala și copiii	John Dewei	
237.	Câteva conferințe	Diac. Gr. Popescu	
238.	Pentru armată	G. Aripeanu	
239.	Spre fericire	Criveanu	
240.	Spiritul educației fizice moderne	Căpit. Justin Marinescu	
241.	Tema lui Haeckel	Otto Quast	
242.	Vieța și organizația bis. și școl. din Tran și Ungaria	Dr. Onisifor Ghibu	
243.	Munca pentru ridicarea poporului	Sp. Popescu	
244.	Graiul nostru	***	
245.	Amintiri despre Eminescu	Th. Stefaneli	
246.	Ce e harul?	Tolstoi	
247.	Alte sentimente și pasiuni	N. Zaharia	
248.	Istoria lui Mihaiu - Viteazul	Xenopol	
249.	Introducere în studiul religiunii comparate	V. I. Ispir	
250.	Biserica; școala și armata	C. Lucai	
251.	Gazeta și gazetăria	Alexandrescu Dorna	

252.	Cartea de aur a țaranului	Urzică Borzești	
253.	Génie du Christianisme, vol. I	Chateau Briand	
254.	„ „ vol. II	„	
255.	Le Science et l'Hypothèse	H. Poincarè	
256.	Basmul în cultura integrală	Atanasie Păunescu	
257.	Conferințe populare	G. Coșbuc	
258.	Talpa țării	N. Bazilescu	
259.	Școala nouă	Sc. Panait Constantin	
260.	Idealul nostru	I. Ursu	
261.	Instituțiunea divorțului	Zosmer	
262.	Poporanismul politic	Rădulescu – Motru	
263.	Habsburgii, Ungurii și Români	Rusu Abrudeanu	
264.	Sociologia războiului	D. Gusti	
265.	Reînviere religioasă	W. T. Stead	
266.	Învățământul anti-alcoolic	I. Călin	
267.	Studii și observații	I. Botez	
268.	Studii sociale	N. Basilescu	
269.	Despre războaie	H. Tundățeanu	
270.	Politiques et Moralistes	Emile Faguet	
271.	Science et Conscience	Félix le Dantec	Lângă numele autorului apare tăiat cu o linie numele <i>H. Tundățeanu</i>
272.	Taine sufletești	N. Zaharia	
273.	Către ideal. Spre patriotism	Chr. Georgescu	
274.	Români buni și Români răi	O. Densușeanu	
275.	Sociologia	H. Tundățeanu	
276.	Despre simbolism și Maeterlinck	Elena Bacaloglu	
277.	Conștiința națională	P. I. Ciocâlțeu	
278.	Ce zice englezul despre români	Nigrim	
279.	Teoria supremației	Nigrim	
280.	Șarlatanii științei	„	
281.	Ideal și Anarchie	„	
282.	Actorul și arta dramatică	Lucia Sturza	
283.	Spre altă școală	I. Zelea – Codreanu	
284.	Români și Ovreii	Gh. Bogdan – Duică	
285.	Neamuri și vrășmășie	C. N. Buineanu	

286.	Dintr'ale neamului nostru	Gh. Coșbuc	
287.	Viitorul nostru	F. von Bernhardi	
288.	Criza morală	Gh. Aslan	
289.	Curs de morală	I. Payot	
290.	Socialdemocrația și Războiul	Dr. O. Călin	
291.	Boala și leacul. Răscoalele țărănești	George Pavloff	
292.	Naționalizarea meseriilor	A. C. Cuza	
293.	Instrucția și educația în Japonia	Ștefania N. Bălcicescu	
294.	Naționalism și democrație	Virg. Bărbat	
295.	Criza bisericească	Spiru Haret	
296.	Discursuri, vol. I	T. Maiorescu	
297.	Discursuri, vol. II	„	
298.	Discursuri, vol. III	„	
299.	Învățământul limbii latine	Popa – Liseanu	
300.	Dicționar român – latin	F. Mitrescu	
301.	» »	»	
302.	Scrieri politice și literare	Eminescu	
303.	Starea viitoare a României față de Greci, Evrei și Unguri	G. Patriciu	
304.	Cine sunt și ce vor Ovreei	***	
305.	Almanahul Macedo-Român	***	
306.	Caractere morale	I. Popea	
307.	Călătoriile lui Stanley	Roth	
308.	Articole politice	Eminescu	
309.	Rolul femeii în democrație	Palade	
310.	Chestiuni politice	G. Panu	
311.	Unde duce socialismul	Mihăescu	
312.	Catalogul muzeului Aman	T. Samurçaș (?)	
313.	Mișcarea socială și creștinismul	Pr. C. Nazarie	
314.	Discursuri politice	T. Ionescu	
315.	Almanah literar pe anul 1897	***	
316.	Dare de seamă	P. Gârboviceanu	
317.	Primul congres al învățătorilor din România	***	
318.	Ruina operei române	Aurel Eliade	
319.	Dicționar grec – român, vol. I	Ioanid	
320.	Dicționar grec – român, vol. II	Ioanid	
321.	Maniacii condeiului	Sofronie Ivanovici	

322.	Sergentul Grigore al Lucăi	A. C. Cuza	
323.	Concepțiunea științifică și religioasă despre lume	Pr. Nicolae Papdima	
324.	Noul acatist al lui Grigoriu (?)	M.Kogălniceanu	
325.	Chestia Ovreilor	T. Maiorescu	
326.	Un martor străin al păcatelor noastre	N. Iorga	
327.	Psicho-fiziologia geniului și a talentului	M. Nordan	
328.	Naturalizarea	C. Naumescu	
329.	Anuarul societății central agricole	Ilie Ene	
330.	Băile Govora	Dumitriu – Gomoiu	
331.	Calea Vieții	Criveanu	
332.	Învățământul religios	Pr. Șt. Călinescu	
333.	Învățământul religios	„	
334.	Învățământul religios	„	
335.	Învățământul religios	„	
336.	Nou Catehism	„	
337.	Învățământul religios	„	
338.	Învățământul religios	„	
339.	Învățământul religios	„	
340.	Învățământul religios	„	
341.	După exil	Locusteanu	
342.	Iezuiții	***	
343.	Câteva observații asupra traiului nostru	St. Ioan	
344.	Cartea popor. român	D. Bolintineanu	
345.	Îstoria vioarei	Rudolf Widas	
346.	Doctrina și tactica socialistă	S. Diamandy	
347.	Bogații și săracii	C. C. Arion	
348.	Privilegiile coroanei și priv. pop. englez	Alex. Petrescu	
349.	Încercări asupra stării sociale	Filipide	
350.	Studii asupra stării actuale a țaranului nostru	A. Broza	
351.	În ce stă superioritatea anglo-saxonilor	E. Demolius	
352.	Chestiunea socială	Scarlat Arion	
353.	Era reformată	N. Iorga	
354.	«Criză»	Cr. T. Coandă	

355.	Educația morală în școlile americane	H.T... (indescifrabil) – Mare	
356.	Conferință	D ^{soara} Elena Tomescu	
357.	Discurs	Arhim. Gherasim Miron	
358.	Patrioții și mișei	C. I. Justin	
359.	Rostul social al binefacerii	Pr. N. Proca	
360.	Din viața și activitatea D ^{lui} Cs. (?) Negoescu	***	
361.	Biografia arhierelui Marian Florescu	***	
362.	Memoriul cântăreților bisericești	***	
363.	Raport asupra excursiei silvice în Bucovina	Th. Davidescu	
364.	Bimetalismul și supraproduțiunea	C. H. Tudorache	
365.	Relele urmări ale alcoolismului	I. C. Savu &	Al doilea autor nu este menționat.
366.	Raport asupra expoziției jubiliare din Viena	Th. Davidescu	
367.	Legea căilor ferate de peste milcov	***	
368.	Chestiunea sexuală	Paul Gay	
369.	Teoria lui Haeckel	Otto Ruast	
370.	Viața mea	C. Erbiceanu	
371.	Jocul „Oina”	***	
372.	Essai sur le postulat d’Eucalidé	T. Crivetz	Înaintea numelui autorului apare însemnarea în limba franceză <i>par</i> (de).
373.	Viața mea	C. Erbiceanu	
374.	Răspuns unor calomnatori	I. P. Pop. Pasărea	
375.	Raport anual al Gimnaziului Târgu - Jiu	***	
376.	Despre filiațiunea copiilor legitimi	I. Jipescu	
377.	Biografia preotului Sebastian Krup	St. Negulescu	
378.	Die enzeihilichse (?) Knabenbandarbeit	George Maior	
379.	Regulamentul pentru oină	***	
380.	Din obiceiurile animalelor	Csb. Dragu	
381.	Notițe biografice despre Economul Mattaș	Ec. Nazarie	
382.	Hematom bipus (?)	D ^r . Babeș	
383.	Marea... (indescifrabil) asupra activ. medicilor școlari	D ^r . Ciolâc	

384.	Memoriu societății agricole la pr. Congea	***	
385.	O execuțiune	Prințul Bibescu	
386.	Măsuri și greutăți	***	
387.	Mêlanges de psihologie	Quicherot	Înaintea numelui autorului apare însemnarea în limba franceză <i>par (de)</i> .
388.	Medicină populară	Ionescu-Buzău	
389.	Recidiva în Dep. penal	Alex. H. Pantelli	
390.	Condițiunea juridică	Mircea Patrulius	
391.	Autoritatea lucrului judecat	I. P. Pasărea	
392.	Chresthomație română, vol. II	Gaster	
393.	„ „ vol. I	„ „	Este o acoladă unde apare numele pentru cele două volume.
394.	Cerșetorii	Socot. T. Stănciulescu	
395.	Congresul profesorilor secundari	***	
396.	Etymologium magnum, vol. I	P. Hajdeu	
397.	Iterdicțiunea juridică	Aurelian S. Nernia (?)	
398.	Note critice asupra culegerii de documente	N. Iorga	
399.	Bulgarii și Români	I. P. Bancov	
400.	Ideile fundamentale ale socialismului	Dobrogeanu-Gherea	
401.	Dicționar Român-german, vol. II	Ticktin	
402.	Dicționar Român-german, vol. I	„ „	Este o acoladă unde apare numele pentru cele două volume.
403.	Le lois fondamentales	Cs. Sturdza	
404.	Alexandru Deparațeanu	C. Dissescu	
405.	Naționalismul	D. Tămescu	
406.	Opinii de răspândit	N. Filipescu	
407.	O luptă literară	N. Iorga	
408.	Idealul nostru	Ursu	
409.	Imperialismul culturii germane	C. Antoniaide	
410.	Momente din lupta noastră	D. Tămescu	
411.	Pentru Limbă și Țară	Arhim. Scriban	
412.	Școala și Caracterul	Fr. W. Foerster	
413.	Chestiunii de învățământ și educație	P. Aslan	

414.	Omul superior	Mihail Neagu	
415.	Cum a fost omorât războiul european	H. (?) Anestin	
416.	Capete încoronate	W. Dragomiroff	
417.	Cum se întocmește planul unei lecțiuni	M. V. Popescul	
418.	Buletinul societății geografice	G. Gorciu	
419.	„ „	„ „	
420.	„ „	„ „	
421.	O călătorie la Spitzberg	Stepan C. Ioan	
422.	Evoluțiunea în natură	Tundățeanu	
423.	Practica pedagogică	I. Mihăilescu	

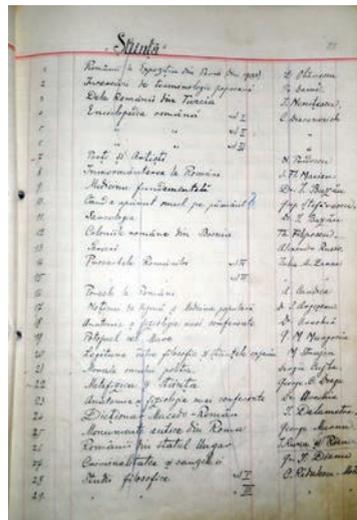

Fig. 1: Fila 13^r (domeniul Știință)

Biblioteca pentru toți (filele 23-29)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Bătrânul Dan	Gh. Silvan	
2.	Eloquență română	Gh. Adamescu	
3.	„ străină	„ „	
4.	Biografiile scriitorilor români	„ „	
5.	Ovidiu	V. Alexandri	
6.	Doina	„ „	
7.	Lăcrămioare	„ „	

8.	Souvenire	„ „	
9.	Mărgăritarele	„ „	
10.	Pasteluri	„ „	
11.	Vania	„ „	
12.	Altele	„ „	
13.	Ostaniile (?) noștri	„ „	
14.	Povestiri alese	Andersen	
15.	Castelul Peleş	Leo Bacheliu	
16.	Justiția	Maurice Metterlink	
17.	Muncă, sinceritate, tăcere	Th. Carlyle	
18.	Lagodiicii (?)	A. Manzoni	
19.	Lohengrin	W. Richard	
20.	Nouvelle romane	D. Zamfirescu	
21.	Făclia sub obroc	Ganbv. (?) D. Anunzio	
22.	„ „ „	„ „	
23.	Ginerele lui Poiniev (?)	E. Angier. J. Săndeanu	
24.	Olandezul Sburător	Rich. Wagner	
25.	Spionul	Leonida Andien (?)	
26.	Castelul Peleş	Leo Bacheliu	
27.	Legende	Gottfried Keller	
28.	Din viața meseriașilor	I. P. Bănățeanul	
29.	Paul și Virginia	Bernardin de S. Pierre	
30.	Momente culturale	I. Bianu	
31.	Portretul	N. Gogol	
32.	Manuil	D. Bolintineanu	
33.	Tartuffe	Molière	
34.	Mișcarea Românilor din Ardeal	N. Bălcescu	
35.	Patriotul	Baundie	
36.	„	„	
37.	Hadaska (?)	Zacher Majoch	
38.	Inelul lui Ghighes	Fr. Hebbel	
39.	Din când în când	M. Codreanu	
40.	Nouvelle (Nuvele), vol. I	N. Gane	
41.	„ „ II	„ „	

42.	Biografiile oamenilor celebri	D. Stăncescu	
43.	Grădina raiului	Andersen	
44.	Mamele celebre	Maurice Block	
45.	Schițe ușoare	I. L. Caragiale	
46.	Lydda	D. Zamfirescu	
47.	De prin veacuri	Carmen Sylva	
48.	„ „ „	„ „	
49.	O rugăciune	„ „	
50.	Ulnanda (?)	„ „	
51.	Don Quijote	M. Cervantes	
52.	De amicitia	M. T. Cicero	
53.	„ „	„ „ „	
54.	Cidul	Corneille	
55.	Regele Lear	W. Shakespeare	
56.	Prietene	François Poppée	
57.	Spre Primăvară	I. Costin	
58.	Alte aventuri ale lui Sherlok Holmes	Conan Doyle	
59.	Antologia sanscrită	G. Coșbuc	
60.	Animalele celebre	Müller	
61.	Opere complete, partea I	I. Creangă	Numărul părții este modificat cu creion negru.
62.	„ „ „ II	„ „	Numărul părții este modificat cu creion negru.
63.	„ „ „ III	„ „	Numărul părții este modificat cu creion negru.
64.	„ „ „ III	„ „	Numărul părții este modificat cu creion negru.
65.	Stăpân și slugă	Lew Tolstoi	
66.	Anatema	Leonida Andrew (?)	
67.	Cooperația și sist. cooperativă	D ^r . Răducanu	
68.	Aventurile lui Tartarin din Tarascon	Alfons Daudet	
69.	Doruri și amoruri, partea I	Al. Depânțeanu	
70.	Doruri și amoruri, „ II	„ „	
71.	Poezii fru (?)	Gr. Alexandrescu	
72.	Invidia	Wilkenbruch	
73.	Dama cu Camelli	A. Dumas Fiul	Sub <i>Camelli</i> este scris <i>camelii</i> . În paranteză este trecut în creion negru titlul în franceză (<i>La dame aux camelias</i>).

74.	Robinson Crusoe	Daniel Föe	
75.	O noapte de crăciun	Henrick Dikens	Numele corect al autorului este <i>Charles Dickens</i> .
76.	Aventurile unui vol. de Poezii	Al. Doinaru	
77.	Povești și Nuvele	M. Eminescu	
78.	Franțuzitele	C. Faca	
79.	„	„	
80.	Ce e viața?	C. Flamarion	
81.	O călătorie în cer	„ „	
82.	Fenomenele spiritismului	„ „	
83.	Ciocoii vechi și noi	N. Filimon	
84.	„ „ „	„ „	
85.	Darwinismul	Fennièr	
86.	Scene din viața vagabonzilor	Maxim Gorki	
87.	Geniile științei	Gastineau	
88.	Ombra (?)	Genewnaye (?)	
89.	Scrisori către V. Alexandri, part I	Ghica	
90.	„ „ „ II	„	
91.	„ „ „ III	„	
92.	„ „ „ IV	„	
93.	Suferințele tânărului Werther	Goethe	
94.	Gloriile muzicii	D. Stăncescu	
95.	Nouvelle, vol. I	N. Gane	
96.	„ II	„ „	
97.	Faust	Goethe	
98.	Azilul de noapte	M. Gorki	
99.	Nuvele	„ „	
100.	Odată	Em. Gârleanu	
101.	O noapte de maiu	N. Gogol	
102.	Oamenii vechi	„ „	
103.	Hero și Leandru	Grill. Parzer	În dreptul numelui autorului apare următoarea însemnare = <i>Grillparzer</i> .
104.	Judita și Holofern (?)	Friedrich Hebbel	
105.	Ernani (?)	V. Hugo	
106.	„	„ „	
107.	Regele petrece	„ „	
108.	Ultima zi a unui condamnat	„ „	
109.	Povestea vorbei	A. Pann	

110.	Cele d'întâi noțiuni asupra științelor	Huxley	
111.	Stâlpii societății	Henryc Ibsen	
112.	Un dijman (?) al poporului	„ „	
113.	Puterea armată a Românilor	N. Bălcescu	
114.	Zece mii de ani într-un bloc de gheață	Roussenard	
115.	Istorice	G. Ionescu Gion	
116.	Oameni și fapte în trecutul românesc	N. Iorga	
117.	București – Cayro	Dr. C. Istrati	
118.	Autobiografie	M. Kogălniceanu	
119.	Muzicantul orb	W. Konolenk	
120.	Cinci poeme	Haralamb Lecca	
121.	Casta Diva	„ „	
122.	Jucătorii de cărți	„ „	
123.	Suprema forță	„ „	
124.	Câinii	„ „	
125.	Vicleniile lui Scapin	Molière	
126.	Întrebuițarea vieții	Syr John Lubbok	
127.	Suspine	G. Madan	
128.	Baltazar	Anatole France	
129.	Nușele și schițe	Alencon, Harte, Twain	
130.	Povești din țara aurului	Bret Harte	
131.	Antichitatea greacă	Mahaffy	
132.	O călătorie împrejurul odăii mele	Haver de Maistre	
133.	Justiția	Maeterlink	
134.	Bolnavul închipuit	Molière	
135.	Doctorul fără voce	„	
136.	Introducerea în științele fizice	I. Spartaly	
137.	Gândirea	L. Andrew	
138.	Cultura română și politicianismul	C. Rădulescu Motru	
139.	Dar de nuntă	V. Eftimiu	
140.	Clipe trăite	A. Nora	
141.	Metamorfozele	Ovidiu	
142.	Știință și energie	C. R. Motru	
143.	Prăvălia morții	... (indescifrabil)	

144.	Povestea vorbei	A. Pann	
145.	Avatar	I. Gautier	
146.	Convorbiri despre artă, part. I	E. Pecaut și ... (indescifrabil)	
147.	„ „ „ „ II	„ „	
148.	Apostolul	Petőfi	
149.	„	„	
150.	Păsările noastre și legendele lor	S. Fl. Marian	
151.	Eustațiu	Crist. V. Schmitd	
152.	Poezii	Sully Prudhome (?)	
153.	Nuvele	H. de Balzac	
154.	„	„ „	
155.	Isvoarele crimelor	Carol de Eckartshausen	
156.	Nuvele	Mor. Jokay	
157.	Domnul Tudor	N. Iorga	
158.	Povestea mavroghenească	Pitarul Hristache	
159.	Fabule	G. Ranetti	
160.	Ocna vieții	V. Pop.	
161.	Trotoarul Bucureștilor	R. D. Rosetti	
162.	Un leu și un zlot	„ „	
163.	Văduva din țara Higlanzilor	Walter Scott.	
164.	Sincere	R. D. Rosetti	
165.	„	„ „	
166.	Principesa îndepărtată	W. Rostand	
167.	Atalia	Racine	
168.	„	„ „	
169.	La gura văii	N. Rădulescu Niger	
170.	Liniștea sufletească	Seneca	
171.	Hamlet	Shakespeare	
172.	Femeia îndărătnică	„	
173.	Romeo și Julietta	„	
174.	Viața, amorul și moartea	Schopenhauer	
175.	Bantek învingătorul	H. Sienkiewicz	
176.	Quo vadis	„ „	
177.	Armonii intime	A. Sihleanu	

178.	Casa cu geamuri portocalii	I. Minulescu	
179.	Goana torțelor	P. Hervieux	În titlu, apare între cuvintele <i>Goana și torțelor</i> cuvântul <i>vieții</i> .
180.	Progres: legea și cauza sa	Herbart Spencer	
181.	Ce este frumusețea?	C. Stăncescu	
182.	Seara cea grozavă	Leopold Kampf	Titlul a fost modificat, apare în loc de cuvântul <i>Seara</i> , care este scris deasupra în creion de culoare neagră, cuvântul <i>farna</i> .
183.	De demult	Artur Stavri	
184.	Pe acelaș drum	„ „	
185.	Poezii	T. Stoenescu	
186.	Despre educație	H. Spencer	
187.	Cronologie și calendar	I. L. Izawlowski	
188.	Wilhelm Tell	Fr. Schiller	
189.	Enoh Arden (?)	Alfred. Lord (?) Tennisen	
190.	Duelistul	Iw. Turghenieff	
191.	Cea dintâi iubire	„ „	
192.	Căruța poștei	Nestor Urechia	
193.	Cine'i ucigașul?	D ^r Urechia	
194.	Guliver în țara piticilor și uriașilor	Swift	
195.	Ce naște din pisică...	Dr. Urechia	
196.	Din tinerețe	Andrè Theuniet	Înainte de titlul apare un alt titlu tăiat cu o linie, anume <i>Icoane șterse</i> .
197.	Icoane șterse	A. Vlahuță	
198.	Din goana vieții	„ „	
199.	Dan, partea I	„ „	
200.	„ „ „	„ „	
201.	„ „ II ^a	„ „	
202.	Din durerile lumii	„ „	
203.	Nuvele	„ „	
204.	Copila din flori	Gr. Ventura	
205.	Salomea	Oscar Wilde	
206.	Antichitatea romană	A. S. Wilkins	
207.	Poveste tristă	François Cappée	
208.	Tannhäuser	Richard Wagner	
209.	Viața la țară	Duiliu Zamfirescu	

210.	Portrete	D. Anghel și St. O. Iosif	
211.	Tănase Scatiu	D. Zamfirescu	
212.	In Razboiu	„ „	
213.	Nuvele alese	Guy de Maupassant	
214.	Satire	D. C. Olănescu	
215.	Din goana vieții, vol. I	A. Vlahuță	
216.	Pășaniile lui Gulliver	Swift	
217.	Convorbiri despre artă	Pécaute și Baude	
218.	Proză și epigrame	R. D. Rosetti	
219.	Pentru pâine	H. Sienkiewicz	
220.	„ „	„ „	
221.	Povestiri din Războiu	M. Sadoveanu	
222.	Din goana vieții, vol. II și vol III	A. Vlahuță	
223.	De ale muzicii	A. Ivela	
224.	Din viața lui Napoleon	H. G. Lecca	
225.	Graziella	Lamartiné	
226.	Studii asupra metodei de a folosi rațiunea	René Descartes	
227.	Îndreptări	D. Zamfirescu	
228.	Un erou al timpului nostru	Lermontov	
229.	Scriitorii vechi	T. Speranța	
230.	Privești din natură	A. Humboldt	
231.	Atacul morii (?)	E. Zola	
232.	Duminicile unui burghez din Paris	Guy de Muapassant	
233.	Destinul	Voltaire	
234.	Cântecele sclavului	Svatopluc Ceck.	
235.	Nantas (?)	E. Zola.	
236.	Un faliment	Björnson Bjornsterne	
237.	Oedip rege	Sofocle	
238.	Poveștile regelui	A. Coșoiu	
239.	Ifigenia în Taunida (?)	Euridipe	
240.	„ „ „	„	
241.	Revoluționarii	Tolstoi	
242.	Herbart și educația prin instrucție	G. Compaine	
243.	Romanul căsătoriei	Lew Tolstoi	
244.	Povestiri extraordinare	Edgar Alandöe	

245.	Legenda funigeilor (?)	St. O. Iosif și D. Anghel	
246.	De senectute	M. T. Cicero	Lângă titlu, apare scris în paranteze <i>tradusă</i> .
247.	Povestiri	Anatole France	
248.	Cântarea României	A. Russo	
249.	Avarul	Molière	
250.	Nuvele, vol. III	N. Gane	
251.	Sonata Kneutzer	Tolstoi	
252.	Inteligența florilor	Maeterlinck	
253.	Suflet de copil	Dostoiewski	
254.	Omul care și-a pierdut umbra	Chamisso	
255.	Povestiri	Dostoiewski	Lângă titlu apare litera <i>D</i> , tăiată cu o linie oblică.
256.	Nuvele ... (indescifrabil)	W. Rostenko (?)	
257.	Revizorul	N. Gogol	
258.	Povestiri fantastice	Hoffmann.	
259.	Atala	Chateaubriand	
260.	De demult	Guy de Maupassant	
261.	Sfârșitul lumii	C. Flamarion.	
262.	Moara părăsită	Südermann (?)	
263.	Eugenia Grandet	H. Balzac	
264.	Stane de piatră	Südermann (?)	
265.	În fața ghilotinei	I. Turghenieff	
266.	Povești răslețe	E. Grigorowitza	
267.	Camoëns	Fr. Halm	
268.	Schițe vesele	G. Ranetti	
269.	Povești și legende	Washington	
270.	Cuvântul dat și o spovedanie	Paul Baunget	
271.	Un rege Lear al stepei	Iv. Turghenieff	
272.	Bucăți alese	I. H. Rădulescu	
273.	Trei povestiri	Gustave Flaubert	
274.	Don Carlos	Schiller	
275.	Bătrânețea	Elie Metschnicoff	
276.	Lăutarul din Cremona (?)	Fr. Cappée	
277.	Blestem de mamă, pe păm. turcului	G. Coșbuc	
278.	Icoane din popor	M. Lungeanu	
279.	Nopti florentine	A. Heine	

280.	Donbrowski (?)	Pușkin	
281.	Precocii	Dostoiewski	
282.	Povești răzlețe	Em. Grigorowitza	
283.	Spovedania unui medic	Conan Doyle	
284.	Descrierea Moldovei	D. Cantemir	
285.	Povestiri duioase	Renè Bazin.	
286.	Refugiul	Doris Nicodemi (?)	
287.	Învierea	Tolstoi	
288.	Intrigă și Amor	Schiller	
289.	Herbart și educația prin instrucție	G. Compaine	
290.	Friederic și ... (indescifrabil)	Alf. de Musset	
291.	Martirul	Gabriel d'Anunzio	
292.	Albina	Anat. France	
293.	Ultimul Abenceryj (?)	Chateaubriand	
294.	Renè	„	
295.	Vicarul de Wackefield	Oliver Goldsmith	
296.	Povestea celor șapte spânzurați	L. Andrew	
297.	Lumen	C. Flamarion	
298.	Călătorie pe Dunăre și în Bulgaria	D. Bolintineanu	
299.	Senzitive	Fr. Demetrescu	
300.	Cugetări și amintiri	A. Russo	
301.	Povestea vorbii	A. Pann	
302.	Din Bucovina de altădată	I. Grămadă	
303.	Pământul și țara noastră	Aldem (?)	
304.	Superstiții păgubitoare poporului nostru	G. Coșbuc	
305.	Antim Ivireanu	N. Dobrescu	
306.	... (indescifrabil) Poporului	Dr. I. Felix	
307.	Din țara Basarabilor	Gh. Coșbuc	
308.	Minunea vieții și cheia lumii	Th. Speranția	
309.	Grădina de legume	I. Hășeganul	
310.	Avem cu ce să ne mândrim	Dușescu Dușu	
311.	Biserica orthod. română	Mihălcescu.	
312.	Ce se poate învăța de la un drum lung	I. Simionescu	
313.	Comoara dorobanțului	M. Sadoveanu	
314.	La răscruci	I. Slavici	

315.	Domnul Tudor din Vladimiri	N. Iorga	
316.	Romani și Dacii	D ^e I. Lupaș.	
317.	Satul Grivița	Rădulescu – Niger	
318.	Poveștile lui Moș Eftimie ... (indescifrabil)	I. Dragoslav	
319.	Ioan Botezătorul	Südermann	
320.	Mildred	Rob. Browning	
321.	Higiena sufletului	Baron. E von. Teüchtersleben	
322.	Banul norocos	Doamna de Bandy (?)	
323.	Pestalozzi și educația elementară	Gab. Compaynè.	
324.	Costache Negri	Munteanu-Bându (?)	
325.	...(indescifrabil)	Jean Racine	
326.	Din problemele vieții	G. Aslan	
327.	Cheia de aur	Max Bernstein	
328.	Urmările	Emil Nicolau	
329.	Amvonul (?) veghează	Caillavet și de Flens	
330.	Rhea – Silvia	N. Scurteanu	
331.	Medea	Ernest Legouvé	
332.	Amintiri din viața de artist	Synkiewicz	
333.	Satana	L. Dauș.	
334.	Renegatul	Mircea Demetriu	
335.	Flăcări	C. Moldovan	
336.	Horățiu	Corneille	
337.	Scrisori inedite.	V. Alexandri	
338.	Feți-frumoși de odinioară	Th. Pamfile	
339.	Blestemul	Dauș	
340.	Păcate vechi	Chiru-Nanov (?)	
341.	Povestiri orientale	Mihail Negru	
342.	Este folositoare religia creștină?	Pr. Nedelea – Georgescu	
343.	Din povestirile unui vânător de lupi	Spiridon Popescu	
344.	Morți bizare	Jean Richepin (?)	
345.	Firișoare de aur	T. Pamfil	

346.	Popasuri	Alexandru Dorna	
347.	Triumful vieții	D. Anghel	
348.	Vorbe și anecdote despre oameni celebri	Th. Scarlat Brăila	
349.	Maica Sofia	M. Th. Carada	
350.	Puișorii	I. Slavici	
351.	Anecdote marinate	Sperantia	
352.	Ce cere publicul dela un deputat	D. D. Pătrășcanu	
353.	Debuturile lui Cezar Borgia	J. Richepiu	
354.	Scrisori către Ioan Ghica	N. Bălcescu	
355.	Conjurația lui Fiesco	Schiller	
356.	Vinovatul	Fr. Coppée	
357.	Fata dela Cozia	N. D. Popescu	
358.	Mantina	Jean Richepiu	
3595.	O pagină din viața Românilor	Cristina Reinhardt	
360.	Părinții și copii	Iw. Turgheniev	
361.	Priveliști din viață	Fr. Demetrescu	
362.	Povestiri mărunte	N. N. Bebiceanu	
363.	Olandezul sburător	Wagner	
364.	Fecioara dela Argeș	D. Caselli	
365.	Fiul ei ...!	Nicolau – Simonescu	
366.	Moartea înamorată	Th. Gautier	
367.	Studii asupra metodei de a ...	René Descartes	
368.	Amintiri din războiu (1877-78)	Lt. C. Căplescu	
369.	Scriitorii vechi	Speranția	
370.	Neamul Udreștilor	Brătescu – Voinești	
371.	Legende	Gottfried. Keller	
372.	„	„ „	
373.	Lic (?) Cogito	B. P. Hașdeu	
374.	Educația pentru sine însuși	G. Aslan	
375.	Cultul oamenilor mari	„ „	
376.	Tratat de pedagogie	Em. Kant	
377.	Adevăr și minciună	C. Rădulescu – Motru	
378.	Nașterea și moartea materiei	Dr. Gustave le ... (indescifrabil)	

379.	Pamfil și Iuliu	L. Tolstoi	
380.	Catilinarele	M. T. Cicero	
381.	Cuvinte sufletești	Carmen Sylva	
382.	Povestiri morale pentru copii	T. Hiffmann	
383.	Timpul, florile și nemurirea	Maeterlinck	
384.	Greșelile părinților în educația copiilor	C. Oproiu	
385.	Mireasa lui Crist	Paul Nejse (?)	
386.	Arta de a vorbi	Alina G.	
387.	Comori (?) și Grădini	John Riskin	
388.	Steluța	D. Anghel	
389.	Ioan Botezătorul	Sudermann	
390.	Veronica Micle	Octav Minar	
391.	Eminescu	Galaction	
392.	Din lumea celor care nu cuvântă	E. Gârleanu	
393.	Aurel Vlaicu	Ssinescu – Cândești	
394.	Privighetoarea japoneză	Orato Watara	
395.	Comori și grădini	Sienkiewicz (?)	
396.	În zadar	Sienkiewicz	
397.	Baba Hârca	Matei Millo	
398.	Dracul șchiop	Le Sage	
399.	Puterea mării	A. Karkavitz	
400.	De vorbă cu copiii	Ion Ligthart	
401.	Arta de a governa	Machiaveli	
402.	Buna cuviință	D ^{na} Alina	
403.	Ce este religia?	Leon Tolstoi	
404.	Moș - Trăscău	Al. Cazaban	
405.	Să fii om!	Charles Wagner	

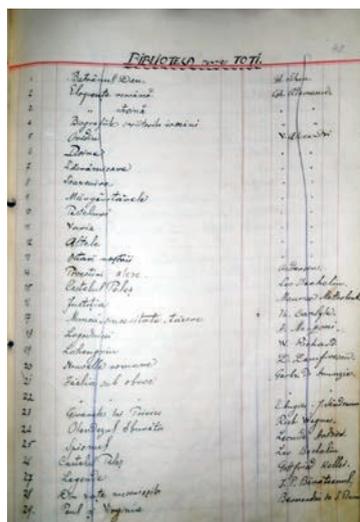

Fig. 2: Fila 23^r (domeniul *Biblioteca pentru toți*)

Literatură A. (filele 31-36)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Schitul ... (indescifrabil)	Emil Grigorovitz	
2.	În era reformelor	N. Iorga	
3.	Viforul	B. Delavrancea	În paranteze la titlu este trecut <i>dramă</i> .
4.	8 conferințe publice	V. Babeș	
5.	Ape mari	Sandu Aldea	
6.	Ciorapi de piele	Fenimore Cooper	
7.	Fete	Ion Manolache-Holda (?)	
8.	Legendele lui Iisus Hristos	Selma Lagerlof	
9.	Nuvele	Mircea C. A. Rosetti	
10.	Din zilele noastre grele	Mihail Cantacuzino	
11.	Din Egipt	R. D. Rosetti	
12.	București - Paris	C. Cantilli	
13.	Neamul românesc în Basarabia	N. Iorga	
14.	Pagini despre Basarabia de astăzi	„	
15.	Râsul - roșu	Leonid Andreiev	

16.	... (indescrifabil) de Cioturi	Synnóre Solboken	Titlul cărții era inversat cu numele autorului.
17.	Halima, vol. II		La numele autorului apare însemnarea <i>tradus de Gherasim Gorgan.</i>
18.	Timotei mucenicul	D. Pătrășcanu	
19.	Spice	N. Gane	
20.	Câte ceva	Cornelia Emilian	
21.	Suflete ciudate	Tiberiu Constant.	
22.	În ce constă superioritatea Anglo- Saxonilor	Edmond Demlino	
23.	Pe plai	I. Ciocârlan	În paranteze la titlu este trecut <i>schife.</i>
24.	Conferințe publice	Petrea Crețu Șolcanu	
25.	Scrisori către V. Alexandri	Ion Ghica	
26.	Cireșul lui Lucullus	D. Anghel și N. O. Iosif	
27.	Amintirea	Valerian Urșeanu (?)	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii.</i>
28.	Fantome	D. Anghel	
29.	Între Someș și Prut	Augustin Paul	
30.	Impresii de teatru din Ardeal	Zaharia Bârsan	
31.	Cuvinte folositoare	Sf. Efrem Sirul	
32.	Poeme idiomatice	Achille Teodoride	
33.	Opere Complete	V. Alecsandri	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii.</i>
34.	Școala nouă	Căpitan Stănculescu	
35.	Opere Complete, vol. II	C. Negruzzi	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii.</i>
36.	Călătoriile unui român ardelean	I. Corbu Drăgușeanu	
37.	Versuri, proză, scrisori	C. Negri	
38.	Naționalism sau democrație	Aurel Popovici	
39.	Critice, vol. II	Titu Maiorescu	
40.	Două iubiri	Ion Agârbiceanu	În paranteze la titlu este trecut <i>roman.</i>

41.	Învățământul despre natură	Culea	
42.	Oameni cari au fost	N. Iorga	
43.	Opere Complete, vol. V	V. Alecsandri	În paranteze la titlu este trecut <i>teatru</i>
44.	Casa din Muscel	Ion Boteni	În paranteze la titlu este trecut <i>schife</i> .
45.	Calendarul Ligei 1908	Veste (?) Lucacci	
46.	Bucureștii ce se duc	A. Stahl	
47.	Junimea și roadele ei	Alex Antemireanu	
48.	Grigore N. Grondea	Alex I. Șogol (?)	În paranteze la titlu este trecut <i>conferință</i> .
49.	Ist.[oria] M[ănăs]t[irii] Agapia	Pr. Dărănga	
50.	Teodor Aman	C. I. Istrati	
51.	Coloniile române din Bosnia	Teodor Filipescu	
52.	Icoane șterse	Vlahuță	
53.	Țara noastră	Silvestru – Moldovanu	
54.	Cartea de aur	Alex. Macedonscki	
55.	Imnuri păgâne	Duiliu Zamfirescu	
56.	Câteva versuri	Ion G... (indescifrabil)	
57.	Nuvele	Sofia Nădejde	
58.	Din bătrâni	Slavici	
59.	Dor și lăcrămioare	Ilie Pavelescu	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii</i> .
60.	Operele lui C. Cantacuzino	N. Iorga	
61.	Să-l urmărim	Sienkievicz	
62.	Conferințe pastorale	Pr. C[onstan]tin Ionescu	
63.	Poezii populare din Banat	E. Hodoș	
64.	Poveștile Peșelui	Carmen – Sylva	
65.	Sfinx	-	Lângă titlu este trecut – <i>nuevele</i> .
66.	Prin Bulgaria la Constantinopol	Iorga	
67.	Neagoe Basarab și Meșterul Manole	Carmen Sylva	
68.	Ornitologia poporană română	S. Fl. Marian	

69.	Prerogativele Coroanei	Alex Petrescu	Înainte de numele autorului este trecută mențiunea <i>conferință</i> .
70.	Mireasa	Th. Speranța	Lângă titlu este trecut – <i>piesă</i> .
71.	Lângă Pământ „	„ „	
72.	Contesa falsă	Edmund Hann	
73.	Inocent	Delavrancea	
74.	Dofitoricescu meșteșug	Dr. Ureche	
75.	Credințe	Șt. O. Iosif	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii</i> .
76.	Francesc D'a Rinini	Gabrielle D'annunzio	
77.	Comp[li]ecte scrieri	I. Negruzzi	În paranteze la titlu este trecut <i>poezii</i> .
78.	Cea dintâiu durere	E. Gârleanu	
79.	Vulturii	I. A. Basarabescu	Lângă titlu este trecut <i>schite și nuvele</i> .
80.	Trăite astfel	Pr. Sebastian Knaempf	
81.	Pătele tineretelor	C. Negruzzi	
82.	Curcunii	Th. Speranța	Lângă titlu este trecut <i>piesa</i> .
83.	Poezii	Matilda Cugler-Poni	
84.	Alb și negru	I. Gornu (?)	
85.	Dintr'o ideie	Eugenia Enculescu	
86.	Poeme'n proză	I. Turghenieff	
87.	Valuri alinate	Carmen Sylva	
88.	Furia suicidiului	Vasile C. Livian	
89.	Impresii literare	Izabela Sadoveanu	
90.	Sate și mănăstiri din România	N. Iorga	
91.	Drumuri și case din România	„ „	
92.	Pe drumuri depărtate	„ „	
93.	Ovidiu în Exil	Brutto Amante	
94.	50 de colinde	Andrei Bărseanul	
95.	Lois	Eminescu	Lângă titlu apare <i>comedii</i> .
96.	Popasuri vânătoarești	Ion Bărseanul	

97.	Prologui	Alex Davila	Lângă titlu apare <i>16 cânturi.</i>
98.	Locașul fericirii	G. Rădulescu	
99.	Românii și Ungurii	Ivan Atanasiod (?)	
100.	Din goana vieții	Alex Vlahuță	
101.	Cine sunt și ce vor Ovreii	-	
102.	Pilde și sfaturi	I. Pop Reteganu	
103.	Caleidoscopul lui Amirea	Anghel și Șt. O. Iosif	
104.	Povestea vulpii	G.Naum	
105.	Cronici și legende	Ciru Oeconomu (?)	
106.	Scrieri politice și literare	M. Eminescu	
107.	O zi primar	Gh. Rădulescu	Lângă titlu apare scris <i>nuvelă.</i>
108.	Romeo și Julieta la Mizil	George Ranetti	Lângă titlu apare scris <i>piesă.</i>
109.	Opere Complete, v[ol]. II	Alex Odobescu	
110.	Viitorul României	Dr. Petre Zosin	
111.	Orfanii	Oot. (?) D. N. Costescu	Lângă titlu apare scris <i>traduceri.</i>
112.	Pământul și Omul	I. Ghica	
113.	Flăcări	C. Moldovanu	
114.	Spre moarte	Ludovic Dous (?)	
115.	Din zile mari	Șt. O. Iosif	Lângă titlu apare scris <i>poezii.</i>
116.	Schițe nouă	Caragiale	
117.	Ghiveci	Ureche	
118.	Liniște. Trubadurul ... (indescifrabil) odată	Delavrancea	
119.	Frumos	C. Hodoș	
120.	România Pitorească	Vlahuță	
121.	Cuvinte adevărate	N. Iorga	
122.	Gheorghe Baritz	N. Bănescu	
123.	Nevoia ... (indescirabil) cunost. istorice	Iorga	
124.	Omodia (?) vremii	Costache Foca	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>piesă.</i>
125.	Priveliști dobrogene	M. Sadoveanu	
126.	Taina a VI ^{ea}	I. Gornu	

127.	Povestea unei odăi	Costin Teodorian	
128.	Domnul Notar	Oct. Goga	
129.	Viața și operă lui C. Negruzzi	Lovinescu	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>erit.</i>
130.	Fata lui Nea Dincă	N. Iorga	1) Lângă titlu apare scris în paranteze <i>roman.</i> 2) Lângă autor apare scris <i>de.</i>
131.	Polemici și cronici	Pr. Teodor Balasel	
132.	Stihuri oțelite	N. Vulovici	
133.	Poezii	Matilda Cugler-Poni	
134.	Astra	Rădulescu-Niger	Lângă titlu apare scris <i>dramă în 5 acte.</i>
135.	Așa i-a fost scris	I. Chiru Namov	
136.	Opere complete	D. Bolintineanu	Lângă titlu este scris în paranteze <i>poezii.</i>
137.	Rasna	R. D. Rosetti	
138.	Povestiri morale p[entru]. tinerime	Dna. Sebiș	
139.	Chemarea codrului	Diamandi	
140.	Coliba Indiană	Bermandi de S ^t Pierre	
141.	Moșneagul dela ... (indescifrabil)	Jules Brun și Papa Hagi	
142.	Constanța din zilele noastre	Ioana Adam	
143.	Caleidoscopul lui Amirea, II	D. Anghel și Șt. O. Iosif	
144.	Calendarul tovarășilor sătești pe 1910	-	
145.	C. Ivana de Rugra (?)	Barbu Creangă	Lângă titlu apare scris – <i>comedie.</i>
146.	Armâna	Petre Vulcan	
147.	Lunca ... (indescifrabil)	Ioan Ghica	
148.	Tălmăciri	Șt. O. Iosif	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>poezii.</i>
149.	Rapsodii și balade	Ion Raiseanu	
150.	Din umbra zidurilor	Octavian Goga	
151.	Florile dalbe	I. M. Darie	
152.	Cinematograful și educația	C. ... (indescifrabil)	

153.	Răsbunarea lui Anastase	Ciru Oeconomu	
154.	Opere Complete, II	Alexandri	Lângă titlu este scris <i>teatru</i> .
155.	Șoapte din umbră	Elena Farago	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>poezii</i> .
156.	Impresii și teatru din Ardeal	Zaharia Bârsan	
157.	Câteva idei asupra educațiunii	Ioan Sake (?)	
158.	Furculița D ^{lui} Coșbuc	V. Săghinescu	
159.	Traduceri libere	Elena Farago	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>poezii</i> .
160.	Naționalismul	Oliver Wily	
161.	Suniniduri (?)	A. Stavri	
162.	Note de drum	N. Iorga	
163.	Înșiră[-]te mărgăritare	Victor Eftimiu	
164.	Calendarul Minervei pe 1911	-	
165.	Patriotism A(?)	Rădulescu-Niger	
166.	Calendarul Minervei	***	În locul autorului este scris 1912.
167.	Lupta pentru ... (indescifrabil)	N. Iorga	
168.	Călătorul	Gh. Ionescu – Sisești	
169.	Însemnările unui călător	Octavian Goga	
170.	Graiul nostru	I. Condrea și Densușianu	
171.	Școala românească din Transilvania	Gh. Simu	
172.	Calendarul Aromânesc	***	În locul autorului este scris 1912.
173.	Urmașii Romei	Gh. Cain	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>nuvele</i> .
174.	Amintiri	Creangă	
175.	Legionarii Crucii	Cain	
176.	Păcatele tinereților	C. Negruzzi	
177.	Zile revoluționare	Golescu Vartic (?)	
178.	... (indescifrabil)	Alex Odobescu	
179.	Zile trăite	N. Gane	
180.	Lume nouă și lume veche	D. Zamfirescu	
181.	Nuvele și schițe	Al. Brătescu – Voinești	
182.	Sarcasm și idial	B. P. Hasdeu	
183.	Cristofor Columb	Lamartine	
184.	Nuvele, v[ol]. 2	Slavici	

185.	Dor și lăcrămioare	Ilie Pavelescu	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>poezii</i> .
186.	Spre țărmul dreptății	Teodor Neculiță	Lângă titlu apare scris în paranteze <i>poezii</i> .
187.	Rime vesele	N. Tinu	
188.	Monologuri în versuri	„ „	
189.	Neamul românesc în Bucov[ina].	N. Iorga	
190.	Minute vesele	C. T. Iustin	
191.	În Bucegi	Ureche	
192.	Mănăstirea de Argeș	I. Gidachy (?)	
193.	Țiganiada	I. Budai-Deleanu	
194.	Calendarul neamului românesc	***	În locul autorului este scris 1909.
195.	Neamul românesc în Ardeal și t., v[ol]. 2	N. Iorga	
196.	Crâmpoie din viața ... (indescifrabil)	Mihăilescu	
197.	Scrieri complete	Iacob Negruzzi	
198.	Versuri	Elena Farago	
199.	Legenda furnicilor	Șt. O. Iosif și D. Anghel	
200.	Ioan Botezătorul	H. Ludermann	
201.	Pe urma plugului	G. ... (indescifrabil) Aldea	
202.	Calendarul Minervei	***	În locul autorului este scris 1904.
203.	Posnașul	***	1) În paranteze lângă titlu este scris <i>calendar humoristic</i> . 2) În locul autorului este scris 1909.
204.	Balade populare	Avram Corcia	Cuvântul populare este scris cu creionul.
205.	Amicul poporului	***	1) În paranteze lângă titlu este scris <i>calendar</i> . 2) În locul autorului este scris 1909.
206.	Pierdut	Constantinescu-Pion	În paranteze lângă titlu este scris <i>roman</i> .
207.	Arta poetică	Baileau	
208.	Jianu	Veleonescu (?)	În paranteze lângă titlu este scris <i>legendă</i> .

209.	Părinți și copii	Sofia Nadejde	
210.	Parveniții	Maxim Gorki	Lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
211.	Din Muscel	C. Rădulescu-Codin	
212.	Teatrul de familie	Alex. Grigoriu	
213.	Îngerii lui Rafael	Ion I. Livescu	
214.	Cuib de șoimi	I. C. Bistrițeanu	
215.	Manase	Cincinatus	În paranteze lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
2316.	Almilcar (?) barca	Bngescu-Dabija	
217.	Vecinii noștri	N. Iorga	În paranteze lângă titlu este scris <i>conferință</i> .
218.	Spre pol	Fr. Nansen	
219.	Othello	Shakespere	În paranteze lângă titlu este scris <i>tragedie</i> .
220.	Românii din munții Apuseni	Teofil Frâncu	
221.	Noaptea din Decembrie	Alfred D. Musset	
222.	Povestea regatului	C. Bucurescu	
223.	Poezii populare din Maramureș	Tit. Bud.	
224.	L. Manu (?) 1864	V. M. Kogălniceanu	
225.	Scrisori	V. Alexandri	
226.	Înmormântarea la Români	Fl. Marian	
227.	Vlaicu Vodă	Al. Davila	În paranteze lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
228.	... (indescifrabil) la Români	-	
229.	Cultul oamenilor mari	Gh. Aslan	
230.	Un an de luptă	-	
231.	Versuri	D. Zamfirescu	
232.	Eine (?) trilogie	***	În paranteze lângă titlu este scris <i>critici de Lăineau</i> .
233.	Ajunul nașterii Domnului	Răureanu	
234.	Inelul găsit	I. M. Răureanu	
235.	Nușele și schițe	„ „ „	
236.	Închisorile mele	Silvio Pellico	
237.	România	-	
238.	Aquarele	I. Demetrescu	În paranteze lângă titlu este scris <i>versuri</i> .
239.	Răvașele unui doctor, v. I	Andrei Iliescu	
240.	Clipe de liniște	A. Vlahuță	

241.	Unde duce socialismul	Eug. Richter	
242.	Istoria vioarei	Rudolf Widas	
243.	Tradiții pop[ulare]. din Bucovina	Fl. Marian	
244.	Poezii, vol. II	Bolintineanu	
245.	Operile lui A. Pann	D. Teodorescu	
246.	Răvașele unui doctor, v. II	A. Iliescu	
247.	Departee de lume	C ^{ra} Hodoș	
248.	Eglè	Ludovic Dauș	
249.	Români buni și Români răi	O. Desușianu	
250.	Sunt sănătos sau bolnav	Louis Kulne	
251.	Ceva despre Ardealul românesc	N. Iorga	
252.	Albastre	G. Tutoveanu	
253.	Povești de pretutindeni	V. Caraivan	
254.	Meșterul Manole	N. D. Popescu	
255.	Debărășeanu Alex.	C. G. Disescu	
256.	Scriitori și curente	G. Ibrăileanu	
257.	Trei comedii	D. D. Pătrășcanu	
258.	Puterea Științii	V. Anestin	
259.	Clipe trăite	C. Mironescu	
260.	Oameni de Geniu	S[h]akespeare	
261.	Constantinopol	Mihăescu Nigoiu (?)	
262.	Funcționarii publici	A. Climescu	În paranteze lângă titlu este scris <i>stud[iu]. critic.</i>
263.	Iliada	***	1) În paranteze lângă titlu este scris <i>lui Homer.</i> 2) În locul autorului este trecut traducătorul, G. Murnu.
264.	În Plaiu	D. Rădulescu	
265.	Iosafat	Ec. A. Petrescu	
266.	Pe urmele lui Hristos	Pr. Gr. Petrov	
267.	Izvoade	Mih. Demetrescu	
268.	Între Viață și Moarte	N. Pora (?)	
269.	Mama soacră	T. Speranția	Lângă titlu este scris <i>teatru.</i>
270.	Cultură națională și politică națională	N. Iorga	
271.	Miserabilii	V. Hugo	
272.	Drame Historice	D. Bolintineanu	

273.	Sentinela dela Grivița	N. D. Popescu	
274.	Decadența Catolicismului	Diac. Ștef. S. Popescu	
275.	Chestia Ovreilor	Titu Maiorescu	
276.	Din Războiul Neatârării	-	
277.	Curier de ... (indescifrabil) sexe, v[ol]. III	I. H. Rădulescu	
278.	Biblioteca copiilor	O. Maior	
279.	Bestia	G. Diamandi	În paranteze lângă titlu este scris <i>schită dramatică</i> .
280.	Ierusalimul liberat	Torquato Tasso	
281.	Duelul	Victor Parlor (?)	
282.	Monprat (?)	George Sand	
283.	Ruina Operii Române	Aurel Eliade	
284.	Biblioteca Copiilor, v[ol]. I	A. O. Maior	
285.	Români	James Catorly (?)	
286.	De dragul celor mici	I. Pop	
287.	Papism și Ortodoxism în Ardeal	Un om al Bisericii	
288.	» » » »	» » »	
289.	Sergentul Grigore al Lucăi	A. C. Cuza	
290.	Traian Demostene. Viața și scrierile sale	N. Zaharia	
291.	Regele Carol al României	Mite Keremnitz	
292.	Maniacii Condeifului	Sofronie Ivanovici	
293.	Călătoria marelui logofăt Dudescu	Gr. I. Lahovary	
294.	Înstrăinații	D ^{nu} C. Moruzi	
295.	Copilul Eyolf	Henrik Ibsen	
296.	Almanach pe 1887	-	
297.	O călătorie prin Alsacia Rovena	Onisifor Ghibu	
298.	Pe Dunăre	Carmen Sylva	
299.	În Luncă	» »	Lângă titlu apare scris <i>idilă</i>
300.	Teatrul la Români, v[ol]. I	C. Olănescu	Numărul de inventar este scris cu creion de culoare roz între 299 și 300, fiind modificate și celelalte numere de la 300 la 309.
301.	Oaspetele blestemat	D. I. Cornilescu	
302.	România	Jules Michelet	

303.	Eleganța Străină	G. Avramescu	Lângă titlu apare scris <i>discursuri</i> .
304.	La masa calicului	Caton Theodorian	
305.	Scrisori către V. Alexandri	Ioan Ghica	
306.	Tovarășul de drum	A. Cazaban	
307.	Versuri	-	
308.	Părerii asupra organizării bisericii	Pr. I. D. Petrescu	
309.	Brazi și Putregaiu	Xenopol	
310.	Chipuri și graiuri	Emil Grigorovitz	
311.	Prima durere	Caton Theodorian	
312.	Răsaduri	M. I. Kirițescu	
313.	Sfârșitul Pământului	V. Eftimiu	Lângă titlu este scris <i>piesă</i> .
314.	Paraziții	B. Delavrancea	
315.	Spicuiuri Critice	C ^{sin} Bungețeanu	
316.	Cain	Alex. Sobaru	Lângă titlu este scris <i>dramă în trei acte</i> .
317.	Scriitorii Români	B. Delavrancea	Lângă titlu este scris <i>nuvelă</i> .
318.	Dureri înăbușite	M. Sadoveanu	
319.	Actorul și arta dramatică	Lucia Sturdza	
320.	Schițe și Nuvele	V. Crășescu	
321.	Hatârul	A. Xenopol	
322.	Jurnalul de Bord	Jan Bart	
323.	Diverse	M. Eminescu	
324.	Schițe și Amintiri	D. D. Pătrășcanu	
325.	Cartea Poporului Român	D. Bolintineanu	
326.	Pe Marea Neagră	Duiliu Zamfirescu	
327.	Poemele Luminii	Lucian Blaga	
328.	Noaptea Învierii	Hertz	Lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
329.	Icoane	Alex Ciura (?)	
330.	Deștept Băiat	Cazaban	
331.	La Capătul Pământului	R. D. Rosetti	
332.	Apostolii Neamului	Petre C. Golescu	
333.	Trei zeci de zile în Banat	„ „ „	
334.	Predici Duminicale	Alex Raidi (?)	
335.	Duioase	Radu D. Rosetti	
336.	Dor de Primăvară	Fl. Cristescu et I. G. Bratu	

337.	Pagini Răslețe	N. Gane	
338.	Ne Cheamă Pământul	Oct. Goga	În paranteze lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
339.	De ale lui Păcală	C. Frunză	În paranteze lângă titlu este scris <i>comedie</i> .
340.	Pleacă Berzele	Minulescu	
341.	Carmen Sylva	-	
342.	Jurnalul Unui Răsboinic	C. Vlădescu	
343.	Regulamentul Bibl[iotecii]. Pedagogice	C[asa]. Școalelor	
344.	Raport asupra Excursiunii Silvice în Bucovina	Fl. Davidescu	
345.	Poezii	A. Ciato (?)	
346.	Lordul cel Mititel	Fr. H. Burnett	
347.	Pe Argeș în Sus	I. Pilat	
348.	Roua în Lăcrămioare	A. Biri (?)	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
349.	Ce trebuie să cugete un Român de țara și nația sa	S. Mehedinți	
350.	Macabre (?) și Viceversa	Heinrich Stahl	
351.	Regele Ioan și Regele Richard III	Sakespeare	
352.	Un reporter în noua planetă Aurora	A. Marga	
353.	Iisus Mântuitorul	Petre Dulfu	
354.	Din Memoriile Regelui Carol I, Vol. I	Un martor ocular	
355.	„ „ „ „ Vol. II	„ „ „	
356.	„ „ „ „ Vol. III	„ „ „	
357.	Tudor Vladimirescu	N. Iorga	În paranteze lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
358.	Campaniile din 1866; 1870-71; 1877-78	General Hosetz (?) Ry.	
359.	Chestia Tramvaelor Comunale	-	
360.	Dare de Seamă a Comitetului Central	-	
361.	Observări asupra gimnaziilor noastre	G. Bucurescu	
362.	Dare de seamă asupra activității medicilor școlari pe 1907-1908	Dr. M. Cealac	
363.	Tariful vamal	Dr. N. I. Anghelescu	
364.	Evanghelia dela Ioan	Iuliu Olaru	În paranteze lângă titlu este scris <i>comentarii</i> .
365.	Apus de soare	B. Delavrancea	
366.	Amintirile Căprarului Gheorghică	M. Sadoveanu	

367.	Cartea neamului	-	În paranteze lângă titlu este scris 1912.
368.	Clara Milici	I. Turgheniev	
369.	Balade și Idile	G. Coșbuc	
370.	În Orient	Drăgulescu	
371.	Desvoltarea liter[aturii] române în prima jum[ătate]. a sec. XIX	Ovid Densușianu	
372.	Târgul	Arh. ... (indescifrabil)	

Fig. 3: Fila 31^r (domeniul Literatură A.)

Catalogul Cărilor Bisericești pe anul 1926-27 (fila 37^r)

Nr. inventar	Titlul cărții	Mențiuni
1.	Mineiul pe luna Septembrie	Lângă titlu este scris cu creionul negru 2 volume.
2.	„ „ Octombrie	
3.	„ „ Noembrie	
4.		Rând necompletat.
5.	„ „ Ianuarie	
6.	„ „ Ianuarie	
7.	„ „ Februarie	
8.	„ „ Martie	
9.		Rând necompletat.

10.	„ „ „ Maiu	
11.	„ „ „ Iunie	Lângă titlu apare însemnarea în creion negru <i>La capela de la Diplomă (?)</i> .
12.	„ „ „ Iulie	Rând completat în creion negru.
13.	„ „ „ August	
14.	Apostolul	
15.	Evlogiul	1) Titlul este tăiat cu creion de culoare mov și negru. 2) Lângă titlu este scris cu creionul negru <i>2 volume la capelă</i> .
16.	Aghiazmatar	
17.	Liturghier	
18.	Catavasier	
19.	Carte de Tedeum	Lângă titlu apare însemnarea în creion negru <i>La capelă dela Diplomă (?)</i> .
20.	Slusba pentru sfințirea bisericii	
21.	Tipic bisericesc	Lângă titlu apare însemnarea în creion negru <i>La capela</i> .
22.	Cazania	Titlul este scris cu creion de culoare mov.

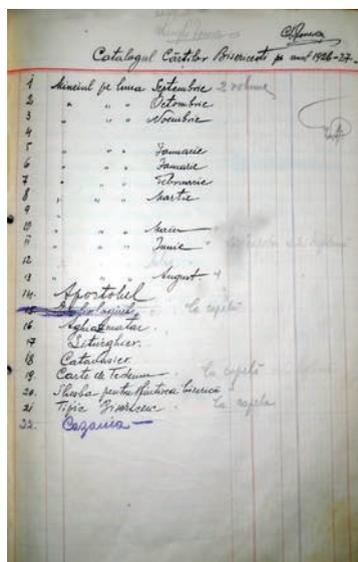

Fig. 4. Fila 37^r (domeniul *Catalogul Cărilor Bisericești pe anul 1926-27*)

2. 2. 6. Bibl[ioteca]. Minerva (filele 39-41)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Pillone	W. Bergsöe	
2.	Oameni și scrieri	Georges Brandes	
3.	Vrăjitoarea	Carmen Sylva	
4.	Un roman în nouă scrisori	Dosotiewski	
5.	Doamna marchiza	Ouida	
6.	Pe apă	Guy de Maupassant	
7.	În lanț	Paul Hervieux	
8.	Liga tinerimii	H. Ibsen	
9.	» »	» »	
10.	Șase nuvele	Jake Jacobsen	
11.	Studii și portrete	Jules de Maitre	
12.	» » literare	» » »	
13.	Cartea cântecelor	H. Heine	
14.	Crâng și luncă	Dutzescu Dutzu	
15.	Schițe și tablouri	Jean Nerva	
16.	... (indescifrabil) de său	Guy de Maupassant	
17.	Corsarul	Jean Richepin	
18.	Stilul în artă	Hans Geb. Smieu (?)	
19.	Femeia îndărătnică	W. Shakespeare	
20.	Don Juan	Molière	
21.	Din viața poporului	Al. Swientohowski	
22.	O idilă în savană	H. Sienkiewicz	
23.	Prizonierii	Paul Aeyse	
24.	Un singuratic	Beldiceanu	
25.	Povestea trănsetului	I. Dragoslav	
26.	Fără suflet	V. Eftimiu	
27.	Mimi Pinson	Alf. De Musset	
28.	Prăpastia	I. Agârbiceanu	
29.	Poeziile Văcăreștilor	Al. Odobescu	Înaintea numărului de inventare apare scris <i>Socecu</i>
30.	Morărița	Alarcon (?)	
31.	Facerea lumii	I. Dragoslav	
32.	Nuvele alese	A. Cecov	
33.	Pățaniile lui Télémaque, part[ea]. I.	Fenelon	

34.	„ „ „ „ part[ea]. II.	„	
35.	Eden Anto	A. Togazzano	
36.	Nuvele în război	Guy de Maupassant	
37.	Pe coastele Italiei	„ „	
38.	Petru și Ioan	„ „	
39.	Sicilia	„ „	
40.	Discursul de la 2 Maiu 1848	Sim. Bărnauț.	
41.	Nebunia	D ^f I. Duscian	
42.	Punga	Em. Gârleanu	
43.	Noi și vechi	I. A. Basarabescu	
44.	Îmbunătățirea soartei țăranilor	M. Kogălniceanu	
45.	Discurs la deschiderea cursului de istorie națională	„ „	
46.	Parmena	P. Ter. Africanus	
47.	Idile spulberate	A. Fogazzano	
48.	Vieța omului	L. Andrieu	
49.	Maica Melania	Beldiceanu	
50.	Carmen Saeculare	Anghel Iosif	
51.	Vieța casnică a animalelor	Lunchevici	
52.	Nevestele artiștilor	Alf. Daudet	
53.	Povestiri	M. Eminescu	
54.	Calendar literar și artistic pe 1909	. * .	
55.	Poezii	Corn. Moldovan	
56.	Teatru școlar pentru băeți	Eufrosina Adam	
57.	Pentru sceptru	François Coppée (?)	
58.	Piatra corbului	A. Russo	
59.	Antigona	Sofocle	
60.	Halimà	***	Lângă titlu apare însemnarea trad[usă]. de I. Barac
61.	Povestiri morale	Lew. Tolstoi	
62.	Povestiri corsicane	***	Lângă titlu apare însemnarea trad[usă]. de V. Caraivan
63.	Nebunia	D ^f I. Duscian	
64.	Zadiq (Destinul)	Voltaire	
65.	Povestiri pentru tinerime	Georgina M. Craic.	
66.	Mansarda	Jules Claretie	Înainte de numărul de inventare apare scris <i>Minerva</i>

67.	Erupția vulcanului Krakatoa	C. Flamarion	
68.	Scrieri alese	Numuleanu – Hrisoverghi	
69.	Despre natura operii de artă, partea I.	H. Taine (?)	
70.	„ » » » » II	„ »	
71.	Strigoii Carpaților	A. Dumas – Tatăl	
72.	Vrăjitoarea	Carl. Emil Franzos.	
73.	Nuvele	Zaharia Bârsan	
74.	Tuberculoza	D ^e I. Duscian	
75.	Amintiri de la Sevastopol	Lew. Tolstoi	
76.	Colomba (?)	Pr. Merimèe	
77.	Cartea poporului	Lamenais	
78.	Asia	I. Turghenieff	
79.	Scrisori din moara mea	A. Daudet	
80.	Minunata poveste a lui Petre Schlemihl	Ad. de Chamisso	
81.	Mănunchiul de rugioare	André Theuriet	
82.	Amintiri și nuvele	„ »	
83.	În slujba adevărată, vol. I	Potapenko	
84.	„ » » » vol. II	„	
85.	Voia mării	Ion Adam	
86.	Educația fizică	I. Slavici	
87.	„ morală	„ »	
88.	Educația rațională	I. Slavici	
89.	Din valorile vieții	„ »	
90.	Căsătoria față de știință	Andrei Iliescu – Lespezi	
91.	Catechismul Budist	H. S. Olcott	
92.	Pagini alese	Er. Renan	
93.	Duduia Margareta	M. Sadoveanu	
94.	Nuvele	L. Andrieu	
95.	Cinci ani de mișcare literară	Sextil Pușcariu	
96.	Comoens	Fr. Stahl	
97.	Proză literară	M. Eminescu	
98.	Istoria vieții mele	T. Vărnăv	
99.	Carmen	Prosper Merimèe	
100.	În zile de vacanță	I. Boteni	

101.	Din împărăția iubirii	Edm. D'Amicis	
102.	„ „ „	„ „	
103.	Creditorii	Sachen Mazoch	
104.	Doamna Elzen	H. Sienkiewicz	
105.	Pescarul și sufletul său	Oscar Wilde	
106.	Maistrul Adam Calabrezul	A. Dumas – Tatăl	
107.	Spiru Călin	I. Slavici	
108.	Revărsarea ...	E. Zola	
109.	Cataclismul din Martinica	C. Flamarion	
110.	Constantinopolul	E. de Amicis	
111.	Niverneza	Alf. Daudet	
112.	Spre mai bine	Guyau	
113.	Conovalon (?)	M. Gorki	
114.	Balade	H. Munger (?)	
115.	Prăvălia la doi crape	André Theuriet	
116.	Românii din Ardeal	I. Slavici	
117.	Ionatan Frock	H. Locoke (?)	
118.	Micromegas	Voltaire	
119.	Patinele (?) noastre la nuntă	Art. Gorovei	
120.	Suflete stinghere	Liviu Marian	
121.	Diana de Lys	A. Dumas – Fiul	
122.	Grecia de azi	Edmond About	
123.	Apele primăverii, vol. I.	Iv. Turghenieff	
124.	„ „ „ II.	„ „	
125.	Aria (?) Marcella	Th. Gautier	
126.	Povestea celor necăjiți	P. Anghel	
127.	Un vis ciudat, O idilă, Sugestia etc. ...	Diferiți autori	
128.			Rând necompletat.
129.	O crimă celebră	Conan Doyle	
130.	Din negura vieții	N. Dișmăreanu	
131.	„ „ „	„ „	
132.	Cavalerii	Mikszath	
133.	Tovarășul de drum	Al. Cazaban	
134.	Povestea trăsnetului	I. Dragoslav	
135.	Neguri	N. N. Beldiceanu	
136.	Crinul	E. Lovinescu	
137.	Drumuri	I. Boteni	

138.	Urania, vol. I.	C. Flamarion	
139.	„ „ II.	„ „	
140.	Suflete stinghere	Liviu Marian	
141.	Succesul în viață	Emilie Tailler (?)	
142.	Conovalon (?)	M. Gorki	
143.	Tuberculoza	D ^f I. Duscian	
144.	Românii din Ardeal	I. Slavici	
145.	Amintiri din războiul de la 1877	U. Verdeghiu	Sub numele autorului apare scris <i>Vereșagu</i> (?).
146.	Nuvele finlandeze	Pietari Păivărita	
147.	O frunză în vijelie	Ouida	
148.	La cruci	M. Lungianu	
149.	În zile de vacanță	I. Boteni	
150.	Hermann și Dorothea	Goethe	
151.	Unirea	Rășcanu	Înainte de numărul de inventare apare scris <i>Socec</i> .
152.	A fost odată	Șt. O. Iosif	
153.	Stăpânia odată	Delavrancea	
154.	Tata popii	I. Dragoslav	
155.	Povestiri alese	„ „	
156.	Ivan Prostul	Lew Tolstoi	
157.	Povestea copilăriei	I. Dragoslav	
158.	Vlaicu Vodă	Al. Davila	
159.	Andromaca	Jean Racine	
160.	Napoleon ^{al} III[-lea]	I. S. Floru	
161.	Războaiele Romanilor cu Decebal, vol. I.	Tit Liviu	Înainte de numărul de inventare apare scris <i>Minerva</i> .
162.	„ „ „ „ II.	„ „	
163.	Legende eroice	„ „	
164.	Pagini romane	Theodor Simons	
165.	Somnul și visul	N. Vaschide	
166.	Povestiri populare	Lev. Tolstoi	
167.	Cazacii, vol. I.	„ „	
168.	„ „ II.	„ „	
169.	Pélisson	E. Harancourt	
170.	Oasprele (?) blestemat	***	Lângă titlu apare consemnarea <i>trad[usă]. de D. Cornilescu</i> .
171.	Menirea religiei	G. Vasilu Bacău	
172.	Minna von Barnhelm	Lessing	

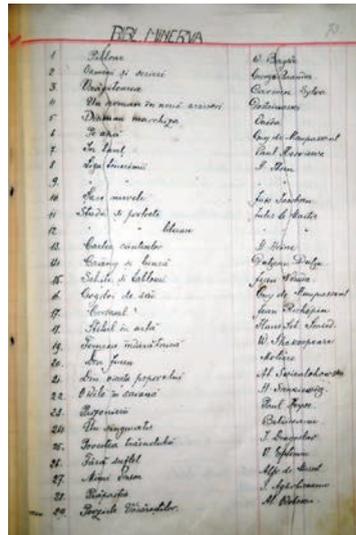

Fig. 5. Fila 39^r (domeniul Bibl[ioteca]. Minerva)

Poezie (filele 48-49)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Noaptea din Decembrie	Alfred de Musset	
2.	Adriades	Petre Pasini	
3.	Anatomia și fiziologia unei conferințe	Ureche	
4.	Povestea regatului	G. Bucurescu	
5.	Poezii populare din Maramureș	Tit. Bud	
6.	Poezii	G. Rotică	
7.	Din trâmbițe de aur	Stamatiad	
8.	Poezii	D. Bolintineanu	
9.	Florile Bosforului	„ „	
10.	Iliada	***	Lângă titlu este scris <i>traducere [de] G. Murnu.</i>
11.	Poezii	***	Lângă titlu este scris <i>de Nicoleanu, Cârlova și Stamati.</i>
12.	Opere complete	M. Eminescu	
13.	Povestea vulpii	A. Naum	
14.	Enache Cocoloș	Th. Speranția	
15.	Rustice	Rădulescu-Niger	
16.	Poezii	Negruzzi	
17.	Povestea lăcrămioare[i]	Boureanu	

18.	Versuri	Elena Farago	
19.	Poezii populare	V. Alexandri	
20.	Șoapte din umbră	Elena Farago	
21.	Cronici și legende	Ciru Economu	
22.	Duioase	R. D. Rosetti	
23.	Balade populare	Avr. (?) Cocea	
24.	Secunda	St. Lecca	
25.	Prima	» »	
26.	Cântarea cântărilor	Corn. Moldovean	
27.	Infernul	Dante	
28.	Lumină de lună	Eminescu	
29.	Poezii	Eminescu	
30.	Poezii	Vlahuță	
31.	Doine și strigături din Ardeal	V. Onișor	
32.	Prolog la povestea neamului	Davilla	
33.	Primele cânturi	I. Bârseanu	
34.	În umbra iubirii	Oreste	
35.	Aevea	H. e Trat (?)	
36.	Țiganiada	Budai – Deleanu	
37.	50 Colinde	H. Bârseanu	
38.	Poezii	Bolintineanu	
39.	Albastru	Tutoveanu	
40.	Stihuri oțelite	Vulovici	
41.	Valuri alinate	C. Sylva	
42.	În grădină	Anghel	
43.	Versuri	El. Farago	
44.	Omer întinerit	Speranță	
45.	Poezii	Matilda Poni	
46.	Poezii	Iosif	
47.	Poezii	Goga	
48.	Poezii	Z. Bârsan	
49.	Pui de lei	Nenițescu	
50.	Poezii	Negrutzi	
51.	Rime vesele	Ținc	
52.	Monologuri	Ținc	
53.	Rândunel - Poezii	Proca	
54.	Rime vesele	Ținc	
55.	Poezii	Goga	
56.	Postume	Eminescu	

57.	Patriarhalele	Iosif	
58.	Caleidoscopul lui A. T. Mica (?)	Iosif	
59.	Flăcări	C. Moldovan	
60.	Poezii populare	Bibicescu	
61.	Luminișuri	Stavri	
62.	Demonul	Lermontov	
63.	O primăvară	Natalia Negru	
64.	Păcală	Dulfu	
65.	Carmen - Saeculare	Quintus Horatius	
66.	Poemele singurătăței	V. Eftimiu	
67.	Fișe de tort	Coșbuc	
68.	Florile dalbe	Loicu (?)	
69.	Poezii	Ec. Pitiș	
70.	Ne cheamă pământul	Goga	
71.	Din umbra zidurilor	Goga	
72.	Rapsodii și balade	I. Bârseanu	
73.	Cântece	Iosif	
74.	Spre vieață	Volbură Poiană	
75.	Tălmăciri	Iosif	
76.	Poezii, vol. II	Bolintineanu	
77.	Aquarelele	Traian Demetrescu	
78.	Poezii	M. Poni	
79.	Amintiri	Valerian Urșeanu	
80.	Pe gânduri	Vlădescu-Albești	
81.	Iubire	Vlahuță	
82.	Poezii	M. Cunțan	
83.	Spre țărnul dreptăței	D. Neculuță	
84.	Balade și idile	Coșbuc	
85.	Credințe	Iosif	
86.	Poezii poporane - Banat	H. Hodoș	
87.	Poezii	Iosif	
88.	Alte orizonturi	D. Zamfirescu	
89.	Rustice	Niger	
90.	Țiganiada	B. Deleanu	
91.	Romanțe și cântece	Heine	
92.	Dor și lăcrămioare	I. Pavelescu	
93.	idem	idem	
94.	Sextă	Lecca	

Istorie (filele 53-54)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Istoria critică	Hajdeu	
2.	Istoria școalelor, vol. II	Urechie	
3.	Istoria școalelor, vol. III	„	
4.	Trei zeci de ani de domnie ai regelui Carol, vol. I	* *	
5.	„ „ „ vol. II	* *	
6.	Cronica Românilor, vol. I	Șincai	
7.	Cronica Românilor, vol. III	Șincai	
8.	Anul 1848, vol. IV.	* *	
9.	„ „ vol. III.	***	
10.	„ „ „ II	***	
11.	Sarmisegetuza	Teohari Stoenescu	
12.	Urmașii lui Mircea	Alex. Vasilescu	
13.	Mitropolitul Andreiu Șaguna	* *	
14.	Letopiseșele Moldovei, vol. I	Kogălniceanu	
15.	Famiiliile boierești române	Octav George Lecca	
16.	Istoria Transilvaniei, vol. III	G. Barițiu	
17.	„ „ vol. II.	„	
18.	„ „ vol. I.	„	
19.	Învățăturile lui Neagoe Vodă	* *	
20.	Războaiele dintre Ruși-Turci, vol. II	A. D. Xenopol	
21.	„ „ vol. I.	„	
22.	Rolul Românilor în Pen. Balcanică	Mihăilescu	
23.	Istoria războiului Franco-German	Cont. de Moltde	
24.	Istoria teatrului român	Beladov (?)	
25.	Mihaiu Viteazu	N. Iorga	
26.	Istoria Armatei românești, vol. I	N. Iorga	
27.	Viața celor 12 imperatori	Cayus Suetoniu	
28.	Românii și Ungurii	D. Anastasiul	
29.	Originile principatelor române	Dim. Onciul	
30.	Istoria Românilor sub Mihaiu- Viteazu	Bălcescu	
31.	Istoricii Români	* *	
32.	Istoria Românilor în chipuri și icoane, vol. I.	N. Iorga	

33.	„ „ „ „ vol. II.	„	
34.	Două Conferințe	„	
35.	Istoria lui Ștefan cel Mare	„	
36.	Cronica Hușilor	Melkisedek	
37.	Viețile paralele	Plutarch	
38.	Români	Caterly (?)	
39.	Muzele lui Herodot	***	În dreptul autorului este trecută următoarea însemnare: <i>trad. [de] T. M. Georgescu.</i>
40.	1848 în România	* * *	
41.	Domnia lui Bibescu, vol. I	Prinț Bibescu	
42.	„ „ „ II	„	
43.	Istoria literaturii românești	N. Iorga	
44.	Istoria lui Mihaiu-Viteazu	Sârbu	
45.	Istoria lui Mihaiu Vodă Viteazu, partea I ^a	„	
46.	Acte relativ la 2 Maiu 1864	Kogălniceanu	
47.	Români în Dacia Traiană	Dim. Onciul	
48.	L'edilité Romain	Pineau	În față autorului este trecut <i>par.</i>
49.	Despre Cnezii Români	Onciul	
50.	Istoria Bucureștiului	Ionescu-Gion	
51.	Horia, Cloșca și Crișan	...(indescifrabil)	
52.	Căderea lui Mihaiu-Viteazul	Alex. Lepădatu	
53.	Despre Fanarioți	Zalony	
54.	Rușii și țărănimea românească	Gâdei	
55.	„ „ „	„	
56.	„ „ „ „ vol. II	„	
57.	„ „ „ „	„	
58.	Mănăstirea Hurezului	N. Iorga	
59.	Ștef[an]. Cel Mare și Mihaiu întemeietori de bis[erici]. în Ardeal	„	
60.	Nouă conferințe craiovene	N. Iorga	
61.	Istoria Românilor	Bălcescu	
62.	Ungurii și naționalitatea Română	N. Iorga	
63.	Ștefan și Mihaiu întemeietori de bis[erici]. în Ardeal	„	
64.	O pagină de Istorie contemporană	Sturdza	
65.	Din istoria României	Dim. Onciul	
66.	Unirea Principatelor	N. Iorga	

67.	Răsboiul din extremul orient	Buzoianu	
68.	Ceva despre Ardealul Românesc	N. Iorga	
69.	Cuza-Vodă și reforma sa în bis[erica]. Română	I.C. Apostol	
70.	Pomenirea lui Ștefan cel Mare	N. Iorga	
71.	Gheorghe Barițiu	Bănescu	
72.	Oamenii mari ai României	Hașdeu	
73.	Exilul rom[ânilor] [în] Rusia și testamentul lui Petru cel Mare	Valentineanu	
74.	Starețul Neonil	Bănescu	
75.	Istoria Răsb[oiului]. Ruso-Japonez	Pick	
76.	Bucureștii în timpul revoluției Franceze	Ionescu-Gion	
77.	Zile revoluționare 1848	Golescu-Vartiq	
78.	Istoria critică a Românilor	Hașdeu	
79.	Conferințe publice	Ureche	
80.	Istoria Românilor, vol. I	A. D. Xenopol	În fața numelui autorului este trecut <i>dl.</i>
81.	„ „ I	„	
82.	„ „ II	„	
83.	„ „ III	„	
84.	„ „ IV	„	
85.	„ „ V	„	
86.	„ „ VI	„	
87.	Istoria Românilor, vol. VII	A. D. Xenopol	
88.	„ „ VIII	***	
89.	„ „ IX	***	
90.	„ „ X	***	
91.	„ „ XI	***	
92.	„ „ XII	***	
93.	„ „ XIII	***	
94.	Drăstorul sau Silistra	Popa Lisseanu	
95.	Conferințe publice	C. C. Arion	
96.	România și pop[oarele] Balcanice	Virgiliu Arion	
97.	Documente	Fotie Balamuk	
98.	Mănăstirea Brebu	Mandrea	
99.	Istoria revoluției [din] 1821	Aricescu	
100.	Cuza-Vodă	Rășcanu	
101.	Regele Carol	M. Cremenitz	
102.	„ „	„	

103.	Românii sub Mihaiu Vodă	Bălcescu	
104.	Operele lui Cantemir, vol. II	. . .	
105.	Studii Greco-Române, Partea I	Dasiop. (?)	
106.	Originile Răsboiului	Take Ionescu	
107.	Campaniile – 1866 – 70 – 77	Romagny	
108.	Vlad-Țepeș	Ion Bogdan	
109.	Biserica și podul din Borzești	D ^r . Istrati	
110.	Revoluția din 1821	Aricescu	
111.	Vasile Alexandri	Dim. Olănescu	
112.	Răsboiul Româno-Ruso-Turc	Damian G.	

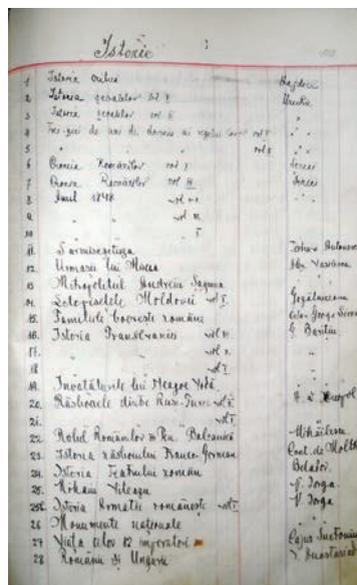

Fig. 7. Fila 53^r (domeniul Istorie)

Literatură (filele 63^v-70^v)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Povestea vulpei	A. Naum	
2.	Cronici și legende	Ciru Economu	
3.	Scrieri politice și literare	M. Eminescu	
4.	Călătorii în Palestina și Egipt	D. Bolintineanu	
5.	Păcatele tinerețelor	Const. Negruzzi	
6.	Curcanii	Th. Speranța	Lângă titlu apare consemnarea <i>comedie în trei acte.</i>

7.	Poesii	Matilda Culger-Poni	
8.	Printr'o idee	Eugenia Ianculescu de Reus	
9.	Ornitologia poporană română	S. Fl. Marian	
10.	Prerogativele coroanei și privilegiile pop. Englez	Al. Petrescu	
11.	Mireasa	Th. Speranța	Lângă titlu apare consemnarea <i>dramă în 5 tablouri.</i>
12.	Lângă pământ	”	Lângă titlu apare consemnarea <i>dramă în 3 tablouri.</i>
13.	Contesa falsă	B. V. Vermont	
14.	Inocent	Delavrancea	
15.	Doftoricescul meșteșug în trecutul țărilor române	Ionescu-Gion	
16.	Credințe	Șt. O. Iosif	
17.	Francesca da Rimini	Gabriele d'Anunzio	Lângă titlu apare consemnarea <i>tragedie.</i>
18.	Scrieri complete	Iacob Negruzi	Lângă titlu apare consemnarea <i>poezii.</i>
19.	Carmen Sylva	. * .	
20.	Poeme în proză	Ivan Turghenieff	
21.	Valuri alinate	Carmen Sylva	
22.	Teoria suicidului	Basile C. Livianu	
23.	Traiul nostru	Ion Ciocârlan	
24.	Impresii literare	Izabela Sadoveanu-Evan	
25.	Ovidiu în exil	Bruto Amante	
26.	Lois	***	1) Lângă titlu este scris – <i>comedie.</i> 2) În locul numelui autorului este scris <i>trad[usă] [de] M. Eminescu.</i>
27.	Popasuri vânătoarești	Ion Bârseanul	
28.	Prolog la povestea neamului	Al. Davilla	
29.	Statornicia sau locașul fericirii	C. Rădulescu-Copăceni	
30.	Românii și Ungurii	Ioan Atanasiad	
31.	Din goana vieții	Al. Vlașuță	
32.	Alb și negru	I. Gorun	

33.	Pe drumuri depărtate	N. Iorga	
34.	Cine sunt și ce vor Evreii?	-	
35.	Pilde și sfaturi pentru popor	Ion Pop- Reteganul	
36.	Caleidoscopul lui A Mirea	D. Anghel și Șt. O. Iosif	
37.	Din pustiu	Ion Bârseanul	
38.	Conferințele pastorale	Ion Const. Ionescu	
39.	Poezii populare	E. Hodoș	
40.	Vulturii	I. A. Basarabescu	Lângă titlu apare însemnarea <i>schițe și nuvele.</i>
41.	Cea dintâiu durere	Em. Gârleanu	
42.	Prin Bulgaria la Constantinopol	N. Iorga	
43.	Bărbați ușori	Sfinx	Lângă titlu apare însemnarea <i>nuvele.</i>
44.	Poveștile Peleşului	Carmen Sylva	
45.	Trăiți astfel	Pr. Sebastian Kneipp	
46.	Sate și mănăstiri din România	N. Iorga	
47.	Drumuri și orașe din România	„	
48.	Țara noastră	Silvestru Moldovanu	
49.	Cartea de aur	Al. Macedonski	
50.	Imnuri păgâne	Duiliu Zamfirescu	Lângă titlu apare însemnarea – <i>poezii.</i>
51.	Câteva versuri	I. Gorun	
52.	Din bătrâni	I. Slavici	
53.	Dor și lăcrămioare	Ilie Pavelescu	Lângă titlu apare însemnarea – <i>poezi.</i>
54.	Nuvele	Sofia Nădejde	
55.	Operile lui Constantin Cantacuzino	N. Iorga	
56.	Să-l urmărim	Sienkiewicz	
57.	Icoane șterse	Al. Vlașuță	
58.	Desvoltarea limbii literare române	P. Haneș	
59.	Povești de pretutindeni	Virgil Coroianu	
60.	Amintirile căprarului Gheorghiuță	M. Sadoveanu	
61.	Cartea neamului	Em. Elefterescu	
62.	Pe gânduri	Vlădescu-Albești	

63.	Scrisori către V. Alexandri	Ion Ghica	
64.	Neamul românesc în Basarabia	N. Iorga	
65.	Pagini despre Basarabia de azi	„	
66.	Synnöre Solbakken	Björstjerne Björnson	
67.	Halimà	Abubekir	
68.	Timotei Mucenicul	D. Pătrășcanu	
69.	Naufragiul Titanicului	Arh. I. Scriban	
70.	Cireșului lui Kulus	D. Anghel și Șt. O. Iosif	
71.	Suflete ... (indescifrabil)	Tiberiu Constant	
72.	Pe plai	Ion Ciocârlan	
73.	Conferințe publice	Petrea Crețu- Șolcanu	
74.	În ce stă superioritatea Anglo Saxonilor	E. ... (indescifrabil)	
75.	Spice	Gane	
76.	Câte ceva	Cornelia Emilian	
77.	Amintire	Valeriu Urșianu	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
78.	Caractere moarte	Ivan Popea	
79.	Cum credem noi	O. Goga	
80.	O călătorie în satele rom[ânești] din Istria (?)	Th. Burada	
81.	Schițe și povestiri	Agârbiceanu	
82.	Rime vesele	N. Ținc	
83.	Spre viață	Volbură-Poiană	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
84.	Iubire	Al. Vlahuță	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
85.	Rustice	Rădulescu-Niger	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
86.	Din largul lumii	Radu Rosetti	
87.	Poezii	Z. Bârsan	
88.	O toamnă la Paris	Stenerman	
89.	Nihilisti	Z. Arbore	
90.	Impresii	Kendi	
91.	Poezii	Veta Pitiș	
92.	Cântarea Cântărilor	Corneliu Moldovan	
93.	Pe urmele lui Hristos	Pr. Petrov	
94.	Alexandru Depădățeanu (?)	C. G. Dissescu	Lângă titlu este scris <i>discurs</i> .
95.	Scriitori și cuvinte	G. Ibrăileanu	

96.	Izvoade	M. Demetrescu	
97.	Între viață și moarte	N. Popa	
98.	Mama soacră	Th. Speranță	
99.	Chipuri de la mahala	N. Beldiceanu	
100.	Cultura naț[ională]. și politica naț[ională].	N. Iorga	
101.	Funcționarii publici	Nicolae Clinceanu	
102.	În plaiu	Dobre Rădulescu	
103.	Iosafat	Al. Petrescu	
104.	Opere complete	C. Negruzzi	Lângă titlu este scris <i>poezii</i>
105.	Călătoriile unui român ardelean	Codri (?) Drăgușanu	
106.	Versuri, proză și scrisori	Costache Negri	
107.	Naționalism sau democrație	A. Popovici	
108.	Critice	Titu Maiorescu	
109.	Indiferentism religios	Diacon Al. Constantinescu	
110.	Pe Dunăre	Carmen Sylva	
111.	În luncă	„ „	Lângă titlu este scris <i>idilă.</i>
112.	Teatru la Români	D. C. Olănescu	
113.	Pagini alese din scriitorii români	-	
114.	Octava	Haralamb Lecca	
115.	Teatru la Români	D. C. Olănescu	
116.	Istoria Sf. Mănăstiri Agapia	Pr. N. Dărăngă	
117.	Conferință	Al. Șonțu	Lângă titlu este scris în paranteze <i>Grigore Granda.</i>
118.	Theodor Aman	D ^r . C. Istrati	Lângă titlu este scris <i>bibografie.</i>
119.	Coloniile române din Bosnia	Teodor Filipescu	
120.	Românii sub Mih[ai]-Vodă – Viteazul	Alex. Lepădatu	
121.	Almanahul literar 1887	-	
122.	O călătorie prin Alsacia Lorena	Onisifor – Ghibu	
123.	Înstrăinații	D. C. Morutzi	
124.	Copilul Lyolf (?)	Henrich Ibsen	Lângă titlu este scris <i>dramă în 3 acte.</i>
125.	Maniacii Condeului	Sofronie Ivanovici	

126.	Călătoria Marelui Dudescu în străinătate	Gr. Ion Lahovari	
127.	Un simbol al vieții	Mite Kremenitz	Lângă titlu este scris în paranteze <i>Regele Carol I.</i>
128.	Sergentul Grigore al Lucăi	A. C. Cuza	
129.	Traian Demetrescu	N. Zaharia	Lângă titlu este scris <i>viață.</i>
130.	Papism și ortodoxism în Ardeal	-	
131.	Papism și ortodoxism în Ardeal	-	
132.	Memoriile Regelui Carol I, Vol. I.	-	
133.	„ „ „ Vol. II	-	
134.	„ „ „ Vol. III	-	
135.	Jocul „Oina”	-	
136.	Campaniile din 1866, 1870-71, 1877-78	General Horgetzky și Căp. Romagny	Înainte numelor autorilor este scris <i>după.</i>
137.	Chestiunea tramvaelor comunale	-	
138.	Dare de seamă a Comitetului Central	Soc[ietatea]. Ortod[oxă]. a femeilor române	
139.	Observări asupra gimnaziilor noastre	S. Bucurescu	
140.	Dare de seamă asupra activității Med[icilor]. Școlari	D ^r . M. Cealic	
141.	Tariful vamal și ... (indescifrabil) lucrurilor de băcănie	D ^r . N. I. Angelescu	
142.	Programa de la Mazar - Pașa	M. Kogălniceanu	
143.	Românii	Jones Caterly	
144.	Biblioteca copiilor, Vol. I	A. O. Maior	
145.	Ruina Operii Române	Aurel Eliade	
146.	Monprat (?)	George Sand	
147.	Duelul	Victor Parhon	Lângă numele autorului este scris în creion negru <i>regulele lui</i>
148.	Șase drame istorice noi	D. Bolintineanu	La titlu, sub cuvântul <i>noi</i> , este scris în creion negru <i>vechi.</i>
149.	Sentinela dela Grivița	N. D. Popescu	
150.	Chestia Ovreilor	T. Maiorescu	
151.	Câteva observații referitoare la Decad[ența]. Catolic[ismului].	Diacon Ștef. Popescu	

152.	Necunoscutul	-	
153.	Curier de ambele sexe	***	Lângă titlu este scris <i>jurnal literar</i> .
154.	Bestia	G. Diamandy	
155.	Casa din Muscel	Ion Boteni	
156.	Calendarul Ligei 1908	***	
157.	Bucureștii ce se duc	H. Stahl	
158.	Biblioteca copiilor, Vol. II	A. O. Maior	
159.	Trei Comedii	D. D. Pătrășcanu	
160.	Puterea științei	V. Anestin	
161.	Clipe trăite	Const. Mironescu	
162.	Constantinopolul	Mihăescu-Nigrim	
163.	Shakespeare	James Darmestetter	
164.	De-ale lui Păcală	C. Frunză	
165.	Carmen Sylva	-	
166.	Jurnalul unui războinic	Mih. C. Vlădescu	
167.	Regulamentul bibliotecii pedagogice	-	
168.	Raport asupra excursiunii silvice în Bucovina	Fl. Davidescu	
169.	Poezii	Aurel Ciato (?)	
170.	Lordul cel mititel	Fr. H. Burnett	
171.	Pe Argeș în sus	Ion Pillat	
172.	Roa-n lăcrămioare	A. Biru (?)	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
173.	Ce trebuie să cugete un român despre țara și nația română	Soveja	
174.	Macabre și Viceversa	Stahl	
175.	Regele Ioan. Neguțătorul din Veneția	W. Shakespeare	
176.	Din virtuțile gimnasticilor	A. Margo (?)	
178.	Iisus Mântuitorul	P. Dulfu	
179.	Balade și idile	G. Coșbuc	
180.	În Orient	F. Drăgulescu	
181.	În zile de sărbători, [vol.] I	Pr. P. Savin	
182.	„ „ [vol.] II.	„	

183.	Primăvara literară	Soveja	
184.	De dragul celor mici	V. Pop	Lângă titlu este scris <i>nuvele</i> .
185.	Încercări critice	Al. Antemireanu (?)	
186.	Oameni cari au fost	N. Iorga	
187.	Opere complete, vol. V	V. Alexandri	
188.	Învățământul despre natură în șc[oala]. primară	Apostol D. Culea	
189.	Impresii de teatru din Ardeal	Z. Bârsan	
190.	Cuvinte folositoare	Efrem Sirul	
191.	Poeme dramatice	Ahile I. Teodoride	
192.	Școala nouă	-	
193.	Fantome	D. Anghel	
194.	Între Someș și Prut	Augustin Paul	
195.	Gheorghe Bariț	N. Bănescu	
196.	Nevoia reînnoirii cunoșt. istorice în șc. ... (indescifrabil)	N. Iorga	
197.	Taina a șasea	Ion Gorun	
198.	Priveliști Dobrogene	M. Sadoveanu	
199.	Opt conferințe publice	V. Babeș	
200.	Ape mari	C. Sandu-Aldea	
201.	Ciorapi de piele	I. Fenimore Coper	
202.	Fete	Ion Manolache Holda	
203.	Legendele lui Iisus Hristos	Selma Lagerlof	
204.	Nuvele	Mircea C. A. Rosetti	
205.	Din zilele noastre grele	Mih. G. Cantacuzino	
206.	Din Egipt	Radu D. Rosetti	
207.	Din sborul bicicletei - Buc[urești] - Paris	Constant Cantilli	
208.	Răvașele unui doctor	D ^r Andrei Iliescu	Lângă titlu este scris <i>cartea [a] II. [-a]</i> .
209.	De parte de lume	Constanța Hodoș	
210.	Eglè	Ludovic Daoș	
211.	Români buni și români răi	O. Densușianu	

212.	Sunt sănătos sau sunt bolnav	Louis Kuhne	
213.	Ceva despre Ardealul românesc	N. Iorga	
214.	Albastru	Tutoveanu	
215.	Meșterul Manole	N. D. Popescu	
216.	Comodia ... (indescifrabil) franșuzitele	Costache Faca (?)	
217.	Fata lui 'Nea Dincă	Frich Krut Groeger	
218.	Polemici și cronici	Pr. Teodor Bălășel	
219.	Stihuri oțelite	L. N. Volovici	
220.	Poezii	Matilda Gugler- Poni	
221.	Astra	N. Rădulescu- Niger	
222.	Cyrano de Ceagerac	Edmnd Rostand	
223.	Domnul notar	Oct. Goga	
224.	Povestea unei odăi	Caton Teodorian	
225.	Costache Negruzzi	E. Lovinescu	
226.	Crimă și pedeapsă	Dostoyevki	1) Înaintea numelui autorului apare scris și tăiat cu creionul <i>Oscar Wild.</i> 2) Numele autorului este scris în creion de culoare mov.
227.	România pitorească	Al. Vlahuță	
228.	Frumos!	Constanța Hodoș	
229.	Apus de soare	Delavrancea	
230.	Cuvinte adevărate	N. Iorga	
231.	Liniște	Delavrancea	
232.	Șpre moarte	Ludovic Daoș	
233.	În era reformelor	N. Iorga	
234.	Din zile mari	Șt. O. Iosif	
235.	Viforul	Delavrancea	Lângă titlu este scris în paranteze cu creion negru <i>teatru.</i>
236.	Schitul ... (indescifrabil)	Grigorovitza	
237.	La masa calicului	Caton Teodorian	

238.	Tovarăș de drum	Al. Cazzaban	
239.	Schițe nouă	I. Caragiale	
240.	Pământul și omul	Ion Ghica	Lângă titlu este scris <i>partea I.</i>
241.	Flăcări	Corneliu Moldovanu	Lângă titlu este scris <i>poezii.</i>
242.	Orfana	Caterina Costescu	
243.	Romeo și Julietta la Mizil	George Ranetti	
244.	O zi primar...	Gh. Rădulescu	
245.	Posnașul	E. Barcia	
246.	Opere complete, vol. II	Al. Odobescu	
247.	Viitorul României	D ^r . P. Zosin	
248.	Duioase	R. Rosetti	Lângă titlu este scris <i>poezii.</i>
249.	Pagini răslețe	N. Gane	
250.	Ne chiamă pământul	O. Goga	Lângă titlu este scris <i>poezii.</i>
251.	Rime vesele	N. Ținc	Lângă titlu este scris <i>monologuri.</i>
252.	Dor de primăvară	Fl. Cristescu	
253.	Monologuri și versuri	N. Ținc	
524.	Neamul românesc în Bucovina	N. Iorga	
255.	Minute vesele	Const. Ștefănescu-Justin	
256.	În Bucegi	Nestor Urechia	Lângă titlu este scris <i>partea I..</i>
257.	Neamul românesc în Ardeal și țara Ungurească	N. Iorga	
258.	Țiganiada	I. Budai Deleanu	
259.	Mănăstirea de la Argeș	Ion Didaki	
260.	Calendarul Neamului Românesc pe 1909	***	
261.	Crâmpci din viața țaranului Român	A. E. Mihăilescu	
262.	Scrieri complete, vol. I	Iacob Negruzzi	
263.	Spre țărml Dreptății	D. Th. Neculuță	
264.	Operele lui Anton Pan	G. Dem. Teodorescu	
265.	Aquarele	Traian Demetrescu	Lângă titlu este scris în paranteze cu creion negru <i>poezii.</i>
266.	Răvașele unui doctor	D ^r . A. Iliescu	
267.	Clipe de liniște	Al. Vlahuță	
268.	Unde duce Socialismul	Eug. Richter	

269.	Istoria vioarei	Rudolf Widere	Lângă numele autorului este trecut în creion negru <i>Fritz</i> .
270.	Tradiții populare române	S. Fl. Marian	
271.	Poezii, vol. II	D. Bolintineanu	
272.	Zile trăite	N. Gane	
273.	Astra	-	
274.	Răsaduri	M. Chirițescu	
275.	Poezii, vol. I	D. Bolintineanu	
276.	Așa i-a fost scris	Ion – Chiru Nanov	
277.	Prima durere	Caton Teodorian	
278.	Mila precistei	-	
279.	Dor și lăcrămioare	Ilie Pavelescu	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
280.	Lume nouă și lume veche	-	
281.	Fragmente de lit[eratură]. poporană		În locul numelui autorului este trecut 1874-1879.
282.	Nuvele și schițe	Ion Al. Brătescu Voinești	
283.	Sarcasm și ideal	Hașdeu	
284.	Închisorile mele	Silvio Pellico	
285.	Inelul găsit	I. M. Răureanu	
286.	Recunoștința cuvenită părinților	-	
287.	Apusul nașterii Domnului	„ „	
288.	Cristofor-Columb	„ „	
289.	Novele	I. Slavici	
290.	Paraziții	Delavrancea	
291.	„Eine Trilogie”	Șăineanu, Ionescu-Gion și Hașdeu	Lângă titlu apare scris <i>critică</i> .
292.	Alte orizonturi	D. Zamfirescu	Lângă titlu apare scris <i>poezii</i> .
293.	Cultul oamenilor mari	G. Aslan	
294.	Amintiri despre Eminescu	-	
295.	Însemnările unui trecător	O. Goga	
296.	Graiul nostru	Condrea, Densuș și Speranția	
297.	Șc[oala]. românească din Transilvania și Ung[aria]	D. (?) Sima	
298.	Calendarul românesc pe 1912	***	
299.	Lupta pentru l. românească	N. Iorga	
300.	Călător	G. Ionescu- Sisești	

301.	Naționalism?...	Oliver Wily	
302.	Furculița D ^{lui} Coșbuc	V. Săghinescu	
303.	Traduceri libere	Elena Farago	Lângă titlu apare scris <i>versuri</i> .
304.	Calendarul Minervei pe 1911	***	
305.	Tribunalul poporului	Rădulescu Niger	
306.	Luminișuri	A. Stavri	
307.	Note de Drum	N. Iorga	
308.	Calendarul Minervei pe 1912	***	
309.	Impresii de teatru din Ardeal	Z. Bârsan	
310.	Șoapte din umbră	Elena Farago	
311.	Rapsodii și balade	I. Bârseanul	
312.	Din umbra zidurilor	O. Goga	Lângă titlu apare scris <i>poezii</i> .
313.	Cinematograful și Educația	C. Iordăchescu	
314.	Florile dalbe	Soricu	Lângă titlu apare scris <i>poezii</i> .
315.	Răsbunarea lui Anastase	Ciru Economu	
316.	Munca, Creditul	I. Ghica	
317.	Calendarul tovarășilor sătești pe 1910	-	
318.	Armâna	Petre Vulcan	
319.	Caleidoscopul lui A. Mirea	Anghel și Șt. O. Iosif	Apare un alt titlu și autor care au fost tăiați cu o linie <i>Scrisori către Alexandri – I. Ghica</i> .
320.	Constanța din zilele noastre	I. Adam	Apare un alt titlu și autor care au fost tăiați cu o linie <i>România-Roma-Piza – Jules Michelet</i> .
321.	Moșneaul acela minte (?)	Jules Brun. N. Papa-Nagi	Apare un alt titlu și autor care au fost tăiați cu o linie <i>Oaspete blestemat – D. I. Cornilescu</i> .
322.	Chemarea codrului	G. Diamandy	
323.	Amintiri din copilărie	I. Creangă	
324.	Urmașii Romei	George Căin	
325.	Razna (?)	R. D. Rosetti	
326.	Povestiri morale	D ^{na} de Genlis	
327.	Coliba indiană	Bernardin de St. Pierre	
328.	Zile revoluționare 1848	C. Colescu – Vatic	

329.	Cel dintâi cuvânt al [lui] D ^{zeu} cătrec Adam	-	
330.	La capătul pământului	R. Rosetti	
331.	Treizeci de zile în Banat	Pr. P. Godescu	
332.	Brazi și putregaiu	Xenopol	
333.	Părerile unui cleric asura Bis[ericii]	I. D. Petrescu	
334.	Irena	***	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
335.	Cain	Al. Sobaru	
336.	Norocul dracului	Delavrancea	
337.	Dureri înăbușite	Mih. Sadoveanu	
338.	Cartea de aur	Al. Macedonsky	
339.	Pe drum	Victor Crasasescu	Lângă titlu este scris <i>nuvele</i> – <i>vol. IV.</i>
340.	Schite și amintiri	D. Pătrășcanu	
341.	Jurnalul de bord	Jean Bart	
342.	Diverse	M. Eminescu	
343.	Eleganță streină	Gh. Adamescu	
344.	Oaspele (?) blestemat	D. I. Cornilescu	
345.	România – Rooma și Piza	Jules Michelet	
346.	Scrisori către Alexandri	I. Ghica	
347.	Înmormântarea la Români	S. Fl. Marian	
348.	Vlaicu Vodă	Al. Davila	
349.	Porecle la Români	-	
350.	Povestea Regatului	G. Bucurescu	
351.	Poezii populare din Maramureș	Tit. Bud	
352.	Acte relative la 2 Mai 1864	M. Kogălniceanu	Sub cuvântul relative apare tăiat cu o linie <i>prevaz.</i>
353.	Scrisori	V. Alexandri	
354.	Noaptea din Decembrie	Alfred de Musset	
355.	Othello	Shakespeare	
356.	Spre Pol	Fr. Nansen	
357.	Cuib de șoimi	I. C. Bistrițeanu	
358.	Vecinii noștri	N. Iorga	
359.	Amilcor (?) Barca	G. Bengescu Dabija	
360.	Manasse	Ranetti Roman	
361.	Îngerii lui Rafael	I. Levescu	
362.	Versuri	E. Farago	
363.	Legenda funigeilor (?)	Șt. O. Iosif et Anghel	

364.	Ioan Botezătorul	Hermann Sudermain (?)	
365.	Pe urma plugului	C. Sandu Aldea	
366.	Calendarul Minerva pe 1904	***	
367.	Balade populare	Avram Corcea	
368.	Amicul poporului – calendar pe 1909	***	
369.	Pierdut	Constantinescu Pion	
370.	Arta poetică	Boileau	
371.	Jianu	V. Leonescu, Dușescu Dușu	
372.	Părinți și copii	Sofia Nădejde	
373.	Teatru de familie	Const. Al. Grigoriu	
374.	Parveniții	Maxim Gorki	
375.	Din Muscel	Rădulescu – Codri	
376.	Cartea pop. Român	D. Bolintineanu	
377.	Pe Marea Neagră	D. Zamfirescu	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
378.	Poemele luminii	Lucian Blaga	
379.	Noaptea Învierii	Herz	
380.	Icoane	Al. Ciura	
381.	Deștept băiat	Cazzaban	
382.	Sfârșitul pământului	V. Eftimiu	
383.	Mizerabilii	Victor Hugo	
384.	Trimful crucii	Caion	
385.	Păcatele tinerețelor	Const. Negruzzi	
386.	Nu se cuvine	Al. Florea Livescu	
387.	Ierusalimul Eliberat	Torquato Tasso	În continuare mai apar numerotate încă 5 rânduri (de la 387 la 391) dar care sunt necompletate.

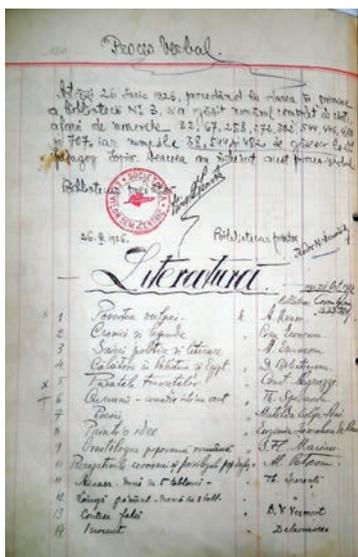

Fig. 8. Fila 63^v (domeniul Literatură)

Bib[lioteca]. Scurtu (fila 71)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Desvoltarea ideii unității politice	N. Iorga	
2.	Sociologie	G. Scraba	
3.	Instrucție și cultură	Papazoglu	
4.	Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureș	Enescu	
5.	Morala și religia	D ^r . L. Cosmovici	
6.	Feighela (?)	Speranța	
7.	Elxira	Rinia	
8.	Potopul, vol. I	Sienkiewicz	
9.	„ vol. II	„	
10.	„ vol. III	„	
11.	„ vol. IV	„	
12.	Emil	Rousseau	
13.	Leonard și Gherturde	Pestalozzi	Titlul este subliniat cu o linie în creion negru.
14.	Magistrații noștri	Rădulescu-Niger	
15.	Calendarul Minervei	„	
16.	Critice, vol. I	T. Maiorescu	
17.	„ vol. II	T. Maiorescu	
18.	Proză	Bolintineanu	

19.	Legende despre Hristos	Selma Lagerlöf	
20.	Proză	Sion	
21.	Gura rodului	M. Lungianu	
22.	Cartea neamului 1913	Elefterescu	
23.	Călătorii, vol II	Bolintineanu	
24.	„ vol. I	„	
25.	Nuvele istorice	Asachi	
26.	Cercetași	I. Onu	Înaintea numelui autorului este scris <i>traducere</i> .
27.	Farmec	Caïn	
28.	Ivan cel groaznic	L. Tolstoi	
29.	O biruniță	Dunăreanu	
30.	Din împărăția stufului	„	
31.	Eternități de-o clipă	I. Pilat	
32.	Funcționarii publici	N. Climescu	
33.	Cercetări critice	Sanielevici	
34.	Povestiri de seară	Sadoveanu	
35.	Privighetoarea neagră	Visarion	
36.	Cibili Moise	N. Zaharia	
37.	Sinuciderea	„	
38.	Vorbe... Vorbe... Vorbe!...	V. Eftimiu	
39.	Într'o noapte pe Bărăgan	N. Pora	
40.	Taina	Beldiceanu	
41.	Din toate	Rosetti	
42.	Traicul nostru	I. Ciocârlan	
43.	Poveștile focului	V. Eftimiu	
44.	File scrise	M. Lungianu	
45.	Răsplata	Dunăreanu	
46.	Farmec primejdios	E. Tailler	
47.	Viața și opera lui Gr. Alexandrescu	Lovinescu	
48.	Neamul Șoimăreștilor	Sadoveanu	
49.	Grănicerul	Chirițescu	
50.	Pe drumuri	Beza	
51.	Les Martyrs, vol. I	Chateaubriand	
52.	„ vol. II	„	
53.	Recherche de la verité, vol. I	Malebranche	
54.	„ vol. II	„	
55.	Caractèris	La Bruyère	
56.	Lettres choisiers	M ^m e de Sè vigné	

57.	Pensées	Pascal	
-----	---------	--------	--

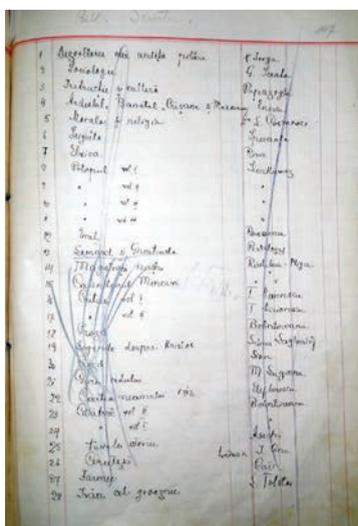

Fig. 9. Fila 71^r (domeniul *Bibl[ioteca]. Scurtu*)

Biblioteca „Elena Scurtu” (filele 72-73)

Nr. inventar	Titlul cărții	Autorul	Mențiuni
1.	Cibili Moise	N. Zaharia	
2.	Vorbe, vorbe, vorbe	V. Eftimiu	
3.	Dela vérité	Malebranche	
4.	Există spirit?	Jilbert	
5.	Les martyrs	Chateaubriand	
6.	Copiii nopții	Făgețel	
7.	Farmec primejdios	D. Tailler	
8.	Gr. Alexandrescu	Lovinescu	
9.	Morala Talmudului	Taubes	
10.	Țara Țopilor	Rubin Patiția	
11.	Literatură și naționalism	Antonescu	
12.	Cauzele căderii și măririi noastre din trecut	I. Ursu	
13.	Priveliști din țară	Gârleanu	
14.	La hotare	Gh. Maior	
15.	Lupta neamului românesc p. libertate	N. Titulescu	
16.	Spitalul, coranul, talmudul etc. etc.	D ^r . N. C. Paulescu	

17.	Concepția catolică despre lume	V. Cathreim S. J.	
18.	Artă și literatură	Damianovici	
19.	Calendarul Bibliotecii Minerva pe anul 1916	***	
20.	Leonard și Gertruda	H. Pestalozzi	
21.	Garoafe roșii	C. Emilian	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
22.	Teologia Dogmatică, volumul [al] III ^{lea}	Silvestru ep[iscop] de Canef.	
23.	„ „ „ IV ^{lea}	„ „ „	
24.	„ „ „ V ^{lea}	„ „ „	
25.	Constantin cel mare	Eusebiu	
26.	Patericul	Antim – Petrescu – B.	
27.	Regenerarea femeii prin creștinism	Al. Constandinescu	
28.	Istoria bisericii	Sozomen	
29.	Studii și critice	D. Russo	
30.	Când joci teatru românesc în țara Ungurească	L. Vanckerovv.	
31.	Ochiul dracului	I. Chiru – Nanov	Lângă titlu este scris <i>nuvele</i> .
32.	În Constantinopol	R. Țișca	
33.	Un proces pierdut	Otelo și Doru (?)	Lângă titlu este scris <i>roman</i> .
34.	România și Ungaria	A. Popovici	
35.	Cerul și podoabele lui	T. Pamfile	
36.	Revoluția socială	N. Săvescu	
37.	Memoriile regelui Carol, vol. 13.	Un martor ocular	
38.	Crimă și liberul arbitru	V. Dorobanțu	
39.	Memoriile regelui Carol, vol. 7	Un martor ocular	
40.	„ „ „ „ vol. 1	„	
41.	Chestiunea socială în România	G. Antim	
42.	Ultimele zile ale Pompeiului	H. Lecca	
43.	Fericirile, plăcerile și farmecul vieții	Dverbury (?)	
44.	Parveniții	M. Gorki	Lângă titlu este scris <i>dramă</i> .
45.	Cadastrul	I. Teodorescu	
46.	Proză	D. Bolintineanu	Lângă titlu este scris în paranteze <i>Manoil și Elena</i> .
47.	Gura iadului	M. Lungianu	
48.	Scrieri alese	H. Rădulescu	

49.	Gruia lui Novac	P. Dulfu	
50.	Concepția catolică despre lume	V. Cothereim (?)	
51.	Glasul Bucovinei	Petre Pancu	
52.	Intervenționismul și tocmelile agricole	Șt. Antim	
53.	Păcatele ... (indescifrabil)	R. Rosetti	
54.	De pela noi	D. V. Bocățeanu	
55.	Stăpâni și slugi	T. Demetrescu	
56.	Legende despre Cristos	Selma Lagerlöf	
57.	Proză	G. Sion	
58.	Nuvele	Gh. Asachi	
59.	Călătorii, vol. I ^a	Bolintineanu	
60.	„ vol. II.	„	
61.	Cercetașii	Baden (?) Powell	
62.	Elvira	Riria	
632.	Grănicerul	M. I. Chirițescu	
64.	Povestiri de seară	M. Sadoveanu	
65.	La judecata zeilor	N. ... (indescifrabil)	Lângă titlu este scris <i>nuvele</i> .
66.	Chinuții	N. Dunăreanu	
67.	Țarul Ivan cel groasnic	L. Tolstoi	
68.	Răsplata	N. Dunăreanu	
69.	Zile senine	M. Lungianu	
70.	Traiul nostru	I. Ciocârlan	
71.	Din toate	R. Rosetti	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
72.	Preocupări culturale	Damianovici	
73.	Pensees	B. Pascal	
74.	Les Caracteres	La Bruyeré	
75.	Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureș	I. Ionescu	
76.	Desvoltarea ideii unității politice a Românilor	N. Iorga	
77.	Cum putem mări cantitatea de viață	H. Sterian	
78.	Departee de Moldova	Eleonora Predescu	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
79.	Seri albastre	L. Bolcaș	
80.	Romeo și Julieta la Mizil	Raneti	Lângă titlu este scris <i>teatru</i> .
81.	Năvăliri barbare	L. Bolcaș	
82.	În zări de foc	L. Dauș	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .

83.	O iarnă la ... (indescifrabil)	Rădulescu-Niger	
84.	Lumină și naționalism	N. Bălănescu	
85.	Cronici literale	Ion Trivale	
86.	Povestiri	D. H. Andersen	
87.	Judecata din urmă	N. Țimiraș	
88.	Strigăte în pustii	O. Goga	
89.	Cyrano de Bergerak	Ed. Rostand	
90.	Nora sau O casă de păpuși	Ibsen	Lângă titlu este scris <i>teatru</i> .
91.	Drepturile omului	P. Jenel	
92.	Candele stinse	V. Eftimiu	Lângă titlu este scris <i>poezii</i> .
93.	Venetical	Titus Vifor	Lângă titlu este scris <i>teatru</i> .
94.	Despre căsătorie	E. Elefterescu	

Fig. 10: Fila 72^r (domeniul Biblioteca „Elena Scurtu”)

Concluzii

În urma detalierii domeniilor cuprinse în manuscrisul catalogului bibliotecii Seminarului „Central”, am ajuns la următoarele concluzii:

- acest catalog-registru de cititori prezintă lecturile pe care le aveau elevii unei școli de teologie din anii '20;
- titlurile operele respective sunt foarte importante, deoarece demitizează anumite idei preconcepute în societatea actuală, conform cărora în școlile teologice, în perioada interbelică, se citea numai literatură de specialitate;
- din nefericire, sunt prezentate doar titlurile cărților respective, precum și numele autorilor, fără a se preciza însă și alte date bibliografice, cum ar fi localitatea, editura sau tipografia, anul de tipărire sau ediția; excepție face numărul volumului sau traducătorul;

- o bună parte din titlurile respective se repetă, ceea ce ne duce cu gândul la faptul că existau unii autori români sau străini ale căror opere erau preferate de cititori;
- stilurile de transcriere a operelor respective diferă în funcție de bibliotecarul care a completat domeniul respectiv (*Știință, Literatură, Poezie* etc.);
- cărțile care au fost notate în cuprinsul domeniilor respective nu corespund totdeauna realității, deoarece întâlnim de multe ori cărți de teologie la literatură, cărți de literatură la poezie etc.;
- din nefericire, lipsa domeniului *Religie*, cel mai important, din punctul nostru de vedere, ne pune în imposibilitatea de-a putea reconstrui lecturile teologice avute de elevii seminaristi.

Așa cum am menționat în prima parte a studiului, această cercetare nu este și nici nu are pretenția a fi una exhaustivă, astfel că rămân deschise numeroase direcții de cercetare, cum ar fi:

1. Stabilirea lecturilor pe care le-a avut fiecare dintre cititorii consemnați în manuscris.
2. Publicarea unei liste cu cititorii consemnați în manuscris, precum și a unui clasament al celor mai citite cărți.
3. Identificarea ediției fiecărei cărți cuprinse în catalog și care a fost tipărită până în anul 1927, de când datează manuscrisul.
4. Identificarea cărților din manuscris care se pot regăsi în Biblioteca Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București.
5. Identificarea cărților din manuscris care se pot regăsi în Biblioteca Sfântului Sinod din București.

Totodată considerăm că acest document, care este extrem de valoros din punct de vedere informațional, ar trebui pus la dispoziția tuturor cercetătorilor interesați de acest subiect, prin digitizarea și încărcarea acestuia pe internet, pentru a putea fi consultat online.

Bibliografie

1. PĂCURARIU, Mircea. *Dicționarul Teologilor Români*. Ediția a III-a, revăzută și adăugită. Sibiu: Editura Andreiana, 2014.
2. PĂCURARIU, Mircea. *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*. Vol. III. Ediția a 3-a. Iași: Editura Trinitas, 2008.
3. PĂCURARIU, Mircea. Învățământul teologic seminarial în Biserica Ortodoxă Română. În: VIZITIU, Mihai; BAHRIM, Dragoș; TIMOFTI, Adrian (coord.). *Două secole de învățământ teologic seminarial (1803-2003)*. Iași: Mitropolia Moldovei și Bucovinei, 2003. p. 86-109. [online]. [Accesat la: 18.10. 2016]. Disponibil pe internet la adresa: http://www.seminariasi.ro/sites/default/files/2003_pacurariu_invatamantul_teologic_seminarial_in_biserica_ortodoxa_romana.pdf
4. PETCU, Adrian Nicolae. Memoria Bisericii în imagini: Seminarul Teologic Central din București. În: *Ziarul Lumina*, 21 decembrie 2009. [online]. [Accesat la: 18.10. 2016]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.ziarullumina.ro/memoria-bisericii-in-imagini-seminarul-teologic-central-din-bucuresti-35819.html>

Rezumate

Dr. Doina HENDRE BIRO – **Preocupări europene de valorificare a manuscriselor medievale germane din Transilvania. Cazul colecției Bibliotecii Batthyaneum**

Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia, fondată de contele Ignatius de Batthyan, are un fond ce conține aprox. 150 de manuscrise din seria *Germanica*, din care aproape 50 sunt scrise în germana veche, iar altele conțin coligate în germană alături de texte în alte limbi. Unele dintre ele sunt în latină, ale unor autori germani, iar altele au fost copiate în centre germane sau au circulat prin actualul spațiu german. O parte din cărțile manuscrise ale Bibliotecii Batthyaneum au fost studiate, de-a lungul timpului, de cei care le-au deținut, îngrijit și cercetat, și totodată a reprezentat obiectul unor proiecte de valorificare prin digitizare derulate de Biblioteca Națională a României, în colaborare cu biblioteci naționale europene, unul dintre ele fiind cel intitulat VERMANEL. Proiectul vizând partea română avea ca obiectiv furnizarea de informații, prin colaborare internațională (18 biblioteci și arhive din 10 țări europene, printre care și România), despre manuscrisele germane medievale conservate în bibliotecile și arhivele din România, dar mai ales din Transilvania. De asemenea, proiectul urmărea să ofere date noi, pe baza unor cataloage și studii de caz, privind nivelul de utilizare a germanei vernaculare și impactul acesteia asupra dezvoltării limbii literare, ca și aria de răspândire a manuscriselor în țările de origine și, mai ales, în partea de est a Europei. Din păcate, acest proiect nu a fost selecționat, rămând astfel nevalorificate științific atât datele cuprinse în el, cât și materialele, redactate după o amplă documentare, care pot constitui informații utile pentru viitorii cercetători în domeniul istoriografiei literare, respectiv celor care vor studia aspectele biblioteconomice ale fondului *Germanica* din Biblioteca Batthyaneum. De aceea, sunt prezentate cu titlu de restituire și, de ce nu, de sursă bibliografică de reținut și de notat: scurtă prezentare a manuscriselor de valoare excepțională în germană și în alte limbi vernaculare; manuscrise în germana vernaculară la Batthyaneum, inclusiv de secol VII; manuscrise germane coligate; manuscrise în alte limbi vernaculare, până la 1600.

Cuvinte-cheie: *Biblioteca Batthyaneum, manuscris medieval, limba germană vernaculară, proiect de digitizare, proiectul VERMANEL*

Dr. Tabita CHIRIȚĂ – **Cercetarea biblioteconomică românească în ultimii 20 de ani: analiză critică. Rezumatul tezei de doctorat**

Articolul este rezumatul unei lucrări de doctorat care și-a propus să contribuie la aprofundarea cunoașterii situației cercetării din domeniul Biblioteconomiei și Științei Informării (BSI) din România, prin radiografierea lucrărilor de specialitate de toate tipurile, publicate în ultimii 20 de ani (1994–2013) și prin analiza de conținut a articolelor din trei publicații

periodice științifice atât din punctul de vedere al tematicii cercetării, cât și din punctul de vedere al metodelor de cercetare folosite. Corpusul de documente – lucrări din domeniul BSI (monografii, publicații periodice, lucrări ale conferințelor, proiecte – a fost selectat printr-o cercetare bibliografică efectuată în baza de date a Bibliotecii Naționale a României și prin documentare în alte surse disponibile offline și online (bibliografii tematice, website-uri ale bibliotecilor, asociațiilor profesionale etc.), iar metodele utilizate au fost: *bibliometrică* – pentru analiza monografiilor și a publicațiilor periodice, *analizei de conținut* – pentru analiza articolelor din cele trei publicații periodice selectate și *sintezei* – pentru analiza manifestărilor științifice și profesionale, a proiectelor și programelor. Lucrarea este una originală, deoarece realizează prima încercare de radiografiere a activității profesionale, științifice și de cercetare din domeniu în ultimii 20 de ani și, de asemenea, realizează o analiză de conținut a articolelor cuprinse în trei publicații periodice științifice ale domeniului atât din punctul de vedere al tematicii abordate, cât și al metodelor de cercetare utilizate, rezultatele obținute în urma analizei fiind comparate cu cele din alte țări, aflate într-un Raport IFLA publicat în anul 2003.

Cuvinte-cheie: *lucrare de doctorat, biblioteconomie, știința informării, cercetare, analiză de conținut, metoda bibliometrică*

Drd. Marian-Bogdan JUGĂNARU – Foile volante – de la tradițional la digital. Aspecte privind prelucrarea bibliografică și conservarea în cadrul Bibliotecii Academiei Române

Foile volante formează o categorie de documente ale căror însușiri le fac recognoscibile în multitudinea și diversitatea celor întâlnite în colecțiile de bibliotecă, și anume multe dintre ele au o singură filă, ceea ce crează la prima vedere aparența unor documente de însemnătate secundară, cu atât mai mult cu cât mare parte dintre ele sunt deținătoare de informație efemeră. Cu o colațiune variabilă, ele pot fi de la câțiva centimetri la metri întregi (în cazul posterelor moderne, a pop-up-urilor și a altor forme de afișe-gigant, destinate montării pe clădiri sau amplasării pe suprafețe cu întindere mare), decupate în orice formă geometrică, fără o grosime anume, imprimate pe orice suport flexibil, dar cu o cerința a mobilității absolut obligatorie. Lucrarea urmărește să evidențieze rolul foilor volante în tratarea unor ipostaze sociale, istorice, artistice, literare etc., în care a fost surprinsă societatea românească de-a lungul vremii, dar și să prezinte modalitățile de punere în valoare ale acestui tip de document prin prelucrarea sa. Studiul a fost realizat pe colecția de foi volante, aparținând fondului special al Bibliotecii Academiei Române (BAR), care cuprinde un număr impresionant de astfel de documente, diversificate ca structură, conținut și formă (peste 360.000 de unități bibliografice, în majoritate exemplare unicate). A fost urmărit și analizat traseul foilor volante, de la intrarea în colecțiile BAR la constituirea unui fond de bibliotecă dedicat exclusiv acestui tip de document, dezvoltarea acestuia și evoluția de-a lungul timpului până-n prezent, când se încearcă valorificarea și, în același timp, prezervarea acestei colecții deosebite prin descrierea bibliografică în sistem informatizat și digitizarea ei integrale. Lucrarea conține o parte introductivă în care este conturat contextul

general al evoluției bazate pe cunoaștere a societății umane, metamorfoza înregistrată de aceasta în timp, prin succedarea diverselor forme de comunicare, și, de asemenea, este descris succint traseul evolutiv al primelor forme de prezentare a informației efemere, așa cum este el prezentat în mediile de informare.

Cuvinte-cheie: *foi volante, Biblioteca Academiei Române, prelucrare bibliografică, prezervarea colecțiilor, conservarea documentelor, digitizare*

Claudia Mărgărit – **Rolul bibliotecilor naționale în formarea unei noi generații de cititori**

Biblioteca și-a transformat și redefinit rolul de-a lungul timpului, în zilele noastre, devenind un actor esențial în dezvoltarea comunității în care activează, un loc de întâlnire, un partener în educație, un promotor al culturii și al creației artistice de valoare. În ultimii ani, se observă un trend ascendent în ceea ce privește implicarea bibliotecilor naționale în organizarea de programe dedicate copiilor și tinerilor sau în derularea unor campanii de promovare a lecturii, în scopul perpetuării valorilor culturale autentice și formării unei noi generații de cititori. În acest sens, sunt prezentate câteva exemple preluate de pe site-urile unor biblioteci naționale de prestigiu: Biblioteca Națională a Austriei, British Library, Library of Congress, Biblioteca Națională a Franței, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Republica Moldova și, desigur, Biblioteca Națională a României. Fără a face o analiză comparativă asupra relevanței sau a rezultatelor, activitățile folosite cu succes în scopul promovării colecțiilor de bibliotecă și a lecturii de calitate în rândul tinerei generații pot fi împărțite în următoarele categorii: expoziții *in situ* sau virtuale, ateliere concepute special pentru copii sau tineri, biblioteci digitale pentru copii, campanii de promovare a lecturii și concursuri de cunoștințe sau creație.

Cuvinte-cheie: *bibliotecă națională, tendințe în dezvoltarea bibliotecilor, programe pentru copii și tineri, promovarea colecțiilor bibliotecii, campanii de promovare a lecturii*

Petruța Mihaela Voicu – **Fondul de documente OSIM în Biblioteca Națională a României**

Încă din 1873 a apărut necesitatea existenței unor măsuri de protejare a proprietății, zece ani mai târziu adoptându-se Convenția de la Paris pentru Protejarea Proprietății Industriale – prin care se stabileau drepturile inventatorilor, inclusiv acela de a i se menționa numele pe brevetul de invenție, și în 1886, Convenția de la Berna pentru Protejarea Operelor Literare și Artistice, care oferea creatorilor (scriitori, muzicieni, pictori, sculptori) mijloacele prin care să poată controla felul în care operele lor sunt folosite, reproduse, de către cine și în ce condiții. România a aderat la Convenția de la Stockholm din 14 iunie 1974, fiind membră a Adunării generale a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, prin crearea a două instituții: Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) – pentru domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe și Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) – care reglementează domeniul proprietății industriale. În 26 aprilie 2012, Biblioteca Națională a României și OSIM au semnat un Protocol privind transferul Colecției Naționale de Brevete a României

către aceasta. Prin acest act, întreaga Colecție se adăuga fondurilor deținute de Biblioteca Națională a României, îmbogățind colecția de documente aparținând domeniului tehnico-științific. Colecția *România*, alcătuită din brevetele de invenție acordate în România începând cu anul 1906, unicat atât pe plan național, cât și pe plan mondial, reprezintă istoria proprietății industriale în România în cei peste 100 de existență. Printre acestea se află brevetul de invenție al lui Aurel Vlaicu (*Mașina de zburat cu un corp în formă de sageată*), două brevete aparținând lui Traian Vuia, cele ale lui Nicolae Paulescu, Ștefaniei Mărăcineanu, Herman Oberth, Henri Coandă, Nicolae Vasilescu Karpen etc. Colecția Națională de Brevete a României, intrată în proprietatea Bibliotecii Naționale, nu este momentan accesibilă publicului, fiind inclusă în categoria colecțiilor destructurate.

Cuvinte-cheie: *Biblioteca Națională a României, fond de documente, brevet de invenție, OSIM, fond destructurate*

Drd. Mihai Constantinescu – **Elemente de istorie a scientometriei și bibliometriei. Scientometria și bibliometria: cum au apărut și cu ce se ocupă?**

Articolul prezintă câteva elemente privind istoricul scientometriei și bibliometriei și încearcă să contribuie la clarificarea diferențelor dintre cele două științe. Având ca scop măsurarea rezultatelor științei prin intermediul metodelor matematice, scientometria și bibliometria au un rol din ce în ce mai important, în contextul creșterii volumului literaturii științifice. În timp ce scientometria este, sau trebuie să fie, un instrument de bază în elaborarea politicilor naționale și internaționale în domeniul științei – se ocupă de aspecte precum analiza bugetelor alocate cercetării, impactul economic al activităților științifice, managementul științei, analiza eficienței investițiilor în știință și tehnologie, tendințe în materie de cercetare, aprecierea metodelor de evaluare a cercetării etc., domeniul de activitate al bibliometriei este restrâns la analiza cantitativă a literaturii științifice publicate, efectuată din perspectiva numărului de citări și a numărului de documente publicate. Cele două științe, deși oferă date exacte, pot duce la concluzii greșite, mai ales atunci când natura informațiilor furnizate nu este pe deplin înțeleasă sau aplicabilitatea indicatorilor este extinsă artificial la domenii unde performanța intelectuală este dificil de măsurat în termeni de citări primite sau articole scrise într-un an. Totuși, dincolo de anumite dezavantaje, bibliometria și scientometria ne oferă numeroase informații fără de care evaluarea științei ar fi un proces mult mai predispus erorilor sau subiectivității. Pe baza acestor informații se pot lua decizii și formula strategii de management al științei, cu condiția înțelegerii limitelor informațiilor obținute. Iar pentru cercetătorul sau studentul obișnuit, platformele bibliometrice reprezintă un excelent instrument de regăsire a informației.

Cuvinte-cheie: *scientometrie, bibliometrie, măsurare rezultatele științei, metode matematice, literatură științifică, metoda citării*

Drd. Silviu-Constantin Nedelcu – Catalogul Bibliotecii Seminarului „Central” din București (1922-1927) (Partea II)

Seminarul Teologic Ortodox din București, cunoscut mai târziu sub numele de Seminarul „Central”, a existat între anii 1836-1948. În perioada anilor 1836–1901 a avut sediul în mai multe locuri până în anul 1901, când s-a mutat în localul propriu, unde a funcționat până în anul 1948, când a fost desființat de către regimul comunist. Seminarul „Central” a deținut o bogată bibliotecă ce a moștenit o bună parte din cărțile bibliotecii Mitropoliei Țării Românești, iar, pe lângă acestea, a mai avut o seamă importantă de cărți și reviste, religioase și laice. Manuscrisul catalogului bibliotecii Seminarului „Central” din București, datat în perioada anilor 1922–1927, este împărțit în mai multe domenii (Literatură, Știință, Poezie, Religie etc.). Totodată acesta are și anumite file unde sunt trecute împrumuturile cărților respective, manuscrisul nefiind un simplu catalog de bibliotecă, ci mai degrabă un *catalog – registru de cititori*.

Cuvinte cheie: *Catalog, Bibliotecă, Seminarul Central din București, Biserica Ortodoxă Română, Manuscris*

Abstracts

PhD. Doina HENDRE BIRO – **European Preoccupations for the valorization of German Medieval Manuscripts in Transylvania. The Batthyaneum Library collection case**

The Batthyaneum Library in Alba Iulia, founded by Count Ignatius of Batthyan, has a collection of approx. 150 manuscripts from the Germanica series, of which almost 50 are written in old German, and others contain Germanic colligates along with texts in other languages. Some of them are in Latin, by German authors, and others have been copied in German centers or have circulated through the current German space. Some of the Batthyaneum's manuscript books have been studied over time by those who have owned, looked after and researched them, and have also been the subject of valorization projects by digitization developed by the National Library of Romania in collaboration with European national libraries, one of them being the VERMANEL project. The project referring the Romanian side was aiming at providing information through international collaboration (18 libraries and archives from 10 European countries, including Romania), about medieval German manuscripts preserved in libraries and archives in Romania, but especially from Transylvania. The project was also aiming at providing new data based on catalogues and case studies on the level of use of vernacular German and its impact on the development of the literary language as well as on the area of dissemination of manuscripts in the countries of origin and especially in the eastern part of Europe. Unfortunately, this project has not been selected, and has not capitalized on the scientific value of the data contained therein as well as of the materials written after extensive documentation, which can constitute useful information for future researchers in the field of literary historiography, namely those who will study the librarianship aspects of the Germanica Collection of the Batthyaneum Library. Therefore, they are presented as restitution title and, why not, as bibliographic source to be retained and noted: a short presentation of exceptionally valuable manuscripts in German and other vernacular languages; manuscripts in vernacular German at Batthyaneum, including some from the 7th century; colligated German manuscripts; manuscripts in other vernacular languages, until 1600.

Keywords: *Batthyaneum library, medieval manuscript, vernacular German language, digitization project, VERMANEL project*

PHD. Tabita CHIRIȚĂ – **Romanian library research over the last 20 years: critical analysis.**

PhD Thesis Summary

The article is the summary of a PhD thesis aiming at contributing to the deepening knowledge of the research in the field of Library and Information Science (LIS) in Romania, by making a radiography of specialized papers of all types published in the last 20 years (1994–2013)

and by analyzing the content of the articles from three periodical scientific publications both from the point of view of the research theme and from the point of view of the research methods used. The Corpus – LIS papers (monographs, periodicals, conference papers, projects) was selected by means of a bibliographic research carried out in the database of the National Library of Romania and by documenting other offline and online sources (thematic bibliographies, websites of libraries, professional associations, etc.), and the methods used were: bibliometrics - for analysis of monographs and periodicals, content analysis – for analysis of articles from the three selected periodicals and synthesis – for analysis of scientific and professional manifestations of projects and programs. The paper is an original work because it carries out the first attempt to make a radiography of the professional, scientific and research activity in library science in the past 20 years and also performs a content analysis of the articles contained in three periodical scientific publications in the field from the point of view of the topic approached and of the research methods used, the results obtained from the analysis being compared with those from other countries, presented in an IFLA Report published in 2003.

Keywords: *PHD thesis, library science, information science, research, content analysis, bibliometrics method*

PhD.c. Marian-Bogdan JUGĂNARU – **Flyers – from traditional to digital. Aspects regarding the bibliographic processing and preservation within the Romanian Academy library**

Flyers make up a category of documents whose main characteristic makes them recognizable among the multitude and diverse documents within library collections namely, many of them are made up of a single page creating at a first glance the impression of a document of secondary importance, more so as many of them possess ephemeral information. With a variable collation, they may have a length from a few centimeters to entire meters (in the case of modern posters, pop-ups and other forms of giant posters, intended for fitting to buildings or on large surfaces), cut out in any geometric shape, without a specific thickness, printed on any flexible support, but with a requirement for an absolutely compulsory mobility. The paper aims to highlight the role of the flyers in the treatment of social, historical, artistic, literary, etc. circumstances in which the Romanian society has been surprised over time, but also to present the ways of highlighting this type of document through its processing. The study was conducted on the flyer collection, belonging to the special collection of the Romanian Academy Library (RAL), which contains an impressive number of such documents, diversified in structure, content and shape (over 360,000 bibliographic units, mostly unique copies). The study has followed and analyzed the route of the flyers, from their entrance into the RAL collections to the creation of a library collection devoted exclusively to this type of document, its development and the evolution over time to the present, when the aim is to harness and, at the same time, to preserve this special collection through the bibliographic description in

a computerized system and its integral digitization. The paper contains an introductory part which outlines the general context of the evolution based on the knowledge of human society, its metamorphosis over time, by the succession of the various forms of communication, and also, it succinctly describes the evolutionary route of the first forms of presentation of ephemeral information, as it is presented in the media.

Keywords: *flyers, Romanian Academy Library, bibliographic processing, preservation of collections, preservation of documents, digitization*

Claudia Mărgărit – **The Role of National Libraries in Forming a New Generation of Readers**

The library has transformed and redefined its role over time, becoming an essential player in the development of the community in which it operates, a meeting place, a partner in education, a promoter of culture and of the valuable artistic creation. In recent years, there has been an increasing trend in the involvement of national libraries in the organization of programs dedicated to children and young people, or in campaigns promoting reading, in order to perpetuate authentic cultural values and to form a new generation of readers. In this regard, some examples taken from the websites of some national libraries are presented: the Austrian National Library, the British Library, the Library of Congress, the National Library of France, the “Ion Creangă” National Library for Children from the Republic of Moldova and, of course, the National Library of Romania. Without a comparative analysis of relevance or outcomes, successful activities to promote library collections and quality reading among the younger generation can be divided into the following categories: in-situ or virtual exhibitions, workshops designed specifically for children, or young people, digital libraries for children, reading promotion campaigns, and knowledge or creative competitions.

Keywords: *national library, library development trends, programs for children and youth, promotion of library collections, reading promotion campaigns*

Petruța Mihaela Voicu – **The State Office for Inventions and Trademarks Documents Collection in the National Library of Romania**

Since 1873, there has been a need for property protection measures, and ten years later, the Paris Convention for the Protection of Industrial Property was adopted- establishing the rights of inventors, including the name of the patent, and in 1886, the Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, which offered the creators (writers, musicians, painters, sculptors) the means by which to control how their works are used, reproduced, by whom and under what conditions. Romania joined the Stockholm Convention on June 14, 1974, being a member of the General Assembly of the World Intellectual Property Organization, by creating two institutions: the Romanian Copyright Office (ORDA) – for copyright and related rights and the State Office for Inventions and Trademarks (OSIM) – which regulates the field of industrial property. On April 26, 2012, the National Library of

Romania and the State Office for Inventions and Trademarks signed a Protocol on the transfer of the National Patent Collection of Romania to the library. By this act, the entire collection came to the National Library of Romania, enriching the collection of documents belonging to the technical-scientific field. The Romania collection, made up of the invention patents granted in Romania since 1906, unique both at the national and at the international level, represents the history of industrial property in Romania in over 100 years of existence. Among these are Aurel Vlaicu's patent (Flying Machine with an arrow shaped body), two patents belonging to Traian Vuia, those of Nicolae Paulescu, Ștefania Mărăcineanu, Herman Oberth, Henri Coandă, Nicolae Vasilescu Karpen, etc. The National Patent Collection of Romania, owned by the National Library, is currently not accessible to the public, being included in the category of destructured collections.

Keywords: *National Library of Romania, document fund, patent, State Office for Inventions and Trademarks, destructured collections*

PhD.c. Mihai Constantinescu – **Elements of history of scientometrics and bibliometrics. Scientometrics and bibliometrics: how did they appear and what do they do?**

The article presents some elements on the history of scientometrics and bibliometrics and tries to help clarify the differences between the two sciences. Aiming at measuring the results of science through mathematical methods, scientometrics and bibliometrics play an increasingly important role in the context of the increasing volume of scientific literature. While scientometrics is, or should be, a basic tool in national and international science policy development, it deals with issues such as research budget analysis, the economic impact of scientific activities, science management, the analysis of the efficiency of investments in science and technology, research trends, estimation of research evaluation methods etc., the field of bibliometrics is restricted to the quantitative analysis of the published scientific literature, made up from the perspective of the number of citations and the number of published documents. While the two sciences offer accurate data, they can lead to erroneous conclusions, especially when the nature of the provided information is not fully understood or the applicability of the indicators is artificially extended to areas where intellectual performance is difficult to measure in terms of received citations or written articles in a year. However, excepting certain disadvantages, bibliometrics and scientometrics provide us with a lot of information without which the assessment of science would be a process more prone to errors or subjectivity. Based on this information, decisions can be made and science management strategies can be formulated, provided the limits of the obtained information are understood. And for the average researcher or student, bibliometric platforms are an excellent tool for retrieving information.

Keywords: *scientometrics, bibliometrics, measurement of science results, mathematical methods, scientific literature, citation method*

PhD.c. Silviu-Constantin Nedelcu – **The “Central” Seminary of Bucharest library catalogue (1922-1927) (Part II)**

The Orthodox Theological Seminary of Bucharest, later known as the “Central” Seminary, existed between 1836–1948. Between 1836–1901 it had its headquarters in several places until 1901, when it moved to its own building, where it operated until 1948 when it was disbanded by the communist regime. The “Central Seminary held a rich library that inherited many of the books from the library of the Metropolitan Church of Wallachia, and besides them, it held a great number of books and magazines, both religious and secular. The Manuscript of the “Central” Seminary of Bucharest library catalogue, dated between 1922–1927, is divided into several fields (Literature, Science, Poetry, Religion, etc.). It also has some pages where loans for these books are recorded, the manuscript not being just a library catalogue, but rather a catalogue- registry of readers.

Keywords: *Library catalogue, Central Seminary of Bucharest, Romanian Orthodox Church, Manuscript*

BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ
BNR
A ROMÂNIEI

Preț: 44 lei

ISSN: 2065-1058

